

Årsredovisning 2010

för

**Folksam ömsesidig
livförsäkring**

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	1		
Koncern			
Resultaträkning	14		
Balansräkning	16		
Rapport över förändringar i eget kapital	18		
Moderföretaget			
Resultaträkning	19		
Resultatanalys	21		
Balansräkning	23		
Rapport över förändringar i eget kapital,	25		
Kassaflödesanalyser	26		
Noter			
Not 1 Redovisningsprinciper i koncernen och moderföretaget	28	Not 25 Fordringar avseende direkt försäkring	67
Not 2 Upplysningar om risker	41	Not 26 Övriga fordringar	67
Not 3 Premieinkomst före avgiven försäkring	54	Not 27 Kategorier av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden	67
Not 4 Kapitalavkastning, intäkter	54	Not 28 Materiella tillgångar	73
Not 5 Värdeökningar på övriga placerings- tillgångar	55	Not 29 Förutbetalda anskaffningskostnader	74
Not 6 Övriga tekniska intäkter	55	Not 30 Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	74
Not 7 Utbetalda försäkringsersättningar	55	Not 31 Eget kapital	
Not 8 Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r	55	Not 32 Livförsäkringsavsättning	74
Not 9 Driftskostnader	56	Not 33 Avsättning för oreglerade skador	75
Not 10 Kapitalavkastning, kostnader	57	Not 34 Avsättning för återbäring och rabatter	76
Not 11 Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	57	Not 35 Villkorad återbäring	76
Not 12 Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	58	Not 36 Fondförsäkringsåtaganden	76
Not 13 Bokslutsdispositioner	59	Not 37 Pensioner och liknande förpliktelser	76
Not 14 Skatter	59	Not 38 Avsättning för skatter	78
Not 15 Immateriella tillgångar	60	Not 39 Skulder avseende direkt försäkring	78
Not 16 Byggnader och mark	61	Not 40 Övriga skulder	79
Not 17 Aktier och andelar i koncernföretag	63	Not 41 Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	79
Not 18 Aktier och andelar i intresseföretag	64	Not 42 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	80
Not 19 Aktier och andelar	65	Not 43 Ställda panter	81
Not 20 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	65	Not 44 Ansvarförbindelser	81
Not 21 Lån med säkerhet i fast egendom	65	Not 45 Åtaganden	81
Not 22 Övriga lån	66	Not 46 Upplysningar om närstående	81
Not 23 Derivat	66	Not 47 Medelantal anställda samt löner och ersättningar	85
Not 24 Övriga finansiella placeringstillgångar	67	Not 48 Avstämning av totalavkastningstabell	89
		Not 49 Viktiga uppskattningar och bedömningar	91
		Not 50 Ändrade redovisningsprinciper	92
		Styrelsens och verkställande direktörens underskrift	96

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Folksam ömsesidig livförsäkring organisationsnummer 502006-1585 (nedan Folksam Liv) avger härmed årsredovisning för 2010, företagets 97:e verksamhetsår.

Koncernstruktur

Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels helägda dotterföretag och dels delägda företag, bland annat bolagen inom Folksam LO Pension samt KPA Pension. En redovisning av samtliga dotterföretag och intresseföretag lämnas i noterna 17-18.

Folksam

Folksam är kundernas företag som erbjuder försäkringar och pensionssparande som gillas av många. Visionen är att människor ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Folksam omfattar de två moderföretagen Folksam Liv och Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) med dotterföretag. I not 46, "Upplysningar om närstående", redovisas företagen och dess relationer. Samverkan sker inom distribution, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna.

Under 2010 har fokus varit att utveckla relationerna med befintliga kunder och öka premievolymen samt att stärka den finansiella ställningen.

Premievolymen ökade kraftigt inom fondförsäkring och inom sakförsäkring under 2010. Kryssmarknaden (avtalspension) svarar för ca 40 procent av premieinkomsten, främst inom avtalsområdena KAP-KL och SAF-LO. Inom bil- och boendeförsäkring till privatkunder har den fortsatta satsningen på kombinationskunder och distribution via banksamarbete bidragit till att öka bestånden. Folksams marknadsandel mätt i premier för hela marknaden ökade till 15,2 (14,8) procent. Försäkringsersättningarna har ökat som en följd av det växande beståndet och det stora antalet vinterrelaterade skador under året.

Den goda avkastningen under året har bidragit till fortsatt finansiell stabilitet och till positiva resultat inom såväl sak- som livförsäkringsverksamheten. Folksam Liv och KPA Pension hör till de ledande företagen inom branschen.

FOLKSAM , Mkr	2010	2009	2008	2007	2006
Premier ⁽¹⁾	30 496	29 356	27 158	23 977	23 630
Förvalt kapital ⁽²⁾	268 170	242 646	211 401	183 957	175 826
Varav svenska aktier	57 759	44 486	22 856	35 015	33 537
Varav fastigheter	14 353	12 297	13 753	8 263	6 578
Fondförsäkringstillgångar ⁽³⁾	49 593	38 158	24 600	26 557	27 343
Medelantal anställda ⁽⁴⁾	2 818	2 916	2 934	2 892	3 049

1) Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar och avgiftsintäkter från sparare i fondförsäkring.

2) Förvalt kapital motsvarar tillgångar enligt totalavkastningstabell med avdrag för företagsstrategiska innehav, vilket i huvudsak avser värdet av dotterföretag, samt med tillägg för förvalt kapital i Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse (nedan KP pensionsstiftelse och Folksam LO Fonder

3) Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

4) Medelantalet anställda har beräknats med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterade till en årsarbetstid, exklusive ombud.

Verksamhet Folksam Liv

Folksam Liv är ett kundägt företag där verksamheten bedrivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att överskott som uppstår i verksamheten går tillbaka till försäkringstagarna i form av återbäring.

Folksam Liv bedriver livförsäkringsverksamhet med inriktning på den svenska marknaden. Företaget erbjuder tjänstepension och pensionssparande till privatpersoner direkt eller via samarbeten samt grupplivförsäkring och annan riskförsäkring. Vidare bedriver Folksam Liv även skadeförsäkring inom sjuk- och olycksfall. Verksamheten är indelad i verksamhetsgrenarna Folksam respektive KP Pension och Försäkring.

Den operativa verksamheten bedrivs inom tre affärssegment, Partner, Kollektivavtalad affär och Privat, vilka stöds av koncerngemensamma funktioner.

Resultat och marknad

Premieinkomster och marknadsandelar

Premieinkomsten för egen räkning i moderföretaget minskade till 6 339 (6 816) miljoner kronor.

Inom grupplivförsäkring minskade premierna till följd av att beståndet minskar samtidigt som konvertering skett till en ny sjuk- och efterlevandeförsäkring med lägre premier. Under 2010 lanserades nya försäkringsprodukter för att möta behoven hos morgondagens pensionärer. Produkterna "Sjukdom 60+" och "Olycksfall 60+" består av en förbättrad försäkring för olycksfall samt en sjukdomsförsäkring som lämnar ersättning vid en allvarlig diagnos.

Inom företagsområdet utvecklades ett paketerbjudande till enmans- och småföretagare, bestående av ett antal gruppörsäkringar såsom liv-, sjuk-, olycksfall-, sjukvårds och diagnosförsäkring. Grunderbjudandet kan utökas och anpassas till kundernas önskemål, därutöver erbjuds pensionssparande för att täcka in företagarens hela behov av trygghet.

Inom traditionell försäkring minskade premierna jämfört med tidigare år då färre företag valt att lösa in sina pensionsåtaganden från KPs Pensionsstiftelse under 2010. Den 1 december 2010 övertog Folksam Liv delar av bestånden från Pensionskassan PSA försäkringsförening och Pensionskassan PSF försäkringsförening, som tryggar tjänstepensioner åt Swedish Match anställda i Sverige, till ett beståndsvärde av 455 mkr.

Inom företagsområdet utvecklades ett paketerbjudande till enmans- och småföretagare, bestående av ett antal gruppörsäkringar såsom liv-, sjuk-, olycksfall-, sjukvårds och diagnosförsäkring. Grunderbjudandet kan utökas och anpassas till kundernas önskemål, därutöver erbjuds pensionssparande för att täcka in företagarens hela behov av trygghet.

Folksam var den fjärde största aktören på marknaden för fondförsäkring och övrig livförsäkring. Marknadsandelen minskade under året och uppgick till 9,4 (10,2) procent mätt i total premieinkomst enligt Försäkringsförbundets statistik. Folksam var den femte största aktören inom övrig livförsäkring (traditionell livförsäkring) med en marknadsandel på 9,5 (10,9) procent. Inom fondförsäkring ökade marknadsandelen till 9,2 (9,1) procent. Folksam har nära 50 procent marknadsandel inom gruppliv.

Folksam hade ca 40 procent av sin premieinkomst inom den så kallade kryssmarknaden (Avtalspension) och var valbart inom de flesta avtalsområden. De största volymerna fanns inom KAP-KL via KPA Pension och SAF-LO via Folksam LO Fondförsäkring. Flera av Folksams varumärken kommer att delta när staten väljer tjänstepensioner. Avtalsparterna valde ett öppet anslutningsförfarande för de statligt anställda som ska välja förvaltare för sina tjänstepensioner. Alla bolag som uppfyller anslutningskriterierna krav på maximala avgiftsnivåer får delta som valbara alternativ. På kryssmarknaden var Folksam inte längre ett valbart bolag inom ITP-området vilket innebär att det inte längre kom in premier på befintliga försäkringar.

Resultat

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt för 2010 uppgick i den konsoliderade koncernen till 9 268 (22 441) samt i moderföretaget Folksam Liv till 8 885 (22 641) miljoner kronor. Det goda resultatet hänförs främst till den positiva avkastningen under året.

Totalavkastningen uppgick till 8,7 (10,3) procent. Den goda avkastningen beror på bolagets strategiska tillgångsallokering och den starka börsutvecklingen på den svenska aktiemarknaden. Sett över den senaste 5-årsperioden har totalavkastningen i genomsnitt varit 5,1 (5,3) procent.

De försäkringstekniska avsättningarna förändrades marginellt under året. De långa räntorna sjönk under årets första månader men under senare delen av året steg räntorna återigen vilket innebär små förändringar sett över hela 2010. Avsättningarna för individuell sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring minskade på grund av lägre skadebehandlingskostnader.

Driftskostnaderna i försäkringsrörelsen för moderföretaget minskade till 549 (612) miljoner kronor och förvaltningskostnadsprocenten för sparandeverksamheten uppgick till 0,4 (0,5) procent. De lägre driftkostnaderna berodde dels på lägre utvecklingskostnader, dels på lägre pensionsavsättningar till följd av den goda avkastningen i KP Pensionsstiftelse, där de anställdas pensioner tryggas.

Finansiell ställning

Solvensgraden visar på en fortsatt förstärkt finansiell styrka och uppgick vid årsskiftet till 158 (149) procent. Solvensen beskriver hur väl ett livförsäkringsföretag lever upp till de garanterade åtagandena gentemot kunderna. Förenklat uttryckt kan man säga att för varje hundralapp som garanteras kunden finns det tillgångar som är värda 158 kronor. Folksam Livs starka solvens är också en förutsättning för att kunna ge en bra framtida avkastning på förvaltad kapital.

Den kollektiva konsolideringen uppgick vid årets slut för premiebestämda försäkringar till 116 (113) procent och för förmånsbestämda försäkringar till 146 (139) procent. Den kollektiva konsolideringen beskriver förhållandet mellan företagets tillgångar och hur mycket som fördelats till kunderna. Fördelningen omfattar både garanterade och ej garanterade åtaganden.

Den positiva värdeutvecklingen innebär att återbäringsräntan successivt kunde höjas under året. Från den 1 januari 2010 kunde återbäringsräntan höjas från en procent i verksamhetsgrenen Folksam till fem procent och i verksamhetsgrenen KP till nio procent. Den 1 juli 2010 höjdes återbäringsräntan ytterligare i verksamhetsgrenen Folksam till sex procent och i KP till tio procent. Den 1 december höjdes återbäringsräntan i den senare ytterligare en gång till elva procent.

Under 2010 har ingen uppräknings av pensionstillägg gjorts, medan fribreven räknats upp med 2,75 procent. För 2011 har beslut fattats om att lämna pensionstilläggen oförändrade och att räkna upp fribreven med 1,42 procent.

Den produkt med premiegaranti som erbjuds inom Avtalspension SAF-LO har en åldersberoende avkastning, och för en 45-åring blev avkastningen 9,2 procent under 2010. Avkastningen för produkt med garanti blev 4,7 procent och för produkt utan garanti 10,6 procent.

Övergång till IFRS

Från och med den 1 januari 2010 tillämpas full IFRS i koncernredovisningen i enlighet med ändrade redovisningsföreskrifter från Finansinspektionen. I not 1 Redovisningsprinciper beskrivs vilka ändrade redovisningsprinciper som företaget tillämpar från och med 1 januari 2010 och i not 50 Effekter av byte redovisningsprincip beskrivs effekterna av övergången till full IFRS.

Dotterföretag

Konsoliderade dotterföretag

Folksam LO Fondförsäkring Aktiebolag (publ) med dotterföretag Folksam LO Fond Aktiebolag (publ) ägs till 51 procent av Folksam liv och till 49 procent av LO: s Försäkringshandelsbolag. Positionen som marknadsledande inom fondförsäkring på den upphandlade marknaden SAF-LO har under året stärkts. Den 31 december 2010 hade bolaget 191 201 (175 290) kunder med överförd premie inom SAF-LO. Vid samma tidpunkt hade bolaget 217 436 kunder som ett resultat av marknadsföring och försäljning under året, vilket innebär att 2011 kommer bolaget att ha en större andel kunder med överförd premie än innan det obligatoriska omvalet 2009. Premiebetalningar inklusive inflyttar av kapital har under 2010 uppgått till 3 204 (2 872) miljoner kronor.

Folksam Fondförsäkring Aktiebolag (publ) (nedan Folksam Fondförsäkring) är ett helägt dotterföretag som erbjuder fondförsäkringsprodukter inom tjänstepensionsområdet.

Folksam Fondförsäkring har under 2010 träffat avtal med Försäkringsaktiebolaget Skandia om att förvärva ett försäkringsbestånd som är kopplat till fonder som förvaltas av Svenska Lärarfonder AB. Planerat tillträde den 2 januari 2012. Svenska Lärarförsäkring AB har under 2010 förvärvat Skandiabankens andel av Svenska Lärarfonder och är därmed hundra procentig ägare till fondbolaget. Folksam och Svenska Lärarförsäkring har ingått en avsiktsförklaring enligt vilken Folksam ska förvärva Svenska Lärarfonder AB från 2012.

Under 2010 har avtal med Brummer Life Försäkringsaktiebolag träffats vilket innebär att Folksam Fondförsäkring överläter det Brummer-ankutna fondförsäkringsbeståndet i februari 2011. Premiebetalningar har under 2010 uppgått till 3 806 (2 950) miljoner kronor ökningen var en följd av försäljningssatsningarna inom tjänstepensionsmarknaden.

Skatterättsnämnden har i förhandsbesked från 2010 för ett antal andra livförsäkringsbolag gjort bedömningen att fondrabatter från fondförvaltare skall inkomstbeskattas och inte hänföras till den avkastningsbeskattade verksamheten. Skatterättsnämndens beslut har överklagats till Högsta förvaltningsdomstolen (tidigare Regeringsrätten). Folksam Fondförsäkring AB samt Folksam LO Fondförsäkring inväntar Högsta förvaltningsdomstolens avgörande. Då frågan inte är slutligt avgjord har någon reservering för eventuell tillkommande skattekostnad inte skett.

Reda Pensionsadministration AB är ett dotterföretag som levererar tjänster till externa uppdragsgivare och omsättningen uppgår till 69,3 (45,5) miljoner kronor. Administrationsavtalet med SPP Livförsäkrings AB blev under året uppsagt och kommer att avslutas 2012-12-31.

Ej konsoliderade dotterföretag

Förenade Liv Gruppörsäkring AB (publ) (nedan Förenade Liv) är ett livförsäkringsaktiebolag, som bedriver verksamhet avseende frivillig gruppliv-, gruppsjuk-, premiefrielse-, gruppsjukvård-, gruppefterlevandeskydd-, diagnosförsäkring samt gruppolycksfallsförsäkring.

Förenade Liv visade för år 2010 ett resultat före bokslutsdispositioner och skatt om 197 (246) miljoner kronor. Premieinkomsten före återförsäkring ökade till 834 (766) miljoner kronor.

Förenade Livs nya produkt sjukvårdsförsäkring utvecklades under 2009 och började marknadsföras under 2010. Flera fackförbund och företag valde att teckna försäkringen under 2010. Förenade Liv arbetade under året för att öka kännedomen avseende varumärket. Det positiva försäkringstekniska resultatet per avtalsnivå bidrog till att bolaget kunde utöka omfattningen i flera försäkringsavtal utan att höja premien under 2010.

KPA-gruppen, med varumärket KPA Pension, erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med etisk inriktning. KPA-gruppen är marknadsledande inom pensionsområdet i kommunsektorn och kunderna är både arbetsgivare och anställda. Samtliga landsting och drygt 80 procent av Sveriges kommuner hade avtal med bolag inom KPA-gruppen. Över en miljon anställda hade sin pension i någon form hos KPA Pension.

KPA Pensions totala premieinkomster uppgick till 7,3 (7,2) miljarder kronor vilket var bäst någonsin för KPA Pensions försäkringsverksamhet. Av beloppet utgjorde drygt 6,3 (6,2) miljarder kronor premier för traditionell pensionsförsäkring. Totala premierna för individuella valet inom KAP-KL, där KPA Pensionsförsäkring AB (publ) är trygghetsalternativet för dem som inte aktivt väljer pensionsförvaltare, uppgick till 5,4 (5,3) miljarder kronor. Resultatet inom KPA Pension överträffade tidigare år. Både i livförsäkrings- och pensionsförsäkringsverksamheten bidrog en mycket god avkastning till mycket goda resultat och ytterligare förstärkning av solvens i bolagen. Marknadsvärderingen av de försäkringstekniska avsättningarna i kombination med stigande diskonteringsränta under 2010, bidrog till det exceptionellt goda resultatet i KPA Pension. Totalavkastningen uppgick till 8,2 (12,4) procent. Solvensgraden stärktes kraftigt och uppgick till 186 (172) procent.

Övriga verksamhetsfrågor

I Folksam har ett stort antal aktiviteter initierats för att utveckla och effektivisera organisation och processer för att uppnå affärs- och kostnadssynergier.

- En omfattande förändring av försäljning och skadors kundorganisation genomfördes under året från en geografisk till en kanalstyrd organisation med sammanlagt elva kanaler. Av dessa är fem försäljningskanaler; kundtjänst, liv- och sparande, telemarketing, webb samt breddmarknad, och sex skadekanaler; sak, motor, personskador-skadestånd, personskador-villkor, utredning samt övrigt.
Förändringen görs för att uppnå ökad effektivitet genom kortare beslutsvägar, och avspeglar att 95 procent av kunderna har kontakt med Folksam via telefon eller Internet. Cirka 2000 personer omfattades av omorganisationen. Arbetet med den nya organisationen fortsätter under 2011-12.
- Den 1 oktober etablerades en ny inköpsorganisation som en avdelning inom Folksam för att få en mer sammanhållen inköpsprocess och skapa förutsättningar för lägre inköpskostnader inom både skador och drift.
- Ett förändringsprojekt startades omfattande kontorsarbetsplatserna i syfte att möjliggöra en effektivare arbetsorganisation samt sänka lokalkostnaderna vilket fortsätter även under 2011.
- I ett led att koncentrera resurserna outsourcades IT drift och underhåll av arbetsplatserna under december månad till Logica. Beslutet grundades på förhöjd kvalitet och servicegrad, snabbare förändringstakt och lägre kostnader. Utläggningen berörde 24 personer som erbjöds anställning hos leverantören.
- Under 2010 fortsatte samordningen i gemensamma funktioner inom Folksam för fortsatt effektiv resursanvändning. Under 2010 överfördes funktionerna IT, aktuarier, kommunikation och juridik från KPA Pension till de gemensamma funktionerna. Därutöver samordnades stora delar av försäkringsadministrationen i en gemensam funktion.
- Under året utvecklades ett nytt skadehanteringssystem vilket kommer att implementeras i etapper från och med våren 2011.
- Ett omfattande arbete genomfördes inom skadeorganisationen för att kvalitetssäkra Folksams byggskadeprocess. Syftet var att kvalitetscertifiera byggskadeprocessen enligt ISO 9001

Folksam stödjer forskning om åldersdepressioner med sammanlagt sex miljoner kronor under en treårsperiod. En prognos visar att om tio år är en av fem invånare i Sverige mellan 65–74 år. Av dessa väntas drygt en tiondel eller 80 000 människor få problem med depression.

Vice vd Gunnar Andersson tillträdde en treårig deltidstjänst med inriktning mot försäkringsmatematik som adjungerad professor, vid Institutionen för matematisk statistik på KTH. Utnämningen stärker Folksams band med den akademiska världen. Gunnar Andersson blev dessutom invald i EIOPAs tjänstepensionsgrupp i mars 2011. Gruppen ska förenkla EIOPAs kommunikation med pensions och försäkringsmarknaden, främst vad gäller regulatoriska och implementering av tekniska standarder, liksom riktlinjer och rekommendationer.

Folksam gick in som en av delägarna i det nystartade Telge Tillväxt. Målet för bolaget är att under tre år halvera ungdomsarbetslösheten i Södertälje kommun. Övriga delägare är Telge-koncernen, KF, Mekonomen, Scania, Manpower samt PEAB.

Kapitalförvaltning

Marknadsutveckling

Efter det extremt starka börsåret 2009 inleddes 2010 betydligt svagare. Världens aktiemarknader föll initialt för att sedan från mitten av februari åter vända uppåt när resoluta åtgärder vidtogs mot Greklands statsfinansiella problem och efter rapporter om stark kinesisk tillväxt och stabiliserad arbetslöshet i USA. Den svenska aktiemarknaden påverkades av positiva bolagsrapporter och steg under mars och april med nära 15 procent.

Maj månad inleddes med en kraftig rekyl och börsen var vid utgången av maj återigen på samma nivå som vid årets inledning. Orsaken var huvudsakligen att Greklands problem nu delades med fler länder i Europa, bland annat Irland och Portugal. Även oljekatastrofen i Mexikanska golfen sände chockvågor över världens aktiemarknader.

Efter halvårsskiftet har Sverige präglats av positiv makrostatistik och fortsatt starka bolagsrapporter. Detta bättrade på börshumöret och uppgången för svenska aktier blev för helåret närmare 27 procent. Internationellt har bilden varit mer splittrad. I länder som Kina och Tyskland har tillväxten varit relativt stark medan flera länder som USA och framför allt Grekland, Irland och Portugal brottats med svag tillväxt och skuldproblem. Stora länder som USA, Japan och UK har haft aktieuppgångar på mellan 10 och 15 procent, medan flera länder i Europa som Frankrike, Spanien och Grekland haft nedgångar på mellan 5 och 45 procent. Breda internationella aktieindex har under året sammantaget stigit med cirka 10 procent mätt i lokal valuta. På grund av kronans förstärkning under året har uppgången mätt i svenska kronor stannat på cirka 5 procent.

Räntemarknaden präglades under första halvåret av kraftigt fallande räntor på grund av svag konjunkturstatistik från flertalet länder. Den svenska 10-åriga statsobligationsräntan, som vid årets ingång låg på cirka 3,4 procent, hade vid utgången av augusti sjunkit till 2,2 procent. Under hösten ljusnade konjunkturutsikterna successivt och såväl korta som långa räntor vände uppåt. I Sverige visade statistik på extremt god konjunkturutveckling. Detta resulterade i en snabb ränteuppgång och vid årets slut var räntorna överlag på samma eller högre nivå än vid årets ingång.

I Sverige har fastighetsmarknaden under året återhämtat sig efter finanskrisen genom en stark svensk tillväxt och fortsatt relativt låga räntor. Marknaden för såväl kommersiella fastigheter som bostadsfastigheter i storstadsområden har således förbättrats under året och värdeutvecklingen har varit svagt positiv. Utländska fastighetsplaceringar har påverkats negativt av den starka kronan.

Alternativa placeringar har haft en svagt positiv utveckling men påverkats negativt av den starka kronan.

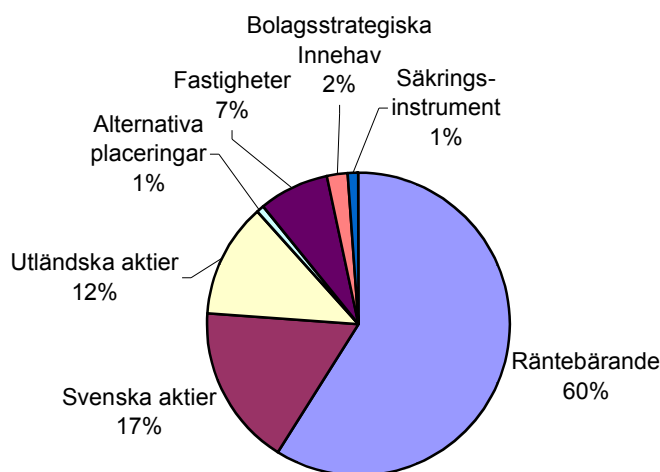
Avkastning moderföretaget

Totalavkastningen 2010 på bolagets tillgångar blev 8,7 (10,3) procent, motsvarande 9 226 (10 091) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är bolagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandernas art och bolagets risktolerans. Vid årets mitt minskades bolagets aktieexponering något för att under hösten återigen ökas, vilket bidragit till totalavkastningen på ett positivt sätt. Aktieexponeringen som vid årets ingång var cirka 34 procent var vid årets utgång cirka 36 procent. Bolagets innehav i Swedbank har givit ett positivt bidrag till aktieavkastningen, genom en kursuppgång på cirka 32 procent under året. Under året har också valutaexponeringen successivt minskats vilket också lämnat ett positivt bidrag till avkastningen. Durationen i bolagets räntebärande tillgångar har mot slutet av året successivt minskats.

Totalavkastningstabell, moderföretaget

	Ingående marknads- värde	Utgående marknads- värde	Total- avkastning 2010 Mkr	Total- avkastning 2010 %	Total- avkastning 2009 %	Total- avkastning 2008 %	Total- avkastning 2007 %	Total- avkastning 2006 %
Mkr	2010-01-01	2010-12-31	Mkr	%	%	%	%	%
Räntebärande placeringar	61 686	67 718	1 285	2,2	3,0	10,2	2,4	0,9
Aktier	32 442	33 893	5 542	17,9	36,6	- 35,0	0,4	12,0
Alternativa placeringar	838	993	- 35	- 3,7	- 10,2	- 8,2	9,0	12,1
Fastigheter	7 796	8 391	450	5,7	1,2	1,0	18,0	13,8
Bolagsstrategiska innehav	3 243	2 804	22	0,7	- 0,4	- 0,7	- 0,8	7,2
Säkringsinstrument	1 207	1 127	1 962	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Summa	107 212	114 927	9 226	8,7	10,3	0,9	1,8	4,2

Placeringstillgångarnas fördelning Marknadsvärde

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Försäkringsförbundet och bolagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I noten 48 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Investeringar i alternativa placeringar

Investeringar i alternativa placeringar görs för att komplettera något av de traditionella tillgångsslagen, d v s antingen aktier eller räntebärande placeringar, på bästa sätt. Nedan redovisas värdet på de största investeringarna i alternativa placeringar.

Innehav	2010-12-31	2009-12-31
BelAir	311	328
Kenmar	255	265
Övrigt	427	245

Finansiella risker i försäkringsåtaganden

För de delar av bolagets verksamhet som omfattas av tjänstepensionsdirektivet har de försäkringstekniska avsättningarna, det vill säga nuvärdet av bolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna, sedan 2006 värderats med marknadsräntor. Genom beslut av Finansinspektionen värderas från och med 1 april, 2008 även försäkringstekniska avsättningar i "övrig livförsäkringsverksamhet" med marknadsräntor. I och med att försäkringsavtalen löper över mycket lång tid följer att räntekänsligheten i avsättningarna blir betydande. Folksam Liv har anpassat sitt risktagande så att bolagets ekonomi inte ska påverkas fullt ut av ränteförändringar. Som ett komplement till bolagets räntebärande placeringar har därför Folksam Liv bland annat ingått så kallade ränteswapavtal (säkringsinstrument). Om räntenivåerna faller ökar värdet på säkringsinstrumenten vilket reducerar den effekt som ränterörelsen ger på åtagandena. Effekten blir det omvända om räntorna stiger – säkringsinstrumenten utvecklas negativt men bolaget kompenseras av minskad skuldbörda.

Resultat av finansiellt risktagande

I tabellen nedan redogörs för resultatet av bolagets samlade finansiella risktagande (mkr)

	2010	2009
Kapitalavkastning (exl säkringsinstrument)	7 264	10 425
FTA	- 1 327	13 630
Säkringsinstrument	1 962	- 334
Summa	7 899	23 721

Varumärket

Under 2010 beslutades om ny varumärkesstrategi för Folksam, som är ett gemensamt varumärke för Folksam Sak och Folksam Liv. Avsikten är att förflytta synen på varumärket bland kunder och konsumenter. Det ska göras genom att uppfylla löftet i varumärket "Engagerade för dig" och genom att agera utifrån Folksams kärnvärden: personliga, engagerade och ansvarstagande. Under året innefattade detta arbete bland annat att varumärkesansvariga tillsattes inom samtliga enheter och affärsområden.

Det kontinuerliga arbetet med varumärket stärker bilden av Folksam, det vill säga hur Folksam uppfattas av kunder och konsumenter. Ett starkt varumärke innebär tydlighet och trygghet för kunden, vilket ökar möjligheterna att attrahera nya kunder och fördjupa relationerna med befintliga kunder. För en försäkringsverksamhets framgång är det helt avgörande att kunderna, både befintliga och potentiella, känner förtroende och trygghet. Varumärkesarbetet är därför av stor vikt för att nå Folksams affärsmål.

Varumärkets betydelse ökar ytterligare i takt med att en allt större andel av försäljningen sker via Internet, vilket motsvaras av en minskning av andelen försäljning med personlig kontakt. Det förtroende som kan skapas och förstärkas vid en personlig kontakt behöver i ökad utsträckning skapas genom varumärket. En ytterligare fördel med ett starkt varumärke är att det underlättar rekrytering av nya medarbetare.

Kundnöjdhet

Folksam mäter kontinuerligt hur nöjda kunderna är. Det ger kunderna en möjlighet att utöva sitt kundinflytande och det ger Folksam en bild av hur nöjda kunderna är, vad som är företagets styrkor och områden som bör förbättras. Under 2010 har företaget arbetat intensivt med förbättringar och ser nu att kunder har blivit allt mer nöjda.

Höjningarna av nöjdheten varierade under året mellan 3 – 11 procentenheter inom exempelvis Folksam LO Pension, KPA Pension och Folksam privat (Sak och Liv). Den sistnämnda har fått den största ökningen av nöjda kunder jämfört med 2009.

Under hösten hade Folksam en kampanj som utgick ifrån den nya varumärkesstrategin och dess kommunikationskoncept. Den kampanjen visade sig vara den mest lyckade under många år, enligt företagets mätningar. Även den externa branschstudien Svenskt Kvalitetsindex, SKI, visade att Folksam hade förbättrat sin kundnöjdhet och låg över branschsnittet. Arbetsgivarna inom kommuner och landsting gav åter KPA Pension den högsta poängen för nöjdhet bland pensionsbolagen. Ännu har inte detta hunnit påverka den så kallade styrkan i varumärket nämnvärt, något som brukar ta betydligt längre tid.

Ansvarsfull påverkan

Ekologiskt perspektiv

Folksam bedriver sedan lång tid tillbaka ett aktivt miljöarbete. De delar av Folksam som har störst möjlighet att påverka miljön till det bättre har miljöcertifierats enligt ISO 14001, den vedertagna internationella standarden inom miljöledningssystem. I dag är verksamheterna inom bil- och byggsador miljöcertifierade. För att minska utsläppen vid tjänsteresor har Folksam miljö- och säkerhetskrav på personalbilar. Folksams resepolicy, som bland annat innebär effektivare bilåkning genom körscheman och särskilda besiktningss dagar vid skadebesiktningar, ställer också krav på vilka färdmedel som ska användas på olika sträckor.

Folksam har höga miljöambitioner vid reparationer av försäkrade hus och bilar. Vidare ställs hårda miljökrav på de entreprenörer som anlitas och för att bli en av Folksams potentiella leverantörer måste en detaljerad miljökravspecifikation fyllas i.

Det finns specifikationer för byggtreprenörer, bilverkstäder, bildemonteringsanläggningar, saneringsföretag och tvätterier. I dag har Folksam avtal med drygt 200 byggfirmor, 1 300 bilverkstäder och bildemonterare samt 40 tvätt- och saneringsföretag.

2001 övergick Folksam till Bra Miljöval-el för driften av de egna fastigheterna. 2008 övergick Folksam till att endast använda ursprungsmärkt vindkraft. Som ännu ett led i arbetet för en minskad växthuseffekt blev Folksam under 2006 ett klimatneutralt företag. Det innebär att Folksam årligen ser till att plantera så många nya träd som krävs för att neutralisera företagets årliga koldioxidutsläpp. Planteringarna som görs av Vi-skogen, sker i Kenya, Tanzania, Uganda och Rwanda. Planteringarna återbeskogar mark och binder kol men bidrar även till ökad ekologisk och social mångfald i odlingsområdena.

Folksams miljöarbete liksom andra mervärdesområden som Folksam prioriterar beskrivs utförligt i Folksams hållbarhetsredovisning som är granskad av Folksams revisorer.

Ekonomiskt perspektiv

Folksam förvaltade under 2010 knappt 270 miljarder kronor för sina drygt fyra miljoner kunders räkning. Alla pengar förvaltas enligt den ägarpolicy som fastställts av Folksams styrelser. Det innebär att hela det förvaltade kapitalet omfattas av våra kriterier för miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupcion. Förutom detta har Folksam även uteslutande kriterier vad gäller tobak och klustervapen.

Folksam påverkar bolagen genom aktiv bolagsstyrning. Varje år studeras verksamheten i 2 000 till 3 000 bolag. Vissa av de företag som löper störst risk för att råka ut för incidenter beträffande miljö och mänskliga rättigheter identifieras och kontaktas med ett erbjudande om en genomgång av deras risksituation. Flera företag har efter en dialog med Folksam bland annat infört riktlinjer och mål för sitt miljöarbete.

Bolagsstyrningen hanterar även frågor om företagets ersättningsprogram där Folksam anser att programme7n bör vara utformade på så sätt att de endast faller ut om de uppsatta målen uppfylls. Samtliga ersättningar till vd och ledande befattningshavare bör även vara tydligt redovisade i årsredovisningen.

Dessutom arbetar Folksam för en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser. Möjligheterna till långsiktig lönsamhet skadas när kompetenta kvinnor och män står utanför styrelserummen på grund av kön, ålder, nationalitet eller för att de tillhör "fel" nätverk. För landets börsföretag skulle ökad jämställdhet i styrelserna leda till ökad kompetens, vilket i sin tur ger bättre fungerande företag och i förlängningen högre vinster.

Trafiksäkerhetsforskning

Trafikskador innebär stora förluster för folkhälsan och samhällsekonomin, men framför allt för individen. Folksam har drygt 30 års erfarenhet av forskning inom trafiksäkerhetsområdet, med tonvikt på studier av verkligt inträffade trafikolyckor. Den kunskap Folksams trafikforskning ger används för att rädda liv i trafiken. Färre trafikskador innebär även lägre kostnader för skador och därmed lägre trafikförsäkringspremier, vilket kommer Folksams kunder tillgodo.

En stor del av Folksams trafiksäkerhetsforskning fokuserar på att kartlägga säkerhetsnivån hos olika bilmodeller och deras skyddssystem. Andra områden är djupstudier av olyckor där bilar utrustats med svarta lådor, vilka används för att kunna kartlägga riskfaktorer för olika personskador. Resultaten används bland annat till att informera och påverka allmänhet, företag och offentlig sektor om vikten av att prioritera säkerhet vid bilköp.

Under 2010 redovisades bland annat den stora potentialen av kommande automatiska bromssystem i bilar. Om de automatiska bromssystemen fanns i alla bilar skulle över 60 liv och 900 invalidiserande skador kunna undvikas varje år. Under året inleddes också ett forskningsprojekt där 300 privatbilister bilar utrustats med en GPS-baserad mätutrustning under 12 månader. Syftet är att utvärdera möjligheten att länka körbeteende till bilförsäkringspremien. Tanken är att ett trafiksäkert körbeteende ska löna sig. Forskningsrön som visade att ABS-bromsar på motorcyklar närmare halverar risken för olycka ledde till att Folksam sänkte premien för motorcyklar utrustade med ABS-bromsar från och med maj 2010.

Personalinformation

Anställnings- och arbetsvillkor

Folksam är genom medlemskapet i Arbetsgivarföreningen KFO bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Folksams kollektivavtal gäller för moderföretagen Folksam Liv och Folksam Sak med konsoliderade dotterföretag samt de ej konsoliderade dotterföretagen KPA Livförsäkring, KPA Pensionsförsäkring och Förenade Liv.

För tjänstemän gäller tre avtal som träffats med FTF, Handelsanställdas förbund samt ett avtal med Jusek, Civilekonomernas Riksförbund och Sveriges Ingenjörer. Det sistnämnda avtalet omfattar samtliga anställda som är medlemmar i ett fackförbund som i sin tur är medlem i SACO. Veckoarbetstiden är 38,75 timmar för tjänstemännen. För Folksams tjänstemän gäller kollektivavtal om tjänstepensioner, KTP-planen och inom KPA, KPA-planen.

Löner och allmänna anställningsvillkor för Folksam-, Privat-, Företags- och TM-ombud är kollektivavtalsreglerade med Handelsanställdas förbund. Veckoarbetstiden för arbetare är 40 timmar. Tjänstepensionen för ombuden (KAP) är kollektivavtalsreglerad mellan KFO och LO.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas under not 47.

Medarbetarundersökning visar på engagerade medarbetare

Den årliga medarbetarundersökningen, som besvarades av 91 procent av medarbetarna, visade även 2010 mycket bra värden på bland annat ledarskap, mål- och resultatstyrning och engagemang. Undersökningens resultat ligger till grund för ett utvecklingsarbete som genomförs på alla nivåer – från koncernledning ner till enskilda arbetsgrupper. Uppföljning görs i den årliga mätningen samt i mål- och utvecklingssamtalen. Folksam vill vara en attraktiv arbetsgivare med engagerade medarbetare som skapar kundnytta. För att uppnå det arbetar Folksam strategiskt och målinriktat inom flera områden, exempelvis anställningsvillkor, rekrytering, kompetensutveckling, ledarskap, prestationsstyrning samt arbetsmiljö och hälsa. Folksam tog under året exempelvis fram ett försäkringserbjudande för alla anställda som innehåller en sjukvårdsförsäkring. Försäkringen gäller från och med 2011 och skapar trygghet genom att ge snabb tillgång till rådgivning och vård.

Fortsatt minskande sjuktal

Folksam har under flera år arbetat målinriktat med att sänka sjuktalen, ett arbete som fortsatte under 2010. Detta bidrog till att sjukfrånvaron minskade ytterligare. Arbetet inriktades på att förbereda och starta insatser för grupper med hög sjukfrånvaro. De viktigaste insatserna som påbörjades är hälsoprofilbedömningar med efterföljande åtgärder samt nya rutiner kring rådgivning och uppföljning i samband med sjuksmälan. Under 2010 fokuserade Folksam också på tidig rehabilitering för att om möjligt förhindra längre sjukskrivningar. Tidig rehabilitering innebär att medarbetare med kortare och upprepade sjukskrivningar uppmärksammas och erbjuds kontakt med företagshälsovård. Syftet är att tidigt kunna sätta in stödjande åtgärder.

Långsiktigt arbete med kompetensförsörjning

För att vara en attraktiv arbetsgivare och säkra kompetensförsörjningen på lång sikt har Folksam under året arbetat med att genomföra den rekryteringsstrategi som togs fram 2009. Detta arbete innefattade en systematisk genomgång av universitet, högskolor och yrkeshögskolor och initiering av samarbeten med de som bäst stödjer Folksams kompetensförsörjning. Vidare utvecklade Folksam sitt kommunikationskoncept som används vid platsannonsering och profilering av Folksam som arbetsgivare. Målet är att ha en systematisk chefsförsörjningsprocess som identifierar, utvärderar och utvecklar chefer till rätt uppdrag. Under året användes processen som ett stöd i att anpassa organisationen till marknaden i Folksams försäljningsverksamhet.

Mångfaldsarbete

Folksam arbetar aktivt med mångfald. Mångfald stödjer bättre affärer och bidrar till att företaget är en attraktiv arbetsgivare. Mångfaldsaspekten ingår i Folksams årliga medarbetarundersökning, vars resultat bildar underlag för det interna mångfaldsarbetet. Under 2010 pågick arbetet med de lokala handlingsplanerna med den årliga verksamhetsplaneringen. Syftet är att mångfaldsperspektivet ska finnas med som en naturlig del i det dagliga arbetet. För att säkerställa att Folksam bibehåller sin tätposition avseende mångfalds- och integrationsfrågor inom försäkring, inrättades år 2010 en befattning som Diversity Business Manager (DBM). Syftet med DBMs arbete är att fortsatt utveckla mångfalden i kundmötet så att fler människor har möjlighet att ta del av Folksams erbjudanden. En förutsättning för detta är att det interna mångfaldsarbetet speglar det externa, där DBM och Folksams mångfaldsgrupp samarbetar och utbyter erfarenheter.

Belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram med syfte att synliggöra och skapa samverkan kring de affärsstrategiska målen. Programmet ska stärka medarbetarnas motivation i arbetet med att skapa kundnytta. Det viktigaste målet för belöningsprogrammet 2010 var effektiv användning av Folksams resurser. Det skulle uppnås genom sänkta driftkostnader, lägre totalkostnadsprocent och effektivare administration.

Flera av delmålen uppnåddes, men inte alla. Det resulterade i att varje medarbetare belönades med 10 000 kronor. Ingen som kan påverka Folksams risknivå, till exempel chefen för kapitalförvaltningen eller någon i ledningen, får ta del av belöningsprogrammet.

Bolagsstyrning

Bolagsstyrningen av Folksam utgår från svensk lagstiftning, främst försäkringsrörelselagen, och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Eftersom Folksam är ett kundägt bolag finns inte några aktieägare i bolaget. På stämman företräds kunderna av särskilt valda delegater. De bestämmelser som finns i Svensk kod för bolagsstyrning tillämpar Folksam för de delegerade. En separat bolagsstyrningsrapport inklusive rapport om den interna kontrollen upprättas och finns presenterad på folksam.se.

Styrelsens arbete

Under året hölls sju styrelsemöten, dessutom fick styrelseledamöterna vid ett antal tillfällen information via e-post. Styrelsens utskott, Revisionsutskottet, Ersättningsutskottet och Presidiet, hade fem, fyra respektive fem sammanträden under året. Utskottsledamöterna hade därutöver kontakter via e-post och telefon.

Av Folksams styrande regelverk är ett 30-tal fastställda av styrelsen. Under året har styrelsen gått igenom dessa och vid behov reviderat respektive policy och instruktion. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Inför varje sammanträde har styrelsen fått en skriftlig rapport av verkställande direktören, vilken behandlat viktigare händelser i

Folksam, men också i branschen i övrigt. I enlighet med en strategisk dagordning har styrelsen under året också behandlat bland annat följande: Kontinuerligt följt upp förverkligandet av ett antal strategiska mål, compliancerapport, genomgång av dotterbolagens verksamhet och ekonomi, omvärlds- och konkurrentanalyser, riskhantering, internrevisionsrapporter, fastställande av återförsäkringsprogram, fastställt ett belöningsprogram (vilket omfattar alla anställda utom Koncernledningens ledamöter och vissa andra nyckelbefattningshavare vilka kan påverka företagets risktagande), följt upp Kapitalförvaltningens verksamhet och resultat samt sammanträffat med den auktoriserade revisorn.

I syfte att få tillfälle att diskutera strategiska och framåtblickande frågor mer ingående genomförde styrelsen under året ett tvådagarsseminarium. Temat för seminariet var att utarbeta underlag till en reviderad strategisk plan. En sådan fastställdes också på styrelsens augustimöte.

Styrelsen genomförde under året en styrelseutvärdering (i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning). Lars Idermark avgick som styrelseledamot under året och Bengt Nilsson avgick som styrelseledamot i samband med bolagsstämman. Dessutom avgick Christer Pettersson som styrelsesuppleant (arbetstagarrepresentant). Nya styrelseledamöter är Jonny Capor och Eva Quist. Ny styrelsesuppleant (arbetstagarrepresentant) är Roger Vestin.

Strategiskt innehav i Swedbank

Folksam äger drygt nio procent av aktierna i Swedbank. Elva sparbanksstiftelser äger drygt två procent och fristående Sparbanker äger cirka nio procent. En gemensam förklaring om ägarfrågor har utarbetats mellan dessa ägare, vilka tillsammans således innehar drygt 20 procent av aktierna i Swedbank.

Folksams ägande i Swedbank per 31 december 2010

Företag	Antal	Andel av röster och kapital i Swedbank
Folksam Sak	26 543 173	2,3%
Folksam Liv	63 340 399	5,5%
Delsumma	89 883 572	7,8%
Folksam LO Fonder	6 365 194	0,5%
KPA Pensionsförsäkring	11 030 404	1,0%
KPA Livförsäkring	209 053	0,0%
KP Pensionsstiftelse	1 196 581	0,1%
Förenade Liv	105 069	0,0%
Folksam total	108 789 873	9,4%

Tvister

Folksam Liv har ett fåtal klagomål eller rättstvister. I de fall Folksam Liv bedömer att ekonomisk ersättning kan komma att utgå eller att tvistig återbetalning kan förväntas utbli har reservering gjorts efter bedömning i varje enskilt ärende.

Riskhantering

Folksams risker hanteras med ett enhetligt och övergripande synsätt vilket utgår ifrån en helhetssyn på risksituationen. Syftet med riskhanteringen är att fånga alla väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet i både nutid och framtid. Genom god riskhantering får därmed vd, ledning och styrelse en samlad bild över den totala risksituationen, vilket ökar Folksams förståelse och kunskap om riskerna och möjligheterna att nå målen. Genom riskhanteringen säkerställs även att risksituationen är förenlig med kapitalbasen och därmed begränsar avvikelser i det förväntade ekonomiska resultatet.

Inom Folksam definieras risk som sannolikheten att en händelse inträffar som negativt påverkar hela eller delar av Folksams måluppfyllelse eller avviker från gjorda antaganden. Folksam verksamhet ger upphov till exponering mot olika risker, vilka påverkar finansiell ställning, resultat och måluppfyllelse. Dessa risker delas in i de tre huvudsakliga områdena risker inom all verksamhet, risker inom försäkringsverksamheten samt risker inom finansverksamheten.

Riskprocessen utgör en viktig beståndsdel av den övergripande riskhanteringen inom Folksam. Riskprocessen omfattar identifiering, värdering, hantering, kontroll och rapportering av alla väsentliga risker. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen genomförs ett antal riskgenomgångar, och uppföljning av dessa. Ett stort antal risker identifieras utifrån affärsplaner, verksamhetsmål, ansvarsområden och de arbetsuppgifterna respektive organisatorisk enhet ansvarar för. Till samtliga risker kopplas uppgifter om vilka enheter och vilka bolag som berörs. Samtliga identifierade risker kategoriseras enligt Folksams riskkarta och värderas utifrån två perspektiv; dels vilken sannolikheten är att händelsen inträffar samt dels vilken påverkan den har. Alla identifierade risker tilldelas en riskägare och åtgärder tas fram för att hantera och förebygga riskerna. Riskerna ska, liksom de åtgärder som är knutna till dessa, kontinuerligt följas upp. Gemensamma uppföljningar sker också för att få samtidiga avstämningar av risksituationen. Rapportering av risksituationen sker till koncernledning, vd, ledning och styrelsen genom en skriftlig riskrapport halvårsvis.

Riskhanteringen påverkas i stor utsträckning av det nya Solvens II regelverket. Och en anpassning i verksamheten till detta pågår. Som ett led i anpassningen kommer principer och processer för riskstyrning, riskkontroll, kapitalposition och kapitalplanering att successivt utvecklas och förbättras i syfte att få en effektivare risk- och kapitalhantering samt att öka förståelsen för risker och dess konsekvenser i organisationen. Förändringarna kommer att ske successivt under de kommande åren.

Ytterligare information om Folksam Livs riskhantering redovisas under not 2, och där ges även upplysningar om risker inom försäkringsverksamheten och risker inom finansverksamheten.

Femårsöversikt och nyckeltal, Mkr

KONCERNEN	2010	2009 ⁴⁾	2008	2007 ¹⁾	2006 ²⁾
RESULTAT					
Premieinkomst för egen räkning	6 372	6 843	7 315	4 848	4 913
Kapitalavkastning, netto	14 609	17 952	- 8 064	1 125	4 917
Försäkringsersättningar, netto	- 5 358	- 5 627	- 4 849	- 3 539	- 3 328
Förändring i livförsäkringsavsättningar	- 4 528	4 503	- 8 542	2 686	- 2 842
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	- 924	- 951	- 970	- 724	- 706
Återbäring och rabatter, netto	- 603	- 261	- 12	- 8	- 404
Försäkringsrörelsens resultat	9 268	22 459	- 15 122	4 597	2 720
Återstående kapitalavkastning	308	250	187	176	137
Övrigt	- 628	- 543	1	0	-
Årets resultat före skatt	8 948	22 166	- 14 934	4 772	2 857
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringstillgångar till verkligt värde	157 640	137 004	119 732	98 513	83 596
Försäkringstekniska avsättningar	118 348	107 114	106 431	72 597	70 761
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	41 478	34 385	14 191	19 707	13 517
Uppskjuten skatteskuld	576	416	293	239	188
Övervärden i placeringstillgångar					
Placeringar i koncernföretag	207	207	304	454	465
Andra finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-	-
Totalt konsolideringskapital	42 261	35 008	14 788	20 400	14 170

NYCKELTAL**Resultat av kapitalförvaltningen**

Direktavkastning, procent ³⁾	1,9	2,3	3,7	2,6	2,4
Totalavkastning, procent	8,8	10,6	1,1	2,0	6,5

Ekonomisk ställning

Konsolideringsgrad, procent ³⁾	239	148	88	-	-
---	-----	-----	----	---	---

¹⁾ Omräknat med anledning av ändrad värderingsprincip för försäkringstekniska avsättningar som inte klassificerats som tjänstepensionsförsäkringar. Tidigare år ej omräknade avseende denna principförändring.

²⁾ Omräknat med anledning av övergång till redovisning enligt lagbegränsad IFRS.

³⁾ Direktavkastningen samt konsolideringsgrad har omräknats i enlighet med FFFS 2009:12.

⁴⁾ Omräknat med anledning av övergång till full IFRS i koncernredovisningen.

EJ KONSOLIDERADE DOTTERBOLAG	Förvaltnings-	Direkt-	Total-	Kollektiv
	kostnads-	avkastning	avkastning	konsolide-
	procent	procent	procent	ringsnivå
				procent
Förenade Liv Grupp-försäkring AB (publ)	1,5	2,8	5,2	-
KPA Livförsäkring AB (publ)	0,4	3	4,5	202
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	0,3	2,5	8,2	105

Femårsöversikt och nyckeltal, Mkr

MODERFÖRETAGET	2010	2009¹⁾	2008	2007²⁾	2006³⁾
RESULTAT					
Premieintäkt för egen räkning	700	723	459	15	–
Premieinkomst för egen räkning	5 639	6 093	6 684	4 644	4 744
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	8 941	10 314	677	894	2 325
Försäkringsersättningar, netto	– 5 325	– 5 608	– 4 831	– 3 522	– 3 307
Förändring i livförsäkringsavsättningar	382	11 998	– 17 338	2 916	– 67
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	– 549	– 603	– 670	– 504	– 542
Återbäring och rabatter, netto	– 603	– 261	– 12	– 8	– 404
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	8 885	22 650	– 15 046	4 415	2 749
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	8 885	22 650	– 15 046	4 415	2 749
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	112 675	102 978	96 717	72 509	60 074
Försäkringstekniska avsättningar	73 375	72 896	84 497	46 031	46 639
Konsolideringskapital					
Eget kapital	38 831	32 208	12 030	19 279	13 540
Obeskattade reserver	1 492	1 238	902	625	291
Uppskjuten skatteskuld	163	86	38	67	93
Övervärden i placeringstillgångar					
Placeringar i koncernföretag	2 085	1 887	2 101	625	457
Andra finansiella placeringstillgångar	–	–	–	–	–
Summa totala övervärden	2 085	1 887	2 101	625	457
Totalt konsolideringskapital	42 571	35 419	15 071	20 596	14 381
Kollektivt konsolideringskapital	18 600	14 944	7 335	3 216	5 286
Kapitalbas	42 562	35 453	15 061	15 702	14 394
Erforderlig solvensmarginal	3 387	3 388	3 909	2 533	2 349
Kapitalbas för försäkringsgruppen	42 062	34 874	14 654	15 089	13 936
Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen	4 913	4 921	5 465	3 831	3 815
NYCKELTAL⁴⁾					
Skadeförsäkringsrörelse					
Skadeprocent	83	70	51	–	–
Driftkostnadsprocent	10	9	17	–	–
Totalkostnadsprocent	93	79	68	–	–
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent ⁵⁾	0,5	0,6	0,8	0,8	1,0
Förvaltningskostnadsprocent för sparprodukter ⁵⁾	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6
Anskaffningskostnadsprocent	2,4	2,3	2,6	2,8	2,5
Administrationskostnadsprocent för sparprodukter	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Administrationskostnadsprocent för riskprodukter	6,4	5,8	8,5	8,6	9,9
Resultat av kapitalförvaltningen					
Direktavkastning, procent ⁶⁾	2,6	2,9	3,8	3,6	3,2
Totalavkastning, procent	8,7	10,3	0,9	1,8	4,2
Ekonomisk ställning					
Konsolideringsgrad, procent ⁶⁾	239	148	88	–	–
Kollektiv konsolideringsnivå, procent					
Retrospektivreservmetoden	116,0	113,1	104,9	105,6	110,4
Pensionstilläggsmetoden	146,4	139,3	126,0	–	–

¹⁾ Omräknat med anledning av avsättning till pensioner och liknande förpliktelse. Tidigare år är inte omräknade avseende denna principförändring.

²⁾ Omräknat med anledning av ändrad värderingsprincip för försäkringstekniska avsättningar som inte klassificerats som tjänstepensionsförsäkringar. Tidigare år ej omräknade avseende denna principförändring.

³⁾ Omräknat med anledning av övergång till redovisning enligt lagbegränsad IFRS.

⁴⁾ Omräknat med nyckeltal avseende livförsäkringsrörelsen med anledning av redovisad skadeförsäkringsrörelse. Redovisad totalavkastning är beräknad enligt Sveriges

Försäkringsförbunds rekommendation för rapportering av totalavkastning.

⁵⁾ Förvaltningskostnadsprocent beräknas enligt FFFS 2009:12. Dels beräknas förvaltningskostnadsprocent totalt för livförsäkringsrörelsen, dels beräknas förvaltningskostnadsprocent för sparprodukter exklusive riskprodukter.

⁶⁾ Direktavkastning samt konsolideringsgrad har omräknats i enlighet med FFFS 2009:12.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Folksam Liv och Folksam Sak avtalade om att, genom ett konsortium vilket utöver Folksam består av ATP, PFA och CPDyvig, förvärva FIH Erhvervsbank A/S ("FIH") för DKK 5 miljarder. Konsortiet är strukturerat i ett joint venture med följande ägarandelar: ATP 49,95%, Folksam 19,98%, PFA 19,98% och CPDyvig 9,99%. FIHs anställda äger resterande 0,11%.

Köpeskillingen ska utgöras av en kontantbetalning på DKK 1,9 miljarder till Sedlabanki som panthavare samt en tilläggsbetalning på DKK 3,1 miljarder som ska justeras för eventuella förluster fram till 31 december 2014 och som härrör sig från balansräkningen per 30 juni 2010 och FIHs eventuella vinst i Axcel III fonden. Därutöver avtalades om en ytterligare betalning vilken är beroende av Konsortiets realiserade avkastning på investeringen i FIH per den 31 december 2015.

FIH med huvudkvarter i Köpenhamn är Danmarks sjätte största bank med tillgångar på DKK 125 miljarder och eget kapital på DKK 8 miljarder per 30 juni 2010. FIH har en ledande position inom företagsaffärer, riskhanteringslösningar samt corporate finance och har 370 anställda.

Händelser efter balansdagen

Lars Burman har beslutat att lämna sina befattningar som ställföreträdande koncernchef och chef för Kollektivavtalad Affär på Folksam den 1 augusti 2011. Processen att hitta en ersättare till Lars Burman har påbörjats.

Tillträde till investeringen i FIH skedde den 6 januari 2011. Investeringen i konsortiestrukturen skedde genom Folksam Cruise Holding AB vilket ägs till 75 procent av Folksam Liv och 25 procent av Folksam Sak. Bolagen träffade avtal om att utöva gemensamt inflytande och inom konsortiet träffades avtal om att ägarna gemensamt ska besluta om väsentliga frågor. Investeringen redovisas som ett joint venture.

Den 1 januari bildades avdelningen Folksam Fastigheter som ansvarar för den totala förvaltningen och utvecklingen av Folksam fastighetsbestånd. Fastighetsbeståndet består i huvudsak av bostäder, kontorslokaler och vårdboenden i Stockholm- och Malmöregionerna. Bostäderna är hyresrätter som förmedlas via de kommunala bostadsköerna.

Framtida utveckling

Folksam fokuserar på att stärka varumärket, öka kundnyttan och effektivisera resursanvändningen. Styrelsen har lagt fast en strategi för att nå ett positivt kassaflöde inom sparandeverksamheten och för att ytterligare stärka bolagets ställning inom tjänstepension som är en marknad under kraftig tillväxt. Folksam Liv har en god finansiell ställning genom en stark solvensgrad och en hög historisk avkastning. Det ger goda möjligheter att fortsätta stärka konkurrenskraften och ge god avkastning på långsiktigt sparande. Inom fondförsäkring finns goda möjligheter att fortsätta den kraftiga tillväxten genom såväl den egna distributionen som genom förmedlare och samarbetspartners.

Förändringstakten i omvärlden, framförallt inom regelområdet har ökat. Folksam står liksom branschen i övrigt inför anpassning till de stora regelförändringar som pågår, exempelvis IFRS 4 fas 2 och Solvens II. För sparandeverksamheten pågår regelverksarbete inom ytterligare ett antal områden. Livförsäkringsutredningen behandlar bland annat flyttregelverk och överskottshantering och inom skatteområdet är beskattning av kapitalförsäkring och eventuell inkomstbeskattning av fondrabatter aktuella frågor. Inom några år kan detta få konsekvenser för såväl kunderbudanden som bolagsstruktur. Ytterligare en aktuell fråga för branschen är anpassning till könsneutrala premier.

Förslag till vinstdisposition

Bolaget visar ett totalt resultat på 7 926 283 036,26 kronor.

Skadeförsäkringsrörelsen redovisar ett resultat på 0 kronor. Styrelsen och verkställande direktören föreslår stämman att årets resultat, 0 kronor, behandlas på följande sätt:

Till konsolideringsfonden avsätts 0 kronor

Livförsäkringsrörelsen redovisar ett resultat på 7 926 283 036,26 kronor. Styrelsen och verkställande direktören föreslår stämman att årets resultat, 7 926 283 036,26 kronor, behandlas på följande sätt:

Till konsolideringsfonden avsätts 7 926 283 036,26 kronor

RESULTATRÄKNING

Koncernen			
Mkr		2010	2009
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGS-			
RÖRELSEN			
Premieintäkt efter avgiven återförsäkring			
Premieintäkter	Not 3	700	723
Premier för avgiven återförsäkring		0	–
		700	723
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		113	76
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 7		
Före avgiven återförsäkring		– 101	– 59
Återförsäkrares andel		–	–
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		– 482	– 503
Återförsäkrares andel		–	–
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	Not 8		
Livförsäkringsavsättningar		– 48	– 91
Driftskostnader	Not 9	– 68	– 67
Övriga tekniska kostnader		– 3	–
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		111	79

REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSEN

Premieinkomst efter avgiven återförsäkring		2010	2009
Premieinkomst	Not 3	5 681	6 130
Premier för avgiven återförsäkring		– 9	– 10
		5 672	6 120
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	6 173	6 963
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 5		
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		4 922	7 722
Värdeökning på övriga placeringstillgångar		5 417	8 385
Övriga tekniska intäkter	Not 6	591	379
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 7		
Före avgiven återförsäkring		– 6 039	– 5 743
Återförsäkrares andel		3	2
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		1 267	678
Återförsäkrares andel		– 6	– 2
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	Not 8		
Livförsäkringsavsättningar		448	12 145
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Villkorad återbäring		– 6	– 24
Fondförsäkringsåtagande		– 4 922	– 7 722
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		– 603	– 261
Driftskostnader	Not 9	– 856	– 884
Kapitalavkastning, kostnader	Not 10	– 631	– 948
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 11		
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	Not 11	– 1 736	– 4 226

RESULTATRÄKNING (FORTS.)

Koncernen		2010	2009
Mkr			
Övriga tekniska kostnader		- 314	- 13
Rörelseresultat i andra företag än försäkringsbolag		60	12
Andel i intresseföretags resultat		20	15
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		- 303	- 218
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		9 157	22 380
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		111	79
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		9 157	22 380
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	128	126
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 5	70	85
Kapitalavkastning, kostnader	Not 10	- 51	- 47
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 11	- 32	- 56
Avkastningsskatt		- 625	- 543
Kapitalavkastning överförd till livförsäkringsrörelsen		303	218
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		- 113	- 76
Resultat före skatt		8 948	22 166
Skatt på årets resultat	Not 14	- 349	- 385
ÅRETS RESULTAT		8 599	21 781

Hänförligt till:

Försäkringstagarna	8 471	21 718
Innehav utan bestämmande inflytande	128	63

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

Koncernen		2010	2009
Årets resultat		8 599	21 781
Övrigt totalresultat			
Aktuariella vinster och förluster inklusive löneskatt		61	77
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet		- 120	- 71
Skatt på poster redovisade som övrigt totalresultat på aktuariella vinster och förluster	Not 14	- 16	- 13
Totalresultat för perioden		8 524	21 774
Hänförligt till:			
Försäkringstagarna	8 396	21 711	
Innehav utan bestämmande inflytande	128	63	

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR					
Koncernen, Mkr			2010-12-31	2009-12-31	2009-01-01
Immateriella tillgångar		Not 15			
Andra immateriella tillgångar			28	18	50
Goodwill			43	43	–
			71	61	50
Placeringstillgångar					
Förvaltningsfastigheter		Not 16	7 350	6 744	7 269
Placeringar i koncern- och intresseföretag					
Aktier och andelar i koncernföretag		Not 17	1 434	1 434	1 434
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag			163	2	–
Aktier och andelar i intresseföretag		Not 18	908	929	985
			2 505	2 365	2 419
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar		Not 19	34 754	33 178	22 430
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		Not 20	65 698	57 630	56 441
Lån med säkerhet i fast egendom		Not 21	0	0	0
Övriga lån		Not 22	603	204	1 223
Derivat		Not 23	1 394	1 708	4 026
Övriga finansiella placeringstillgångar		Not 24	15	676	2 302
			102 464	93 396	86 422
Summa placeringstillgångar			112 319	102 505	96 110
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Fondförsäkringstillgångar			45 115	34 292	21 907
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador		Not 33	32	38	36
			32	38	36
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring		Not 25	11	9	18
Fordringar avseende återförsäkring			0	3	4
Aktuell skattefordran			293	36	10
Övriga fordringar		Not 26	613	351	420
			917	399	452
Andra tillgångar					
Materiella tillgångar		Not 28	1 182	1 205	1 391
Likvida medel			5 268	7 838	8 290
Övriga tillgångar			0	2	9
			6 450	9 045	9 690
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter			1 273	1 065	1 096
Förutbetalda anskaffningskostnader		Not 29	266	176	148
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		Not 30	90	67	145
			1 629	1 308	1 389
SUMMA TILLGÅNGAR			166 533	147 648	129 634

BALANSRÄKNING**EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER**

Koncernen, Mkr		2010-12-31	2009-12-31	2009-01-01
Eget kapital				
Konsolideringsfond	Not 31	30 905	10 611	28 119
Omräkningsreserver		– 10	110	181
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Not 31	10 583	23 664	– 14 270
		41 478	34 385	14 030
Innehav utan bestämmande inflytande		1 642	1 544	1 512
		43 120	35 929	15 542
Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)				
Livförsäkringsavsättning	Not 32	68 106	68 152	80 205
Avsättning för oreglerade skador	Not 33	3 613	3 807	3 742
Avsättning för återbäring och rabatter	Not 34	1 280	680	432
		72 999	72 639	84 379
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)				
Villkorad återbäring	Not 35	209	156	93
Fondförsäkringsåtaganden	Not 36	45 140	34 319	21 960
Avsättningar för andra risker och kostnader				
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 37	27	85	155
Övriga avsättningar		300	–	–
Depåer från återförsäkrare		6	6	4
Skulder				
Uppskjuten skatteskuld	Not 38	579	422	260
Skulder avseende direkt försäkring	Not 39	2	4	35
Skulder avseende återförsäkring		1	2	7
Skulder till kreditinstitut		376	376	376
Derivat	Not 23	166	631	1 259
Aktuell skatteskuld		116	109	268
Övriga skulder	Not 40	2 881	2 545	4 788
		4 121	4 089	6 993
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 41	611	425	508
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		166 533	147 648	129 634

Uppllysning om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 43 och 44.

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

EGET KAPITAL HÄNFÖRLIGT TILL FÖRSÄKRINGSTAGARNA ¹⁾

Mkr	Konsoliderings fond	Omräknings- reserver 2)	Balanserad Vinstmedel inkl årets resultat 3)	Eget kapital hänförligt försäkrings tagarna	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
Koncernen						
Ingående balans 2009-01-01 enligt fastställd balansräkning	28 169	181	-14 158	14 192	1 512	15 704
Byte av redovisningsprincip	-50	-	-112	-162	-	-162
Justerad ingående balans 2009-01-01	28 119	181	-14 270	14 030	1 512	15 542
Överföring till konsolideringsfond 2009	-16 138	-	16 138			
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-1 370	-	-	-1 370	-	-1 370
Avsättning till kapitalandelsfond	-	-	14	14	-	14
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande					-31	-31
Årets övrigt totalresultat	-	-71	64	-7	-	-7
Årets resultat	-	-	21 718	21 718	63	21 781
Årets totalresultat	-	-71	21 782	21 711	63	21 774
Utgående balans 2009-12-31	10 611	110	23 664	34 385	1 544	35 929
Överföring till konsolideringsfond 2010	21 598		-21 598			
Beståndsöverlåtelse	102	-	-	102	-	102
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-1406		-	-1 406		-1 406
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande					-30	-30
Årets övrigt totalresultat		-120	46	-74	-	-74
Årets resultat		-	8 471	8 471	128	8 599
Årets totalresultat		-120	8 517	8 397	128	8 525
Utgående balans 2010-12-31	30 905	-10	10 583	41 478	1 642	43 120

¹⁾ Bundet eget kapital uppgår till 32 011 mkr och fritt eget kapital till 9 467 mkr.

²⁾ Omräkningsreserver avser omräkning av utländska verksamheter

³⁾ Balanserade vinstmedel inkluderar Reservfond, Kapitalandelsfond, Obeskattade reserver, Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt, skatt hänförligt till komponenter avseende övrigt totalresultat och årets resultat.

RESULTATRÄKNING

Moderföretaget		2010	2009
Mkr			
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGS-			
RÖRELSEN			
Premieintäkt efter avgiven återförsäkring			
Premieintäkter	Not 3	700	723
Premier för avgiven återförsäkring		–	–
		700	723
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		113	76
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 7		
Före avgiven återförsäkring		– 101	– 59
Återförsäkrarens andel		–	–
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		– 482	– 503
Återförsäkrarens andel		–	–
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	Not 8		
Livförsäkringsavsättningar		– 48	– 91
Driftskostnader	Not 9	– 68	– 67
Övriga tekniska kostnader		– 3	–
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		111	79

TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGS-RÖRELSEN

Premieinkomst efter avgiven återförsäkring			
Premieinkomst	Not 3	5 648	6 104
Premier för avgiven återförsäkring		– 9	– 11
		5 639	6 093
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	5 911	6 950
Orealiserade vinster på placeringstillgångar			
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		12	32
Värdeökning på övriga placeringstillgångar	Not 5	5 096	8 362
Övriga tekniska intäkter	Not 6	6	–
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 7		
Före avgiven återförsäkring		– 5 423	– 5 493
Återförsäkrarens andel		3	2
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		681	447
Återförsäkrarens andel		– 3	– 2
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	Not 8		
Livförsäkringsavsättningar		448	12 145
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Villkorad återbäring		– 6	– 24
Fondförsäkringsåtagande		– 12	– 32
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)		– 603	– 261
Driftskostnader	Not 9	– 481	– 536
Kapitalavkastning, kostnader	Not 10	– 472	– 983
Orealiserade förluster på placeringstillgångar			
Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		–	–
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	Not 11	– 1 719	– 4 123

RESULTATRÄKNING (FORTS.)

Moderföretaget			
Mkr		2010	2009
Övriga tekniska kostnader		- 303	- 6
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		8 774	22 571
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		111	79
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		8 774	22 571
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	75	52
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 5	67	61
Kapitalavkastning, kostnader	Not 10	- 8	- 9
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 11	- 21	- 28
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		- 113	- 76
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		8 885	22 650
Bokslutsdispositioner	Not 13	- 255	- 336
Resultat före skatt		8 630	22 314
Skatt på årets resultat	Not 14	- 704	- 716
ÅRETS RESULTAT		7 926	21 598

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

		2010	2009
Årets resultat		7 926	21 598
Årets övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		7 926	21 598

RESULTATANALYS

		Livförsäkringsrörelse			
		Tjänstepensionsförsäkring			Tjänste- anknuten sjukför- säkning samt PB
Mkr	Total	Förmåns- bestämd försäkring	Avgifts- bestämd traditionell försäkring	Fond- försäkring	
Moderföretaget					
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	6 348	856	1 254	–	329
Premier för avgiven återförsäkring	– 9	0	0	0	– 4
Premier för egen räkning	6 339	856	1 254	0	325
Kapitalavkastning, intäkter	5 986	1 130	1 685	–	131
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5 175	914	1 414	12	106
Övriga tekniska intäkter	6	–	0	3	–
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	– 5 524	– 648	– 991	0	– 218
Återförsäkrarens andel	3	–	0	–	2
Förändring i avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring	199	–	7	–	275
Återförsäkrarens andel	– 3	–	0	–	– 3
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar före	382	380	– 21	– 12	1
Återbäring och rabatter före	– 603	–	– 1	–	– 300
Driftskostnader	– 549	– 45	– 84	– 3	– 14
Kapitalavkastning, kostnader	– 480	– 54	– 115	–	– 7
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	– 1 740	– 347	– 499	–	– 40
Övriga tekniska kostnader	– 306	– 60	– 86	–	– 7
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	111	–	–	–	–
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	8 774	2 126	2 563	0	251
Avvecklingsresultat före avgiven återförsäkring	968	–	1	–	306
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättningar	68 105	11 271	20 292	–	7
Avsättning för oreglerade skador					
Avsättning för fastställda skador	135	–	5	0	–
Avsättning för ej fastställda skador	1 914	–	–	–	175
Avsättning för sjukräntor	1 389	–	40	–	1 038
Skadebehandlingsreserv	117	–	–	–	49
Summa avsättning oreglerade skador	3 555	–	45	0	1 262
Avsättning för återbäring och rabatter	1 280	–	–	–	300
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk, före avgiven återförsäkring					
Villkorad återbäring	209	–	27	–	–
Fondförsäkringsåtaganden	226	–	–	226	–
Summa försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk	435	–	27	226	–
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador	16	–	0	–	12
Konsolideringsfond	30 905	6 728	8 238	–	310

RESULTATANALYS

Moderföretaget	Livförsäkringsrörelse			Skadeförsäkringsrörelse	
	Övrig livförsäkring			Mottagen återförsäkring	Sjukdom och olycksfall
	Individuell traditionell livförsäkring	Ouppsägbar sjuk- & olycksfallsförsäkring - samt PB	Gruppliv- och tjänstegruppliv försäkring		
Mkr					
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	1 793	72	1 336	8	700
Premier för avgiven återförsäkring	0	0	- 3	- 2	-
Premier för egen räkning	1 793	72	1 333	6	700
Kapitalavkastning, intäkter	2 632	33	299	1	75
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	2 363	30	268	1	67
Övriga tekniska intäkter	3	-	-	-	-
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	- 2 468	- 56	- 1040	- 2	- 101
Återförsäkrarens andel	0	1	0	0	-
Förändring i avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring	- 10	84	322	3	- 482
Återförsäkrarens andel	0	0	-	0	-
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r	78	4	- 1	-	- 48
Återbäring och rabatter f e r	- 2	-	- 300	-	-
Driftskostnader	- 239	- 20	- 76	0	- 68
Kapitalavkastning, kostnader	- 262	- 3	- 30	0	- 8
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	- 742	- 9	- 83	0	- 21
Övriga tekniska kostnader	- 132	- 2	- 15	0	- 3
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-	-	-	-	111
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	3 014	134	677	9	-
Avvecklingsresultat före avgiven återförsäkring	0	69	587	5	-
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättningar	36 108	36	96	-	295
Avsättning för oreglerade skador					
Avsättning för fastställda skador	59	0	71	-	-
Avsättning för ej fastställda skador	-	53	512	-	1 174
Avsättning för sjukräntor	-	279	13	16	3
Skadebehandlingsreserv	-	17	16	-	35
Summa avsättning oreglerade skador	59	349	612	16	1 212
Avsättning för återbäring och rabatter	-	-	980	-	-
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk, före avgiven återförsäkring					
Villkorad återbäring	182	-	-	-	-
Fondförsäkringsåtaganden	-	-	-	-	-
Summa försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk	182	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador	0	3	-	-	1
Konsolideringsfond	12 553	16	2 933	-	127

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR				
Moderföretaget, Mkr		2010-12-31	2009-12-31	2009-01-01
Placeringstillgångar				
Byggnader och mark	Not 16	2 564	2 481	3 137
Placeringar i koncern- och intresseföretag				
Aktier och andelar i koncernföretag	Not 17	5 523	5 529	5 491
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag		354	194	194
<u>Aktier och andelar i intresseföretag</u>	Not 18	<u>104</u>	<u>25</u>	<u>25</u>
		5 981	5 748	5 710
Andra finansiella placeringstillgångar				
Aktier och andelar	Not 19	34 427	32 957	22 200
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 20	65 381	57 316	56 100
Lån med säkerhet i fast egendom	Not 21	0	0	0
Övriga lån	Not 22	603	204	1 223
Derivat	Not 23	1 394	1 708	4 026
<u>Övriga finansiella placeringstillgångar</u>	Not 24	<u>14</u>	<u>526</u>	<u>2 152</u>
		101 819	92 711	85 701
Summa placeringstillgångar		110 364	100 940	94 548
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk				
Fondförsäkringstillgångar		226	152	68
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar				
Avsättning för oreglerade skador	Not 33	16	19	22
		16	19	22
Fordringar				
Fordringar avseende direkt försäkring	Not 25	8	19	13
Fordringar avseende återförsäkring		6	10	10
Aktuell skattefordran		217	–	–
Övriga fordringar	Not 26	699	286	331
		930	315	354
Andra tillgångar				
Materiella tillgångar	Not 28	11	14	16
Kassa och bank		3 968	6 904	7 324
		3 979	6 918	7 340
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				
Upplupna ränte- och hyresintäkter		1 277	1 071	1 102
Förutbetalda anskaffningskostnader	Not 29	35	36	35
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 30	20	29	124
		1 332	1 136	1 261
SUMMA TILLGÅNGAR		116 847	109 480	103 593

BALANSRÄKNING**EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER**

Moderföretaget, Mkr		2010-12-31	2009-12-31	2009-01-01
Eget kapital	Not 31			
Konsolideringsfond		30 905	10 610	28 118
Årets resultat		7 926	21 598	- 16 138
		38 831	32 208	11 980
Obeskattade reserver				
Periodiseringsfond		1 492	1 238	902
Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)				
Livförsäkringsavsättning	Not 32	68 105	68 152	80 205
Avsättning för oreglerade skador	Not 33	3 555	3 756	3 699
Avsättning för återbäring och rabatter	Not 34	1 280	680	432
		72 940	72 588	84 336
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)				
Villkorad återbäring	Not 35	209	156	93
Fondförsäkringsåtaganden	Not 36	226	152	68
Andra avsättningar				
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 37	30	36	43
Skatter	Not 38	163	86	35
Övriga avsättningar		300	-	-
Depåer från återförsäkrare		6	6	4
Skulder				
Skulder avseende direkt försäkring	Not 39	-	-	28
Skulder avseende återförsäkring		2	2	7
Derivat	Not 23	166	631	1 259
Aktuell skatteskuld		-	15	103
Övriga skulder	Not 40	2 183	2 068	4 375
		2 351	2 716	5 772
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 41	299	294	360
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		116 847	109 480	103 593
STÄLLDA PANTER	Not 43	108 098	100 410	92 662
ANSVARSFÖRBINDELSER	Not 44	829	531	346
ÅTAGANDEN	Not 45	1 942	1 841	1 156

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Mkr	Konsolideringsfond	Årets resultat	Totalt Eget kapital
Moderföretaget			
Ingående balans 2009-01-01	28 168	- 16 138	12 030
Byte av redovisningsprincip	- 50	-	- 50
Justerad ingående balans	28 118	- 16 138	11 980
Föregående års vinstdisposition	- 16 138	16 138	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	- 1 370	-	- 1 370
<u>Årets totalresultat</u>	-	<u>21 598</u>	<u>21 598</u>
Utgående balans 2009-12-31	10 610	21 598	32 208
Ingående balans 2010-01-01	10 610	21 598	32 208
Föregående års vinstdisposition	21 598	- 21 598	-
Beståndsöverlåtelse	102	-	102
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	- 1 405	-	- 1 405
<u>Årets totalresultat</u>	-	<u>7 926</u>	<u>7 926</u>
Utgående balans 2010-12-31	30 905	7 926	38 831

KASSAFLÖDESANALYS

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Resultat före skatt ^{1) 10)}	8 948	22 166	8 885	22 650
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	- 5 740	- 18 030	- 5 407	- 18 774
Betald skatt	- 437	- 970	- 860	- 754
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	2 771	3 166	2 618	3 122
Förändring av placeringstillgångar, livförsäkring ³⁾	- 3 978	- 44	- 3 975	- 90
Förändring av placeringstillgångar/försäkrings- tekniska avsättningar, fondförsäkring, netto ⁴⁾	-	- 55	0	0
Förändring av övriga rörelsefordringar	- 463	42	- 448	78
Förändring av övriga rörelseskulder	178	- 1 019	- 164	- 1 175
Utbetald återbäring från konsolideringsfonden	- 1 405	- 1 370	- 1 405	- 1 370
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	- 2 897	720	- 3 374	565
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Effekt av samgående/beståndsöverlåtelse ⁵⁾	426	1	453	-
Nettoinvestering i koncernföretag ⁶⁾	- 36	3	35	82
Nettoinvestering i intressebolag ⁷⁾	- 79	-	- 79	-
Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar ⁸⁾	19	18	-	-
Förändring av materiella och immateriella tillgångar	-	- 97	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	330	- 75	409	82
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Utbetald utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	- 31	- 31	-	-
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	- 31	- 31	-	-
ÅRETS KASSAFLÖDE	- 2 598	614	- 2 965	647
Likvida medel vid årets början	7 791	6 964	6 858	5 999
Kursdifferens i likvida medel	- 9	212	- 9	212
Likvida medel vid årets slut ⁹⁾	5 184	7 791	3 884	6 858
	- 2 598	614	- 2 965	647
1) Betalda och erhållna räntor och utdelningar	2010	2009	2010	2009
Under perioden betald ränta	- 11	- 27	- 8	- 21
Under perioden erhållen ränta	2 512	2 564	2 505	2 555
Under perioden erhållen utdelning	793	810	786	788
Summa betalda och erhållna räntor och utdelningar	3 295	3 348	3 283	3 322
2) Poster som inte ingår i kassaflödet	2010	2009	2010	2009
Nedskrivningar	- 9	3	67	7
Avskrivningar	67	26	4	2
Icke utdelad resultatandel i intresse- och kommanditbolag	- 118	- 15	- 97	- 143
Realiserad vinst (-) / förlust (+)	- 3 057	- 3 813	- 3 056	- 3 829
Orealiserad vinst (-) / förlust (+)	- 3 598	- 4 228	- 3 423	- 4 273
Valutakursvinst (-) / förlust (+)	212	708	212	708
Förändring av upplupet anskaffningsvärde räntebärande värdepapper	538	447	538	447
Förändring avsättningar	293	526	292	- 9
Förändring av avsättningar avseende försäkringsavtal	56	- 11 747	3	- 11 747
Förändring av skulder avseende investeringsavtal	- 124	63	53	63
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	- 5 740	- 18 030	- 5 407	- 18 774
3) Förändring av placeringstillgångar, livförsäkring	2010	2009	2010	2009
Investering i placeringstillgångar, livförsäkring	- 60 594	- 62 876	- 60 594	- 62 876
Försäljning av placeringstillgångar, livförsäkring	56 619	62 834	56 619	62 786
Summa förändring av placeringstillgångar	- 3 975	- 44	- 3 975	- 90

KASSAFLÖDESANALYS

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
4) Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto				
Investering i placeringstillgångar, fondförsäkring	- 1 464	- 4 500	- 66	- 56
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	1 464	4 445	66	56
Summa förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto	0	- 55	0	0
5) Effekt av samgående/beståndsöverlåtelse	2010	2009	2010	2009
Byggnader och mark	-	-	-	-
Finansiella tillgångar	-	758	-	-
Övriga tillgångar	2	25	2	-
Likvida medel	453	1	453	-
Summa tillgångar	455	784	455	-
Avsättningar	353	- 768	353	-
Övriga skulder	-	- 16	-	-
Summa avsättningar och skulder	353	784	353	-
Totalt	102	0	102	-
Påverkan likvida medel	453	1	453	-
6) Nettoinvestering i koncernföretag	2010	2009	2010	2009
Investering i koncernföretag	- 40	-	- 40	-
Försäljning av koncernföretag	4	3	75	82
Summa nettoinvestering i koncernföretag	- 36	3	35	82
7) Nettoinvestering i intresseföretag	2010	2009	2010	2009
Investering i intresseföretag	- 79	-	- 79	-
Försäljning av intresseföretag	-	-	0	-
Summa nettoinvestering i intresseföretag	- 79	-	- 79	-
8) Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar	2010	2009	2010	2009
Investering i placeringstillgångar	31	-12	-	-
Försäljning av placeringstillgångar	- 12	30	-	-
Summa nettoinvestering i placeringstillgångar	19	18	-	-
9) Delkomponenter som ingår i likvida medel	2010	2009	2010	2009
Kassa och banktillgodohavanden	5 268	7 837	3 968	6 904
Kortfristiga placeringar jämställda med likvida medel	- 84	- 46	- 84	- 46
Summa delkomponenter som ingår i likvida medel	5 183	7 792	3 884	6 858
Som kortfristiga placeringar har klassificerats ej likviderade affärer avseende aktier och obligationer vilka likvidregleras i nära anslutning till affärsdagen.				
Ej tillgängliga likvida medel	2010	2009	2010	2009
Valutarestriktioner	-	-	-	-
Andra legala restriktioner	-	2 387	-	2 387
Summa ej tillgängliga likvida medel	-	2 387	-	2 387

¹⁰⁾ För moderföretaget avses resultat före bokslutsdispositioner och skatt.

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Allmän information

Årsredovisningen avges per 31 december 2010 och avser räkenskapsåret 2010 för Folksam ömsesidig livförsäkring som är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Stockholm.

Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm och organisationsnummer är 502006-1585.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) antagna av EU. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1

Kompletterande redovisningsregler för koncerner. Även tillämpliga delar av Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2008:26, FFFS 2009:12 och Årsredovisningslagen för försäkringsföretag tillämpas i koncernredovisningen.

Moderföretaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen med de undantag som beskrivs i avsnittet om Moderföretagets redovisningsprinciper.

Förutsättningar vid upprättande av Folksam Livs finansiella rapporter

Folksam Livs funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, samt finansiella skulder i fondförsäkringar. Även fastigheter värderas till verkligt värde.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.

Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. I not 49 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna, se not 32-36. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet. Eventuellt överskott eller underskott redovisas i sin helhet i resultaträkningen som ett avvecklingsresultat. Betydelsen av respektive antagande visas i känslighetsanalys i not 2, Upplysningar om risker.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har, med undantag för åren 2006-2008 i femårsöversikten, tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår nedan.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 27 mars 2011. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på stämman den 13 april 2011.

Ändrade redovisningsprinciper

Övergång till IFRS

Från och med den 1 januari 2010 tillämpas full IFRS i koncernredovisningen i enlighet med ändrade redovisningsföreskrifter från Finansinspektionen. Nedan beskrivs vilka ändrade redovisningsprinciper som företaget tillämpar från och med 1 januari 2010 (se även not 50).

Rörelseförvärv och koncernredovisning

De ändrade redovisningsprinciperna har medfört bland annat: definitionen av rörelse har ändrats, transaktionsutgifter vid rörelseförvärv kostnadsförs, villkorade köpeskillingar fastställs till verkligt värde vid förvärvstidpunkten och effekter av omvärdering av skulder relaterade till villkorade köpeskillingar redovisas som en intäkt eller kostnad i årets resultat.

Vidare betraktas ytterligare förvärv som sker efter att det bestämmande inflytandet erhållits som ägartransaktioner och redovisas direkt i eget kapital, vilket utgör en ändring av Företagets tidigare princip som var att redovisa överskjutande belopp som goodwill.

Jämförelsesiffror för föregående år har anpassats till den nya redovisningsprincipen.

Goodwill

Enligt tidigare tillämpade redovisningsprinciper skrevs anskaffningsvärdet för inkräms- och koncerngoodwill av i enlighet med lagbegränsad IFRS både i moderföretagets redovisning och i koncernredovisningen. Enligt IFRS ska goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar i koncernredovisningen. Goodwill fördelas till kassagenererande enheter och prövas minst årligen för nedskrivningsbehov. Anskaffningsvärde för goodwill vid övergången till den nya redovisningsprincipen motsvarar bokfört värde per 2009-01-01. Jämförelsesiffror för föregående år har anpassats till den nya redovisningsprincipen.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Redovisningen av förmånsbestämda pensionsplaner har tidigare genom ett undantag från Finansinspektionen redovisats på samma sätt som avgiftsbestämda pensionsplaner. Enligt IFRS ska förmånsbestämda planer redovisas i enlighet med IAS 19. De väsentligaste skillnaderna är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i övrigt totalresultat då de uppstår. Jämförelsesiffror för föregående år har anpassats till den nya redovisningsprincipen.

Byggnader och mark

Enligt lagbegränsad IFRS, som tidigare tillämpades i koncernredovisningen, var det tillåtet att redovisa både förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter till verkligt värde i koncernredovisningen med värdeförändringar redovisade i resultatet. Enligt IFRS ska rörelsefastigheter redovisas uppdelad på komponenter som skrivs av utifrån beräknad ekonomisk livslängd för de olika komponentkategorierna, medan förvaltningsfastigheter i likhet med tidigare redovisas till verkligt värde i koncernredovisningen. Vid värdering av rörelsefastigheterna tillämpas den så kallade anskaffningsvärdemetoden, varvid fastigheterna redovisas till anskaffningsvärde i koncernredovisningen med avdrag för avskrivningar enligt en avskrivningsplan som anpassas efter tillgångens nyttjandeperiod. Anskaffningsvärdet vid övergången till den nya redovisningsprincipen baseras på det verkliga värdet per 2009-01-01. Jämförelsesiffror för föregående år har anpassats till den nya redovisningsprincipen.

Frivilligt byte av redovisningsprincip

Anställda födda 1955 eller tidigare har enligt kollektivavtal rätt att gå i pension vid 62 års ålder. Folksam Liv har under 2010 valt att byta redovisningsprincip för dessa ej tryggade pensionsförpliktelser genom att reservera för hela det uppskattade åtagandet. Jämförelsesiffror för föregående år har anpassats till den nya redovisningsprincipen. De redovisningsmässiga aspekterna beskrivs i not 50.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. räkenskapsår 2011 och framåt planeras inte att förtidstillämpas. Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka företagets finansiella rapporter.

IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering är under omarbeting och kommer att ersättas med IFRS 9 Financial instruments senast från och med 2013. IASB har publicerat de första två delarna av flera som tillsammans kommer att utgöra IFRS 9. Den första delen behandlar klassificering och värdering av finansiella tillgångar, den andra delen behandlar redovisning och värdering av finansiella skulder. De fyra kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 (finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen med fair value option, verkligt värde via resultaträkningen av tillgångar som innehas för handel, investeringar som hålls till förfall samt låne- och kundfordringar) ersätts av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehas i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum. Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa 'fair value option' som i IAS 39 behålls. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka initialt val görs att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat. Värdeförändringar på derivat i säkringsredovisning påverkas inte av denna del av IFRS 9, utan redovisas till vidare i enlighet med IAS 39.

I avvaktan på att alla delar av standarden blir färdiga har Folksam Liv ännu ej utvärderat effekterna av den nya standarden.

Folksam Liv har inte beslutat om de nya principerna ska börja tillämpas i förtid eller från och med 2013.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag beaktas som en transaktion varigenom moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat. Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas i resultatet.

Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

I de fall dotterbolagets redovisningsprinciper inte överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper har justeringar gjorts till koncernens redovisningsprinciper.

Från och med förvärvstidpunkten inkluderas i koncernredovisningen det förvärvade företags intäkter och kostnader, identifierbara tillgångar och skulder liksom eventuell uppkommen goodwill eller negativ goodwill. Avyttrade företag inkluderas i koncernredovisningen för tiden fram till tidpunkten för avyttring.

Avyttringar som leder till att bestämmande inflytande förloras men där det finns ett kvarstående innehav värderas detta innehav till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat.

Intresseföretag

Aktieinnehav i vilka Folksam har lägst 20 och högst 50 procent av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande över den driftsmässiga eller finansiella styrningen, redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Metoden bygger på att det bokförda värdet av aktier i intresseföretag förändras med den årliga resultatandelen. Motsvarande belopp redovisas i resultaträkningen under "Andel i intresseföretags resultat" i det icke-tekniska resultatet. Redovisade vinstandelar är ej att betrakta som disponibla för ägarkoncernen och därför sker en omföring till kapitalandelsfonden.

Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer inkluderas i anskaffningsvärdet. När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Folksam Livs funktionella valuta är svenska kronor och vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden "Kapitalavkastning, intäkter" respektive "Kapitalavkastning, kostnader".

Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av de valutakurser som förelegat vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital i en omräkningsreserv.

Försäkringsavtal och investeringsavtal

Folksam Liv har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för bolaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Bolaget har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken är minst fem procent.

Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett finansiellt instrument. Klassificeringen styr dock inte om avtalen redovisas som försäkringsavtal eller delas upp på en försäkringsdel och en finansiell del, s.k. unbundling.

Bolaget har valt att dela upp fondförsäkringsavtal och avtal med villkorad återbäring på en försäkringsdel och en finansiell del, s.k. unbundling. Redovisning av de finansiella delarna av avtalet sker enligt IAS 39 "Finansiella instrument, redovisning och värdering" samt IAS 18 "Intäkter". Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning som visar hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie erläggs för att risksumma ska kunna tillskjutas vid dödsfall. Valet att unbundla all fondförsäkring innebär att alla fondförsäkringsavtal kan redovisas på ett enhetligt sätt. Villkorad återbäring regleras av vilken avkastning som placeringstillgångarna har haft. Således är det inte tillåtet att automatiskt redovisa dessa som ett försäkringsavtal enligt IFRS 4. Unbundling av avtal med villkorad återbäring, innebär därför att även dessa avtal kan redovisas på ett enhetligt sätt.

Enligt IFRS 4 får avtal med betydande andel diskretionär del (återbäring) redovisas som försäkringsavtal. Eftersom alla bolagets avtal med traditionell förvaltning och utjämnad återbäring eller pensionstillägg har en betydande diskretionär del har bolaget beslutat att redovisa samtliga dessa avtal som försäkringsavtal.

Även traditionell livförsäkring med daglig avkastningsfördelning redovisas som försäkringsavtal på grund av att betydande diskretionära delar finns. Samtliga avtal med traditionell förvaltning och garanti redovisas därmed som försäkringsavtal.

Gruppliv-, sjuk- och premiefrielseförsäkring, avgiven och mottagen återförsäkring samt övrig riskförsäkring redovisas som försäkringsavtal eftersom dessa avtal alltid innehåller betydande försäkringsrisk.

Redovisning av verksamhet som redovisas som försäkringsavtal

Verksamhet som redovisas som försäkringsavtal redovisas enligt IFRS4.

Intäktsredovisning/Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas inbetalda belopp under räkenskapsåret enligt försäkringsavtal för direkt försäkring samt inbetalda och tillgodoförda belopp för försäkringsavtal om mottagen återförsäkring. Undantaget är premier på sjuk- och premiefrielseförsäkringar med avtalad löpande premiebetalning och där premien helt avser ett senare räkenskapsår.

Som premieinkomst för gruppliv redovisas premier för försäkringsavtal för vilka bolagets ansvar inträtt under verksamhetsåret.

Utbetalda försäkringsersättningar

Som utbetald försäkringsersättning redovisas utbetalningar till försäkringstagare under räkenskapsåret på grund av försäkringsavtal eller inträffade försäkringsskador, oberoende av när skadan inträffat.

Diskretionära delar i försäkringsavtal

Bolaget har gjort bedömningen att den möjlighet som ges till kunderna att erhålla ytterligare försäkringsförmåner utöver de garanterade, utgör diskretionära delar i enlighet med definitionen i IFRS 4. Företaget förfogar över beslutanderätten till de diskretionära delarna (återbäringen/pensionstilläggen) när det gäller såväl tidpunkt som belopp.

De diskretionära delarna redovisas som en del av konsolideringsfonden till dess att de tilldelats försäkringstagarna eller annan förmånsberättigad. En tilldelning av återbäring redovisas som minskning av eget kapital.

Redovisning av verksamhet som delas upp i försäkringsdel respektive finansiell del

Fondförsäkringsavtal och avtal med villkorad återbäring delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del (unbundling). Försäkringsdelen redovisas enligt IFRS 4 och den finansiella delen enligt IAS 39, "Finansiella instrument, redovisning och värdering" och IAS 18, "Intäkter". För avtal som delas upp på en försäkringsdel och en finansiell del redovisas in- och utbetalningar för den finansiella

delen av avtalet inte som premieinkomst och försäkringsersättningar över resultaträkningen, utan istället som en förändring via balansräkningen. Avgiftsintäkter avseende de avtal som klassificerats som finansiella kontrakt redovisas dels bland premieinkomst, dels bland övriga tekniska intäkter.

Intäktsredovisning/Premieinkomst

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, såsom exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen.

För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital en gång per månad. För livfallsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller bolaget vid försäkrads dödsfall. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringkapital.

Värdeförändring och utdelning

Verklig avkastning på tillgångar som tillhandahålls för försäkringstagarnas räkning redovisas som en värdeökning respektive värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk, och avkastning tillförd försäkringsavtalen redovisas i resultaträkningen som en förändring i försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk.

Utbetalda försäkringsersättningar

Premiebefrielse vid sjukdom – Försäkringsersättning betalas ut genom att bolaget i försäkringstagarens ställe betalar in betalningar till avtalet.

Dödsfall - Försäkringsersättning betalas ut genom att bolaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall.

Livfall – Försäkringsersättning betalas ut enligt avtal.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar består av livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador. Förändring av försäkringstekniska avsättningar för försäkringsavtal redovisas över resultaträkningen under respektive rubrik.

Se även not 32, Livförsäkringsavsättning, not 33, Avsättning för oreglerade skador, samt not 34, Avsättning för återbäring och rabatter.

Livförsäkringsavsättningen för traditionell livförsäkring med utjämnad återbäring/pensionstillägg och traditionell livförsäkring med premiegaranti och daglig avkastningsfördelning utgörs av skillnaden mellan det förväntade kapitalvärdet av bolagets framtida utgifter för försäkringsavtalet och det förväntade kapitalvärdet av de premier bolaget ytterligare kan ha att uppbära för försäkringsavtalet.

Kapitalvärdena beräknas med beaktande av antaganden om framtida ränta, dödlighet och andra riskmått, driftskostnader och skatt. Se not 32 till Livförsäkringsavsättning.

Livförsäkringsavsättningen för övrig traditionell livförsäkring med daglig avkastningsfördelning bestäms genom att värdet på försäkringarna räknas upp med den garantiränta som gäller vid beräkningstillfället. Därutöver kan även andra avsättningar med syfte att täcka försäkringsrisker redovisas under posten Livförsäkringsavsättning.

För grupplivförsäkring och sjukförsäkring motsvarar livförsäkringsavsättningen summan av ej intjänade premier. I resultaträkningen redovisas periodens förändring av livförsäkringsavsättning.

Avsättningen för oreglerade skador består av försäkringsbelopp, återköpsbelopp och tilldelad återbäring (övriga försäkringstekniska avsättningar). Tillägg har också gjorts för vid bokslutstillfället okända men inträffade skador. Sjukreserver ingår i avsättningen för oreglerade skador. I avsättningen ingår också en skadebehandlingsreserv. Tilldelad återbäring består av återbäring som tilldelats försäkringstagarna men vid bokslutstillfället ännu ej förfallit till betalning.

Villkorad återbäring – Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Såväl försäkringsdelen som den finansiella delen redovisas som villkorad återbäring. Avsättningen värderas till verkligt värde på de tillgångar som är kopplade till avtalen. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Andra avsättningar med syfte att täcka försäkringsrisker redovisas under posten Livförsäkringsavsättning.

Fondförsäkringsåtagande - Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk

Såväl försäkringsdelen som den finansiella delen redovisas som fondförsäkringsåtagande. Avsättningarna värderas till verkligt värde på de fonder som är kopplade till avtalen. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs med hjälp av aktuella fondvärden som speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som finns i de fonder till vilka skulderna är länkade, multiplicerat med antalet andelar som tillräknas försäkringstagaren på balansdagen. Om de förväntade framtida intäkterna i en specifik portfölj är lägre än förväntade rörliga kostnader, måste en avsättning för förluster för denna portfölj göras. Andra avsättningar med syfte att täcka försäkringsrisker redovisas under posten Livförsäkringsavsättning.

Förlustprövning

Företagets tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar och förutbetalda anskaffningskostnader innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Förutbetalda anskaffningskostnader för försäkringsavtal

Endast rörliga anskaffningskostnader har aktiverats. Med rörliga kostnader avses provisioner vid försäljning. Aktivering har gjorts av den del av individuell livförsäkring som avser avtal med löpande premier, vilka bedöms generera en marginal som ska täcka aktiveringen. Avskrivningstiden har satts till fem år med en avskrivningsfaktor på 3,98 procent (beaktande av årlig annulation med tio procent) i moderföretaget. Förutbetalda kostnader testas för nedskrivningsbehov vid varje bokslut för att säkerställa att avtalens förväntade framtida ekonomiska förmåner överstiger det redovisade värdet.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna anskaffning, skadereglering, administration, provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring, kapitalavkastning kostnader samt i vissa fall övriga tekniska kostnader.

Inbäddade derivat i försäkringsavtal

Bolaget värderar inte inbäddade derivat som kan definieras som försäkringsavtal, eller optioner att återköpa försäkringsavtal till ett fast belopp eller ett belopp baserat på ett fast belopp och en räntesats separat.

Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal, inklusive portföljpremier. Premierna periodiseras så att kostnaden fördelas till den period som försäkringsskyddet avser. Avdrag görs för belopp som gottskrivits på grund av portföljåterdragning eller en förändring av återförsäkrarens andel av proportionella återförsäkringsavtal.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Bolaget bedömer nedskrivningsbehovet för tillgångar avseende återförsäkringsavtal varje årsbokslut/kvartal. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde på tillgången så skrivs tillgången ned till återvinningsvärdet och nedskrivningen kostnadsförs i resultaträkningen.

Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar i fondförsäkringsbolagen och övriga koncernföretag samt kapitalavkastning avseende skadeförsäkringsrörelsen redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar (inklusive utdelningar på aktier i koncern- och intresseföretag), ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto). För Folksam Liv koncernen ingår även resultatandel i intressebolag i posten.

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar. Posten omfattar driftskostnader för byggnader och mark, kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkringstillgångar.

Skatter

Inkomstskatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Verksamhetsgrenar (huvudsakligen gruppliv-, sjuk- och olycksfallsförsäkringar) samt dotterbolag som ej bedriver försäkringsverksamhet beskattas enligt lagen om inkomstskatt

Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Beloppen beräknas baserade på hur de temporära skillnaderna förväntas bli utjämnade och med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Temporära skillnader beaktas inte för skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag under förutsättning att moderföretaget eller investeraren kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det är sannolikt att en sådan återföring inte sker inom överskådlig framtid.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

För de verksamhetsgrenar där skatten beräknas utifrån förmögenhetsmassan (avkastningsskatt) har ingen belastning av uppskjuten skatt skett.

Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid samma tidpunkt som när utdelningen redovisas som en skuld.

I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Avkastningsskatt

Livförsäkringsbolag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan betalas av bolaget för försäkringstagarnas räkning. Värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Avkastningsskatten redovisas i det icke-tekniska resultatet för koncernen och för moderbolaget som aktuell skattekostnad.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Enligt tidigare tillämpade redovisningsprinciper skrevs anskaffningsvärdet för inkräms- och koncerngoodwill av i enlighet med lagbegränsad IFRS i koncernredovisningen. Enligt IFRS ska goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar i koncernredovisningen. Goodwill fördelas till kassagenererande enheter och prövas minst årligen för nedskrivningsbehov.

Anskaffningsvärde för goodwill vid övergången till den nya redovisningsprincipen motsvarar bokfört värde per 2009-01-01. Jämförelsesiffror för föregående år har anpassats till den nya redovisningsprincipen.

Övriga immateriella tillgångar

Tillgångarna består av egenutvecklade och förvärvade programvaror som bedömts medföra framtida ekonomiska fördelar. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning (se nedan) och eventuella nedskrivningar.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Den beräknade nyttjandeperioden uppgår till 5 år.

Byggnader och mark

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att generera avkastning. Rörelsefastigheter är fastigheter som innehas i syfte att brukas i den egna verksamheten. Rörelsefastigheter redovisas i koncernredovisningen under materiella tillgångar.

Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen. Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar utförda av oberoende värderingsmän. Vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt. I moderföretaget redovisas såväl förvaltnings- som rörelsefastigheter till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen. Det verkliga värdet fastställs genom en kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl samt avkastningsmetoden. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdet av beräknade framtida kassaflöden samt nuvärdet av ett beräknat restvärde för respektive fastighet.

Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Hyresintäkter redovisas under Kapitalförvaltning, intäkter och fastighetskostnaderna under Kapitalförvaltning, kostnader.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehåses för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den s k Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk samt vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar.

Företaget har som princip att hänföra samtliga dessa placeringstillgångar som är finansiella instrument och som inte är aktier i dotter- eller intresseföretag till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt fondförsäkringstillgångar. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, vissa innehav i så kallade alternativa placeringar, fond- i fondd innehav samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar, vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar samt en placering i räntebärande värdepapper som redovisas i balansposten obligationer och räntebärande värdepapper.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

Onoterade aktier och andelar utgörs främst av investeringsfonder. Verkligt värde för så kallade fond i fond innehav tas fram genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kursställs. Värdering av fond i fond sker av extern part utsedd av fond i fondförvaltaren. Värdering för innehav i Private Equity fonder sker av respektive förvaltare enligt IPEVCs (International Private Equity and Venture Capital association) regelverk.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på Stibor (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig kreditspread.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs för interbankräntor, FRA-räntor och swapräntor samt avseende Swaptions; även volatilitetskurvor. OTC-aktieoptioner marknadsvärderas med hjälp av vedertagna värderingsmodeller. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Övriga finansiella placeringstillgångar

För organisatoriska innehav bland övriga finansiella placeringstillgångar sker värdering antingen baserad på diskonterade framtida kassaflöden, substansvärde eller värdering utförd av extern part.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, övriga finansiella placeringstillgångar förutom de organisatoriska innehav som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, lån lämnade till koncernföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Företaget har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden samt avtal med villkorad återbäring till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den mismatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde.

Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Nedskrivningar av finansiella instrument

Nedskrivningsprövning för finansiella tillgångar i kategorin lånefordringar/kundfordringar

Vid varje rapporttillfälle utvärderar försäkringsföretaget om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

En finansiell tillgång har ett nedskrivningsbehov endast om objektiva belägg visar att en eller flera händelser inträffat som har en inverkan på de framtida kassaflödena för den finansiella tillgången om dessa kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar de uppskattade framtida kassaflödena är exempelvis följande:

- betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenär,
- att långgivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts,
- ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,
- att det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion och
- negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet.

Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Leasade tillgångar

Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella och redovisas enligt reglerna för operationell leasing. Kostnader avseende operationella leasingavtal redovisas i årets resultat linjärt över leasingperioden.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma försäkringsföretaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas i det tekniska resultatet.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod vilken uppgår till 5 år för samtliga redovisade maskiner och inventarier.

Rörelsefastigheter

Som rörelsefastigheter redovisas fastigheter som stadigvarande används i verksamheten. Rörelsefastigheter redovisas enligt anskaffningsmetoden i IAS 16 och avskrivningar görs enligt komponentmetoden. Tillkommande utgifter läggs till det redovisade värdet i det fall investeringen anses värderingshöjande. Utgifter avseende löpande underhåll och reparationer kostnadsförs i den period den uppkommer. Rörelsefastigheterna fördelas på komponenter och skrivs av enligt komponenternas nyttjandetid. Komponenten mark har bedömts ha obegränsad nyttjandetid varför avskrivning ej görs.

Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Nedskrivningsprövning för materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotterföretag och intresseföretag mm

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. En nedskrivning redovisas när en tillgångs redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning belastar resultaträkningen. Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet (grupp av enheter) fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten (gruppen av enheter).

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet.

En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Andra avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när Folksam Liv har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i Folksam omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksams förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen.

Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångar kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller genom att antagandena ändras. Aktuariella vinster och förluster redovisas som intäkt eller kostnad i övrigt totalresultat.

I balansräkningen redovisat värde för pensioner och liknande förpliktelser motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångar.

När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserat på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdeberäknas ej.

Pensionering i egen regi

Folksam har utöver de kollektivavtalade pensioner som tryggats i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse utfäst till vissa anställda att ersätta 65 procent av lönen för dem som väljer att gå i pension från 62 års ålder. Förändring i pensionsförpliktelserna redovisas över resultaträkningen.

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter

Tillgångar klassificeras som tillgångar som innehas för försäljning när tillgångarna kommer att realiseras genom försäljning, snarare än genom fortsatt användande. Detta sker tex när:

- Folksam träffat bindande avtal om försäljning
- Styrelsen beslutat och offentliggjort en plan för avveckling av verksamheten och därmed avyttring av tillgångar

Vid klassificering som innehav för försäljning, redovisas anläggningstillgångar till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader. En avvecklad verksamhet är en del av ett företags verksamhet som representerar en självständig rörelsegren eller en väsentlig verksamhet inom ett geografiskt område eller är ett dotterföretag som förvärvats uteslutande i syfte att vidare säljas. För år 2010 har inga tillgångar klassificerats som tillgångar som innehas för försäljning.

Ansvarsförbindelser (eventualförpliktelser)

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Moderföretagets redovisningsprinciper

Moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26 samt FFFS 2009:12) och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Moderföretaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Förändrad rapportstruktur

RFR 2 Redovisning för juridisk person anger att ändrade IAS 1 Utformning av finansiella rapporter ska tillämpas även avseende juridisk person, med några undantag. En effekt av detta, jämfört med tidigare rapportering, är att en rapport över totalresultat tillkommit efter resultaträkningen. En annan effekt är att rapporten över förändringar i eget kapital har förändrats i och med att de intäkter och kostnader som tidigare redovisades direkt i eget kapital nu redovisas i övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Vidare kommer även bolaget att redovisa en extra balansräkning, per ingången av jämförelseåret, i årsredovisningar då retroaktiva ändringar påverkat någon post i den extra balansräkningen i väsentlig utsträckning.

Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderföretaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderföretagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

Immateriella tillgångar

Utgifter för utveckling som redovisas som tillgång i koncernbalansräkningen har redovisas som kostnad i moderföretagets resultaträkning.

Byggnader och mark

I moderföretaget redovisas såväl förvaltnings- som rörelsefastigheter till verkligt värde i balansräkningen med värdeförändringar över resultaträkningen.

Dotterföretag och intresseföretag

Aktier i dotter- och intresseföretag redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen. För att fastställa huruvida det föreligger nedskrivningsbehov av placeringar i koncern- och intresseföretag tillämpas IAS 36, Nedskrivningar. För att beräkna konsolideringskapitalet görs en värdering till verkligt värde av koncern- och intresseföretag dels en embedded-value-metod, dels en substansvärde metod, beroende på karaktären på innehavet. I samband med förvärv eller andra strukturella förändringar görs en djupare analys av företagets värde som även tar hänsyn till kassaflöde, framtida vinster, varumärke och värdering av kundstocken.

Samtliga utdelningar redovisas som intäkt.

Förmånsbestämda pensionsplaner

I moderföretaget tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS19. Moderföretaget följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

Skatter

I moderföretaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital. Vidare redovisas avkastningsskatten som en aktuell skattekostnad.

Koncernbidrag och aktieägartillskott för juridiska personer

Företaget redovisar koncernbidrag och aktieägartillskott i enlighet med uttalandet från Rådet för finansiell rapportering (UFR2) Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Syftet med reservposter under eget kapital

En beskrivning av karaktären hos och syftet med reservposterna under eget kapital.

Eget kapital i obeskattade reserver

I koncernredovisningen redovisas eget kapitaldelen (73,7%) av obeskattade reserver som Eget kapital i obeskattade reserver.

Konsolideringsfond

Här redovisas det belopp i moderföretaget som får användas för förlusttäckning och andra ändamål som följer av bestämmelser i bolagsordningen.

Reservfond

Syftet med reservfonden var att spara en del av årets resultat som inte gick åt för täckning av balanserad förlust. Avsättning till reservfond är inte längre erforderlig.

Kapitalandelsfond

Här redovisas belopp som härrör från att andelar i intresseföretag som tagits upp till ett högre värde än i närmast föregående balansräkning med tillämpning av kapitalandelsmetoden.

Balanserade förlust

Balanserade förluster i koncernen utgörs av årets resultat samt föregående års balanserade förluster efter eventuell vinstutdelning till minoritetsägare. Styrelsen lämnar förslag till utdelning. Utdelningens storlek beslutas av bolagsstämman.

Not 2. Upplysningar om risker

Upplysningar om risker

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i försäkringsföretag. Denna not omfattar en beskrivning av Folksam Livs riskhantering samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker, strategiska risker och ryktesrisker.

Övergripande riskhantering

Förmågan att identifiera, förebygga och hantera risker i en organisation blir alltmer viktigt för ett företag. Riskhanteringen ger åtgärdsberedskap samt möjlighet att planera och genomföra aktiviteter för att hantera risker. Risker som hanteras på rätt sätt kan leda till nya möjligheter och värdeskapande medan risker som inte hanteras rätt kan leda till skador och stora kostnader.

Folksams risker hanteras med ett enhetligt och övergripande synsätt inom hela Folksam vilket utgår ifrån en helhetssyn på risksituationen. Syftet med riskhanteringen är att fånga alla väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet i både nutid och framtid. Genom god riskhantering får därmed vd:ar och styrelser en samlad bild över den totala risksituationen på ett sammantaget och strukturerat vis, vilket ökar Folksams förståelse och kunskap om riskerna och möjligheterna att nå målen. Genom riskhanteringen säkerställs även att risksituationen är förenlig med kapitalbasen och därmed begränsas avvikelser i det förväntade ekonomiska resultatet.

Inom Folksam definieras risk som sannolikheten att en händelse inträffar som negativt påverkar hela eller delar av Folksams måluppfyllelse eller avviker från gjorda antaganden. Folksams Livs verksamhet ger upphov till att företaget är exponerat mot olika risker, vilka påverkar företagets finansiella ställning, resultat och måluppfyllelse. Dessa risker delas in i risker inom försäkringsverksamheten, inom finansverksamheten samt inom all verksamhet.

Risker inom försäkringsverksamheten

Premieantaganden
Reservsättningsantaganden
Överskottshantering

Risker inom finansverksamheten

Marknadsrisk
Kredit- motpartsrisk
Likviditetsrisk
Koncentrationsrisk

Risker inom all verksamhet

Operativrisk
Strategiskrisk
Ryktetsrisk

Riskprocessen

Folksams riskprocess utgör en viktig beståndsdel av den övergripande riskhanteringen inom Folksam. Riskprocessen omfattar identifiering, värdering, hantering, kontroll och rapportering av alla väsentliga risker. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen genomförs ett antal riskgenomgångar, och en uppföljning sker efter sex månader. Ett stort antal risker identifieras utifrån affärsplaner, verksamhetsmål, ansvarsområden och de arbetsuppgifterna respektive organisatorisk enhet ansvarar för. Till samtliga risker kopplas uppgifter om vilka enheter och vilka bolag som berörs. Samtliga identifierade risker kategoriseras enligt Folksams riskkarta och värderas utifrån två perspektiv; dels vilken sannolikheten är att händelsen inträffar samt dels vilken påverkan den har.

Alla identifierade risker tilldelas en riskägare och åtgärder tas fram för att hantera och förebygga riskerna. Riskerna ska, liksom de åtgärder som är knutna till dessa, kontinuerligt följas upp. Gemensamma uppföljningar sker också för att få avstämningar av risksituationen.

Trafikluset, som är Finansinspektionens verktyg för mätning av risker, används också som en metod för att värdera försäkrings- och finansiella risker. För att beräkna hur mycket kapital företaget måste hålla för att täcka sina risker utförs ett antal fördefinierade stressscenarier. De olika scenarierna ger upphov till det totala kapitalkravet på företaget och sätts i relation till företagets kapitalbuffert.

Rapportering av risksituationen sker till koncernledning, vd och till styrelsen genom en skriftlig riskrapport.

Organisation och ansvarsfördelning

Ansaret för Folksams, och tillika Folksam Livs, riskhantering är fördelat och strukturerat på följande sätt:

Styrelsen

Styrelsen ska se till att riskhantering och uppföljning av risker är tillfredsställande. Styrelsen fastställer de riktlinjer som ska gälla för riskhantering och intern kontroll.

Risikommittén bereder och diskuterar frågor relaterade till risk, bedömer Folksams totala risksituation samt övervakar riskutvecklingen på en aggregerad nivå.

Riskavdelningen

Riskavdelningen ansvarar för Folksams övergripande riskhantering, säkerställer oberoende riskkontroll och rapporterar direkt till styrelse och verkställande direktör. Vidare tillser Riskavdelningen att styrelsen, ledning och andra intressenter får en allsidig och saklig bild av den totala riskexponeringen.

Hantering av risker inom försäkringsverksamheten

Det generella interna styrningsverktyget när det gäller prissättning av försäkringsrisker och reservavsättningar är de försäkringstekniska riktlinjerna som beslutas av företagets styrelse. Av dessa framgår bland annat vad som ska gälla för de antaganden som används vid bestämning av premier och avsättning av reserver.

Folksam Livs styrelse fastställer även tekningsriktlinjer och reservsättningsinstruktion. Av tekningsriktlinjerna framgår vilka försäkringar Folksam Liv tecknar och vilka tekningslimiter som ska gälla. Reservsättningsinstruktionen behandlar bland annat vilka reserver som bör fastställas för de olika delarna av försäkringsverksamheten.

Chefaktuarien

- ansvarar för värderingen av försäkringsåtagandena
- arbetar fram och föreslår förändringar i försäkringstekniska riktlinjer
- arbetar fram och föreslår tillsammans med affärsansvariga förändringar i tekningsriktlinjer
- arbetar fram och föreslår förändringar i reservsättningsinstruktionen

Hantering av risker inom finansverksamheten

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och riktlinjer för verksamheten. VD ansvarar för förvaltningen av företagets tillgångar inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är VD:s forum för uppföljning av tillgångsförvaltningen och beslut rörande riskstyrningen.

Kapitalförvaltningen i Folksam är organiserad så att Folksams kapitalförvaltning svarar för den löpande finansiella riskstyrningen och föreslår placeringsinriktning. Avdelningen svarar även för all derivathantering med syfte att styra risknivån i företaget på en övergripande nivå. Avdelningen för ansvarsfullt ägande ansvarar för bolagsstyrning, miljö- och etikanalys och företagets etiska placeringsregler. Förvaltningen av direktägda fastigheter och alternativa placeringar hanteras av två separata avdelningar inom Folksams organisation. Avdelningen för alternativa placeringar svarar även för förvaltningen av indirekt ägda fastigheter. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration sköts av Swedbank Robur.

I syfte att skapa en oberoende riskkontroll har uppföljningen organiserats enligt följande:

- Folksams kapitalförvaltning ansvarar för att föreslå placeringsinriktning för styrelsen och för löpande kapitalförvaltning.
- Chefen för Compliance är huvudansvarig för att uppföljning sker på daglig basis enligt de limiter som fastställts av styrelsen i placeringsriktlinjer, placeringsreglementen och fondbestämmelser och för att rapportering sker av överträdelser till styrelser och VD inom respektive bolag.
- Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av gällande placeringsbestämmelser samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Complianceavdelningen, Riskavdelningen och Folksams kapitalförvaltning.

Risker inom försäkringsverksamheten

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsbolag. Korrekt prissättning av riskerna tryggar Folksam Livs långsiktiga lönsamhet. Det är även viktigt att säkerställa att reservavsättningarna är tillräckliga och att fördelningen av överskott mellan försäkringar är skälig. Risker liksom principer och verktyg för riskhantering skiljer sig åt för olika typer av försäkringskontrakt. Riskerna i Folksam Livs försäkringsverksamhet beskrivs med följande indelning.

- Livförsäkring
 - Sparandeförsäkring
 - Traditionell livförsäkring
 - Traditionell livförsäkring med villkorad återbäring
 - Fondförsäkring
 - Riskförsäkring inom livförsäkringsverksamhet
 - Sjuk- och premiefrielseförsäkring
 - Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring
 - Övrig kollektiv riskförsäkring
- Skadeförsäkring
 - Sjuk- och olycksfallsförsäkring

Sparandeförsäkring

Premieantaganden - risker vid tecknande

Livförsäkringsrisken vid tecknandet är risken att dödligheten och/eller langlevnaden underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Driftskostnadsrisken vid tecknandet är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning.

Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens skade- och driftskostnader. En annan risk är att den garanterade räntan är för hög i förhållande till ränteläget. Konsekvensen av för hög garanterad ränta kan bland annat bli att kapitalavkastningen inte täcker garantin. Riskerna hanteras genom att de antaganden som används vid premiesättningen löpande ses över.

Folksam Livs försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning och minskar riskerna vid tecknandet. Med koncentrationsrisk menas risken för otillräcklig riskutjämning på grund av för litet kollektiv eller skevt urval. Risken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma blandade bestånd inom individuell livförsäkring. För kollektivavtalad försäkring saknar Folksam Liv möjlighet att styra över riskspridningen. Koncentrationsrisken hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring med dödsfallsrisk. Dessa krav är hårdast för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I vissa fall förekommer också en finansiell riskbedömning.

Risker vid tecknande hanteras också till viss del via återförsäkring. För sparandeförsäkring har dock återförsäkringsverksamheten liten påverkan på resultatet.

Reservsättningsantaganden – risker vid beräkning av reserver

Livförsäkringsrisken vid reservsättning är risken att dödligheten och/eller langlevnaden underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Driftskostnadsrisken vid reservsättning är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Med annullationsrisk avses risken för att beräknade reserver inte är tillräckliga vid flytt, återköp eller premieannullationer.

Konsekvensen av felaktiga reservsättningsantaganden för beståndet med traditionell livförsäkring blir att reserverna inte är tillräckliga för att motsvara kommande försäkringsåtaganden. Riskerna hanteras genom utvecklade aktuariella metoder och genom kontinuerlig uppföljning av antaganden. Underlag för uppföljning är både internt och externt beståndsdata, justerat för framtida förväntade trender. Vid stor osäkerhet görs tilläggsavsättningar. Annullationsrisken hanteras även genom aktiva kundkontakter och genom produktutveckling. Vid flytt och återköp kan en avgift tas ut och i förekommande fall tillämpas även återbetalningskrav mot distributörer.

Risken i avsättningarna för fondförsäkring och försäkring med villkorad återbäring är mycket begränsad för företaget eftersom försäkringstagaren står den finansiella risken.

Antaganden för överskottshantering – risker vid fördelning av överskott

Enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) ska fördelning av överskott styras av försäkringarnas bidrag till överskottet. Försäkringsrisker vid överskottshantering finns både i samband med hur mycket överskott som fördelas på kundernas försäkringar som återbäring (återbäringsantaganden avseende dödlighet/långlevnad, driftskostnader, ränta och skatt) och i samband med hur utbetalning av överskott fördelas över tiden (prognosantaganden avseende dödlighet/långlevnad, driftskostnader, ränta och skatt). Annullationsrisken i samband med överskottshantering är risken att felaktigt överskott utbetalas i samband med flytt, återköp eller slutbetalning.

Konsekvensen av felaktig överskottshantering är en oskäligen fördelning av överskott mellan olika försäkringar. Riskerna vid fördelning av överskott hanteras genom löpande översyn och uppdatering av antaganden och kollektiv konsolidering samt av utformningen av försäkringstekniska riktlinjer och försäkringsvillkor.

Riskförsäkring inom livförsäkringsverksamheten

Premieantaganden - risker vid tecknande

Livförsäkringsrisken vid tecknandet av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Livförsäkringsrisken vid tecknandet av sjukförsäkring är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Driftskostnadsrisken vid tecknandet för både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning.

Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens skade- och driftskostnader. Riskerna hanteras genom årlig analys av dödlighet, sjuklighet och driftskostnader, som grund för eventuella beslut om premieförändringar.

Koncentrationsrisk är risken för otillräcklig riskutjämning på grund av för litet kollektiv eller skevt urval. Risken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma blandade bestånd. Koncentrationsrisken hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring med dödsfallsrisk eller sjuklighetsrisk. Dessa krav är hårdast för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I vissa fall förekommer också en finansiell riskbedömning.

Risker vid tecknande hanteras också via återförsäkring. Återförsäkringsprogrammet omfattar både katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall och individuell återförsäkring av dödsfallsförsäkring med förhöjd dödsfallsrisk respektive höga dödsfalls- och sjukfallsrisksummor. Återförsäkringsprogrammet ses över löpande och justeras vid behov.

Reservsättningsantaganden – risker vid beräkning av reserver

Livförsäkringsrisken vid reservsättning av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Livförsäkringsrisken vid reservsättning av sjukförsäkring är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Driftskostnadsrisken vid reservsättning för både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade skadekostnader och driftskostnader till för behandling och utbetalning av de skador - rapporterade eller ej rapporterade - som inte slutreglerats. Riskerna vid beräkning av reserver hanteras genom att modeller och antaganden löpande ses över.

Ändrade lagar eller regler kan innebära att den framtida skadeutvecklingen skiljer sig från den historiska. Detta, liksom förändringar i sjukligheten över tiden, försvårar bedömningen av framför allt sjuklighetsriskerna. Bedömningen av framför allt dödsfallsrisker kan försvåras av stora skadehändelser, då reserven för ej inrapporterade skador är svår att beräkna.

I samband med skadereglering av dödsfall och sjuklighet sker också riskbedömning, framför allt av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Skadeförsäkring

Skadeförsäkringsrisken innehåller både sjukförsäkringsrisker och olycksfallsrisker.

Premieantaganden - risker vid tecknande

Sjukförsäkringsrisken vid tecknandet är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Olycksfallsrisken vid tecknandet är risken att olycksfallsfrekvensen underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Driftskostnadsrisken vid tecknandet är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning.

Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens skade- och driftskostnader. Riskerna hanteras genom årlig analys av dödlighet, sjuklighet, olycksfallsfrekvens och driftskostnader, som grund för eventuella beslut om premieförändringar.

Koncentrationsrisk är risken för otillräcklig riskutjämning på grund av för litet kollektiv eller skevt urval. Risken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma blandade bestånd. Koncentrationsrisken hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring.

Reservsättningsantaganden – risker vid beräkning av reserver

Sjukförsäkringsrisken vid reservsättning är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. För olycksfallsförsäkring är risken vid beräkning av reserver att olycksfrekvensen underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Driftskostnadsrisken vid reservsättning är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade skadekostnader och driftskostnader till för behandling och utbetalning av de skador - rapporterade eller ej rapporterade - som inte slutreglerats. Riskerna vid beräkning av reserver hanteras genom att modeller och antaganden löpande ses över.

Ändrade lagar eller regler kan innebära att den framtida skadeutvecklingen skiljer sig från den historiska. Detta, liksom förändringar i sjukligheten över tiden, försvårar bedömningen av framför allt sjuklighetsriskerna.

I samband med skadereglering sker också riskbedömning, framför allt av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Känslighetsanalys av reservsättningsantaganden

I tabellen visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om dödligheten, sjukligheten eller driftskostnaderna förändrades. Tabellen visar känsligheten i Folksam Livs totala avsättningar, för såväl sparandeförsäkring som riskförsäkring. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

Tabellen omfattar enbart moderföretaget Folksam Liv. I den konsoliderade koncernredovisningen ingår även två fondförsäkringsbolag. I dessa bolag är avtalen sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden, och dessa bolag ingår därför inte i nedanstående känslighetsanalys.

Dödssannolikheten antas minska med 20 %. En minskad dödssannolikhet innebär minskade avsättningar för riskförsäkringar och ökade avsättningar för sparandeförsäkringar. I tabellen visas det sammanvägda resultatet.

Sjukligheten stressas genom att

- ettårssannolikheten för insjuknande ökas med 50 %,
- sannolikheten att sjukfall upphör minskas med 20 % och
- invaliditetsgraderna ökas med 20 %.

Reservavsättningen för framtida driftskostnader antas öka med 10 %.

Analyserna är gjorda utan hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden.

	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Moderföretaget 2010			
Mkr			
Försäkringstekniska avsättningar 2010-12-31	73 375		
Dödlighet	75 039	- 1 664	- 1 712
Sjuklighet	74 061	- 685	- 505
Kostnadsinflation	73 957	- 582	- 580
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Moderföretaget 2009			
Mkr			
Försäkringstekniska avsättningar 2009-12-31	72 895		
Dödlighet	74 646	- 1 751	- 1 807
Sjuklighet	73 607	- 712	- 525
Kostnadsinflation	73 453	- 558	- 554

Koncentrationer av försäkringsrisk

Huvuddelen av Folksam Livs åtagande avser dödsfallsrisker och livsfallsrisker.

Dödsfallsriskerna är geografiskt spridda i Sverige. Dödsfallsriskerna är även spridda på ett stort antal olika försäkringar.

Detta framgår av nedanstående tabell, som visar antal försäkringsavtal och försäkrat belopp vid dödsfall i olika beloppsintervall.

Koncernen

Mkr	2010		2009	
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp
Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall				
Mindre än 20 prisbasbelopp	3 942 150	318 260	4 816 345	347 722
20-30 prisbasbelopp	13 629	12 921	7 626	6 946
30-45 prisbasbelopp	2 306	3 528	1 881	2 613
45-60 prisbasbelopp	805	1 631	< 100	41
mer än 60 prisbasbelopp	702	2 558	< 100	38
	3 959 592	338 898	4 825 900	357 360

Moderföretaget

Mkr	2010		2009	
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp
Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall				
Mindre än 20 prisbasbelopp	3 797 800	318 260	4 693 100	347 721
20-30 prisbasbelopp	13 600	12 921	7 600	6 946
30-45 prisbasbelopp	2 300	3 528	1 900	2 613
45-60 prisbasbelopp	800	1 631	< 100	41
mer än 60 prisbasbelopp	700	2 558	< 100	38
	3 815 200	338 898	4 702 600	357 359

Folksam Livs exponering för livsfallsrisker, och därmed för trendmässiga förändringar av dödligheten, illustreras i nedanstående tabell. De försäkringstekniska avsättningarna för försäkringar som betalas ut under förutsättning att den försäkrade lever har här fördelats mellan olika åldersgrupper.

Koncernen

Mkr	2010		2009	
	Försäkrings- teknisk avsättning	%	Försäkrings- teknisk avsättning	%
Försäkringstagarens nuvarande ålder				
0-30	169	0	220	0
30-40	1 437	4	1 832	15
40-50	7 233	17	7 482	26
50-60	13 117	31	13 155	34
60-70	15 400	37	14 766	24
70-80	3 530	8	3 362	1
Mer än 80	1 170	3	1 111	0
	42 056	100	41 928	100

Moderföretaget

Mkr	2010		2009	
	Försäkrings- teknisk avsättning	%	Försäkrings- teknisk avsättning	%
Försäkringstagarens nuvarande ålder				
0-30	165	0	216	1
30-40	1 296	3	1 693	4
40-50	6 946	17	7 234	18
50-60	12 746	31	12 844	31
60-70	15 115	37	14 550	35
70-80	3 520	9	3 356	8
Mer än 80	1 170	3	1 111	3
	40 958	100	41 014	100

Drygt hälften av Folksam Livs försäkringstekniska avsättningar motsvaras av försäkringar med livsfallsrisk år 2010. Det är av stor vikt att utvecklingen av länglevnaden bland de försäkrade följs upp och att de dödlighetsantaganden som används för att beräkna de försäkringstekniska avsättningarna anpassas löpande.

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Nedanstående tabeller visar den uppskattade totala brutto- respektive nettokostnaden för oreglerade skador, både rapporterade och ej rapporterade skador, vid slutet av varje skadeår. Tabellerna visar också utbetalningar hänförliga till dessa skador. Diskonterings effekter framgår längst ned i varje tabell.

Total avsättning för oreglerade skador som redovisas i denna tabell utgör 97 % av de totala avsättningarna för oreglerade skador i företaget. Ingående verksamheter är grupplivförsäkring, tjänstegrupplivförsäkring, premiebefrielseförsäkring samt sjukförsäkring.

Tabellerna omfattar enbart moderföretaget Folksam Liv.

Fusionerad och/eller beståndsöverlåtten verksamhet är endast medtagen för tid efter fusionen/beståndsöverlåtelsen.

Moderföretaget

Mkr	Alla tidigare år	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Totalt
Före avgiven återförsäkring								
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (brutto)		2 172	1 799	1 569	1 701	2 095	2 191	
Ett år senare		1 909	1 626	1 634	1 501	1 718		
Två år senare		1 836	1 730	1 532	1 489			
Tre år senare		1 923	1 644	1 436				
Fyra år senare		1 840	1 566					
Fem år senare		1 779						
Uppskattad slutlig skadekostnad 2010-12-31		1 779	1 566	1 436	1 489	1 718	2 191	
Akkumulerade utbetalda försäkringsersättningar		1 676	1 475	1 351	1 213	1 144	908	
Avsättning för oreglerade skador, exklusive skadebehandlingsreserv	902	103	91	85	276	575	1 283	3 316
Skadebehandlingsreserv								117
Akkumulerat över/underskott		393	233	133	211	376		
D:o i % av initial skadekostnad		18	13	9	12	18		
Diskonterings effekt								- 302
Avstämning mot balansräkning								
Oreglerade skador enligt denna tabell								3 433
Oreglerade skador för verksamhet som ej ingår i ovanstående tabell								122
Total avsättning för oreglerade skador enligt balansräkningen (brutto)								3 555
Andel som ingår i tabellen								97%

Moderföretaget									
Mkr	Alla tidigare år	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Totalt	
Efter avgiven återförsäkring									
Uppskattad slutlig skadekostnad i slutet av skadeåret (netto)		2 170	1 797	1 569	1 700	2 094	2 186		
Ett år senare		1 906	1 624	1 633	1 500	1 717			
Två år senare		1 833	1 728	1 531	1 489				
Tre år senare		1 922	1 642	1 436					
Fyra år senare		1 839	1 564						
Fem år senare		1 777							
<hr/>									
Uppskattad slutlig skadekostnad 2010-12-31		1 777	1 564	1 436	1 489	1 717	2 186		
Akkumulerade utbetalda försäkringsersättningar		1 675	1 474	1 351	1 213	1 143	907		
Avsättning för oreglerade skador, exklusive skadebehandlingsreserv	895	102	90	85	276	574	1 279	3 300	
Skadebehandlingsreserv								117	
Akkumulerat över/underskott		393	233	133	211	377			
D:o i % av initial skadekostnad		18	13	8	12	18			
Diskonteringseffekt									- 300
Avstämning mot balansräkning									3 417
Oreglerade skador enligt denna tabell									122
Oreglerade skador för verksamhet som ej ingår i ovanstående tabell									
Total avsättning för oreglerade skador i balansräkningen (netto)									3 539
Andel som ingår i tabellen									97%

Risker inom Finansverksamheten

Förvaltningsprinciper

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk- och placeringsrestriktioner. Det ska som minimum innebära en årlig real avkastning på i genomsnitt tre procent, mätt över en period som motsvarar försäkringsavtalens genomsnittliga löptid. Folksam lägger stor vikt vid tryggheten i pensionssparandet. Styrelsen har formulerat att risknivån i företaget inte får vara högre än att grönt ljus erhålls i Finansinspektionens trafikljusmodell. Folksams vision är att bidra till ett långsiktigt och hållbart samhälle där individen känner trygghet. Ett steg i arbetet mot denna vision är att Folksam ställer etiska krav på de företag där placeringar görs.

Principer för val av placeringsinriktning

Indata utgörs bland annat av tillgångarna, skulderna och deras egenskaper – såsom förväntad avkastning, risk och korrelation – samt prognoser för försäkringsrörelsens utveckling. Optimeringen av den totala tillgångsportföljen görs med utgångspunkten att företaget ska tåla att utvecklingen på finansmarknaderna blir mycket svag. Uppfyllandet av de legala restriktionerna om skuldtäckning och solvens har högsta prioritet vid valet av placeringsinriktning. Därtill ska särskild hänsyn tas till Finansinspektionens trafikljusmodell. Först därefter ska företagets interna riskpreferenser och affärsmål tas i beaktande. Den placeringsinriktning som fastställs tjänar sedan som utgångspunkt för tillgångsförvaltningen. Förvaltarna får, inom vissa ramar, avvika från placeringsinriktningen om det bedöms vara gynnsamt för avkastningen.

Portföljstruktur

Den totala tillgångsportföljen i Folksam Liv är sammansatt av sex delportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar, säkringsinstrument och bolagsstrategiska innehav. Säkringsinstrument är placeringar vars huvudsyfte är matcha placeringsrisker i åtagandena, t ex en ränteswap för att reducera balansräkningens räntekänslighet. Bolagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Typexempel på en sådan placering är aktier i koncernföretag.

Kredit- och motpartsrisk

Med kreditrisk förstås risken att en räntebärande placering förlorar i värde till följd av att emittenten nedgraderas ratingmässigt eller går i konkurs. Med motpartsrisk förstås risken för att en motpart inte kan fullfölja sin del av ett avtal.

Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara mycket små. Den maximala kreditriskexponeringen (efter avdrag för värde av säkerheter) företaget är exponerat för olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

Mkr	2010			2009			
Maximal kreditriskexponering	Erhållna			Erhållna			
Koncernen	Säkerheter			Säkerheter			
Tillgångsklass	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	–	–	–	–	–	–	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	65 698	–	65 698	57 630	–	57 630	
Lån med säkerhet i fast egendom	–	–	–	–	–	–	
Övriga lån	603	271	332	204	2	202	
Derivat	1 394	–	1 394	1 708	–	1 708	
Övriga finansiella placeringstillgångar	14	–	14	676	–	676	
Fordringar	930	–	930	316	–	316	
Upplupna ränteintäkter	1 283	–	1 283	1 071	–	1 071	
Maximal kreditriskexponering	2010			2009			
Moderföretaget	Erhållna			Erhållna			
Tillgångsklass	Säkerheter			Säkerheter			
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	354	–	354	194	–	194	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	65 381	–	65 381	57 316	–	57 316	
Lån med säkerhet i fast egendom	0	–	0	0	–	0	
Övriga lån	603	271	332	204	2	202	
Derivat	1 394	–	1 394	1 708	–	1 708	
Övriga finansiella placeringstillgångar	14	–	14	526	–	526	
Fordringar	930	–	930	316	–	316	
Upplupna ränteintäkter	1 277	–	1 277	1 071	–	1 071	
Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar Koncernen 2010	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupna ränteintäkter)	61 474	2 880	667	283	–	1 582	66 886
Övriga finansiella tillgångar har ingen rating.							
Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar Koncernen 2009	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupna ränteintäkter)	54 320	1 462	939	475	–	1 432	58 628
Övriga finansiella tillgångar har ingen rating.							
Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar Moderföretaget 2010	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupna ränteintäkter)	61 474	2 880	667	283	–	1 264	66 569
Övriga finansiella tillgångar har ingen rating.							

Mkr**Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar, Moderföretaget 2009**

	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupna ränteintäkter)	54 320	1 462	939	475	–	1 149	58 344

Övriga finansiella tillgångar har ingen rating.

Det redovisade värdet för finansiella tillgångar som annars skulle redovisas som förfallna till betalning eller nedskrivna och vars villkor har omförhandlats, eller som är antingen förfallna till betalning eller nedskrivna uppgår per balansdagen till ett smärre belopp.

Koncentrationsrisk

Med koncentrationsrisk avses den extra risk som ges av att företaget har stora exponeringar mot en och samma motpart och att denna motpart helt eller delvis inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser mot företaget. Företagets största koncentrationsrisk ges av aktieinnehavet i Swedbank. Denna koncentrationsrisk beaktas vid valet av placeringsinriktning och särskilt vid sammansättningen av företagets aktieportfölj. I relation till marknadsriskerna bedöms övriga koncentrationsrisker vara små. Koncentrationsriskerna bedöms i relation till marknadsriskerna vara små för företaget. Dels genom de krav på kreditvärdighet som ställs för att en investering ska kunna ske och dels genom den diversifiering som ges genom företagets placeringsinriktning. Att placeringarna som huvudregel ska kunna användas för skuldäckning innebär också att risken för allt för stora enhandsengagemang hålls låg.

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk

Koncernen 2010	Totalt	Varav	Koncernen 2009	Totalt	Varav
		säkerställda bostadsobligationer			säkerställda bostadsobligationer
Swedbank	17 446	6 824	Swedbank	17 879	5 436
SHB	12 319	12 320	SHB	10 288	10 290
Nordea	8 309	8 006	SEB	2 608	2 526
SBAB	3 923	3 923	Nordea	8 879	8 745
Landshypotek	1 348	1 348	Landshypotek	3 522	3 522
SEB	2 661	2 507	SBAB	4 008	4 008
Volvo	1 683	–	Deutsche Bank	958	–
Hennes & Mauritz	1 284	–	Telia Sonera	1 405	–
Telia Sonera	1 020	–	Hennes & Mauritz	1 230	–
			Volvo	1 061	–
Moderföretaget 2010	Totalt	Varav	Moderföretaget 2009	Totalt	Varav
		säkerställda bostadsobligationer			säkerställda bostadsobligationer
Swedbank	16 135	6 824	Swedbank	16 860	5 436
SHB	12 319	12 320	SHB	10 288	10 290
Nordea	8 015	8 006	SEB	2 553	2 526
SBAB	3 923	3 923	Nordea	8 738	8 745
Landshypotek	1 348	1 348	Landshypotek	3 522	3 522
SEB	2 576	2 507	SBAB	4 008	4 088
Hennes & Mauritz	1 284	–	Deutsche Bank	958	–
Ericsson	1 232	–	Telia Sonera	1 405	–
Telia Sonera	1 020	–	Hennes & Mauritz	1 230	–
Volvo	1 683	–	Volvo	1 061	–

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Försäkringsföretagets återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Den maximala kreditriskexponeringen som återförsäkringstillgångarna ger upphov till för moderföretaget per balansdagen uppgår till 6 (10) miljoner kronor i fordringar på återförsäkrare och 16 (19) miljoner kronor i återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar, respektive 0 (3) miljoner kronor och 32 (38) miljoner kronor för koncernen.

Likviditetsrisker

Med likviditetsrisk förstås risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt. Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden. Genom att tillgångarna i huvudsak placeras i marknadsnoterade värdepapper med hög likviditet säkerställer placeringsstrategin att mängden likvida tillgångar med betryggande marginal överstiger företagets förväntade betalningsförpliktelser. På balansdagen utgjorde noterade värdepapper 90 (90) procent av placeringstillgångarna, varav innehav i räntebärande placeringar utgivna av svenska staten svarade för 20 (17) procent, motsvarande 22 725 (17 342) miljoner kronor. Genomsnittlig duration på räntebärande tillgångar uppgick till 6,8 (8,2) år.

Den genomsnittliga ekonomiska durationen för försäkringsskulderna för hela beståndet i Folksam Liv är 14,5 år per den 2010-12-31. Uppgiften berör 93 % av de försäkringstekniska avsättningarna. Motsvarande uppgifter lämnas inte för koncernen då tillkommande likviditetsrisk bedöms som marginell.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att värdet på tillgångar och/eller skulder utvecklas ogynnsamt till följd av förändringar i marknadspriser. Företaget delar in marknadsriskerna i fem undergrupper: ränterisk, valutakursrisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk och övrig marknadsrisk.

Ränterisk

Med ränterisk förstås risken att nettot av företagets räntebärande tillgångar och skulder sjunker i värde till följd av en förändring i ränteläget.

Livförsäkringsavsättningar som avser traditionell livförsäkring med utjämnad återbäring/pensionstillägg diskonteras med marknadsräntor. I och med att försäkringsavtalen löper över mycket lång tid följer att räntekänsligheten i avsättningarna blir betydande.

Folksam Liv anpassar sitt risktagande så att företagets ekonomi inte ska påverkas fullt så mycket av ränteförändringar. Detta sker i huvudsak genom olika typer av räntederivat (säkringsinstrument). Om räntenivåerna faller ökar värdet på säkringsinstrumenten vilket reducerar den effekt som ränterörelsen ger på åtagandena. Effekten blir det omvända om räntorna stiger – säkringsinstrumenten utvecklas negativt men företaget kompenseras av minskad skuldbörda.

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerad för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid;

Moderföretaget 2010

Räntebindnings-tider för tillgångar och skulder

Ränteexponering, Mkr

	0-5 år	5 - 15 år	15 år-	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper(inkl uppl ränteintäkt)	50 482	14 409	1 677	66 569
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	- 3 524	3 752	435	663
Övriga lån inklusive lån emitterade till koncernföretag	747			747
Summa	47 706	18 161	2 112	67 979
Skulder och avsättningar				
Livförsäkringstekniska avsättningar tjänstepensionsverksamhet	7 116	10 292	15 231	32 639
Livförsäkringstekniska avsättningar övrig livförsäkring	11 070	12 057	13 288	36 416
Summa livförsäkringstekniska avsättningar	18 186	22 350	28 519	69 054

Någon tabell lämnas ej för koncernen då skillnaden i ränteexponering jämfört med moderföretaget är liten.

Moderföretaget 2009

Räntebindnings-tider för tillgångar och skulder

Ränteexponering, Mkr

	0-5 år	5 - 15 år	15 år-	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper(inkl uppl ränteintäkt)	42 404	14 280	1 661	58 344
Andra räntebärande finansiella instrument, netto	- 9 150	7 209	2 655	715
Övriga lån inklusive lån emitterade till koncernföretag	201			201
Övriga finansiella placeringstillgångar	521			521
Summa	33 975	21 489	4 316	59 781
Skulder och avsättningar				
Livförsäkringstekniska avsättningar tjänstepensionsverksamhet	7 174	10 307	15 364	32 845
Livförsäkringstekniska avsättningar övrig livförsäkring	10 935	11 963	13 692	36 590
Summa livförsäkringstekniska avsättningar	18 109	22 270	29 056	69 435

Någon tabell lämnas ej för koncernen då skillnaden i ränteexponering jämfört med moderföretaget är liten.

Känslighetsanalys – ränterisk

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Riskparameter				
Minskning av marknadsräntan				
Värdeökning räntebärande tillgångar	3 712	4 205	3 710	4 204
Ökning av redovisat värde på räntebärande skulder (inklusive försäkringsskulder)	- 9 040	- 9 431	- 9 040	- 9 432
Nettopåverkan resultat före skatt	- 5 329	- 5 228	- 5 330	- 5 228
Nettopåverkan eget kapital	- 5 406	- 5 302	- 5 408	- 5 304

De ränteförändringar som känslighetsanalysen beräknats på för 2010 är för nominella respektive reala marknadsräntor en minskning med 0,98(0,99) respektive 0,42(0,48) procentenheter. Dessa nivåer används även vid beräkning av Finansinspektionens trafikljus.

Valutakursrisk

Med valutakursrisk förstås risken att nettot av företagets tillgångar och skulder sjunker till följd av en växelkursförändring. Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Moderföretaget 2010

Valutakurs exponering	USD	EUR	CAD	AUD	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	7 475	2 538	695	501	3 518
Fastigheter	-	176	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	1 376	-	-	-
Övriga tillgångar	648	1 530	2	1	13
Summa tillgångar	8 123	5 620	697	502	3 531
Övriga skulder och avsättningar	- 1	- 1 284	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	8 122	4 336	697	502	3 531
Nominellt värde valutaterminer	- 2 096	- 3 547	- 1	-	- 2 301
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	6 026	789	696	502	1 230

Moderföretaget 2009

Valutakurs exponering	USD	EUR	GBP	JPY	Övrigt
Placeringstillgångar					
Aktier och andelar	8 878	3 155	1 610	1 646	2 427
Fastigheter	-	140	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	-	-	-
Övriga tillgångar	409	2 537	6	2	15
Summa tillgångar	9 288	5 832	1 616	1 648	2 442
Övriga skulder och avsättningar	- 169	- 193	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	9 119	5 639	1 616	1 648	2 442
Nominellt värde valutaterminer	- 3 780	- 4 769	-	-	- 4
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	5 339	870	1 616	1 648	2 438

För koncernen lämnas ingen separat tabell över valutakurs exponering, då övriga bolag har mycket liten exponering för valutarisk i sina placeringstillgångar.

Känslighetsanalys - valutarisk

En ogynnsam förändring med 10 % av bolagets nettoexponering av respektive valutor (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultat före skatt enligt följande tabell.

Moderföretaget, Mkr	2010		2009	
	Resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Valuta				
USD	- 603		- 534	
EUR	- 79		- 87	
GBP			- 161	
JPY			- 165	
CAD	- 70			
AUD	- 50			
Övriga	- 123		- 244	
Totalt	- 925	- 901	- 1 191	- 1 162

Aktiekursrisk, fastighetsprisrisk och övrig marknadsrisk

Med aktiekursrisk, fastighetsprisrisk och övrig marknadsrisk förstås risken att nettot av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar av värdet på aktier, fastigheter respektive råvaror, hedgefonder eller övriga tillgångsslag som ej omfattas av riskerna ovan.

Känslighetsanalys – aktiekursrisk, fastighetsprisrisk och övrig marknadsrisk

I tabellen nedan redovisas effekten på årets resultat av en 10% värdenedgång på balansposterna aktier och andelar, byggnader och mark samt de innehav under aktier och andelar i koncernföretag där en 10 % värdenedgång på marknadsvärdet skulle påverka resultatet. I förekommande fall har effekten av exponeringen på noterade aktier påverkats av innehav i aktiederivat. Jämförelsetalen för år 2009 har justerats eftersom grunderna för beräkningarna har ändrats.

Koncernen, Mkr	2010		2009	
	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Aktier	- 4 114		- 3 351	
Fastigheter	- 735		- 674	
Onoterade aktier	- 127		- 103	
Totalt	- 4 976	- 4 679	- 4 128	- 3 840

Moderföretaget, Mkr				
Aktier	- 4 084		- 3 332	
Fastigheter	- 380		- 290	
Onoterade aktier	- 304		- 280	
Totalt	- 4 767	- 4 647	- 3 902	- 3 810

Bolagets exponering av onoterade aktier framgår av not 27.

Risker inom all verksamhet

Med risker inom all verksamhet avses operativ risk, strategisk risk samt ryktesrisk.

Operativ risk definieras som risken för förlust till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. De operativa riskerna är uppdelade i interna processer, personal, system, externa händelser, compliance, legal risk samt säkerhetsrisk. Operativa risker kan exempelvis handla om brister i intern kontroll, system eller teknisk utrustning. I operativa risker ingår även interna och externa risker för oegentligheter samt beredskapsplaner-. Effekten av utfallen operativ risk är ekonomisk förlust. Identifiering av operativa risker ingår som en del av den process som beskrivs i avsnittet om övergripande riskhantering och sker främst genom självutvärdering. För att kontrollera och minska de operativa riskerna tas åtgärder fram både för att hantera och förebygga dessa. Samtliga risker förses med riskägare och åtgärdsansvariga som bland annat ansvarar för att riskerna kontinuerligt följs upp. Information om realiserade risker samlas systematiskt i Folksams incidentrapporteringssystem. De incidenter som rapporteras kategoriseras och värderas, och informationen om dessa incidenter utgör en viktig del vid den ovan nämnda självutvärderingen. Genom att hantera de operativa riskerna på ett samordnat och strukturerat vis ökar organisationens möjligheter att nå de uppsatta målen.

Strategisk risk definieras som risken för oväntat utfall till följd av felriktade affärsbeslut, förändrade affärsförutsättningar samt oförmåga att reagera på utvecklingen eller förändringar i branschen. Det avser också risken för ett oväntat utfall på grund av brister i VD:s och styrelsernas planering, organisation, uppföljning och kontroll av verksamheten. De strategiska riskerna hanteras framför allt av koncernledning och styrelser. Val av affärsstrategier och samarbetspartners, resursfördelning och företagsförvärv är exempel på strategiska risker.

Ryktesrisk definieras som risken för betydande ekonomiska förluster till följd av förlorat anseende hos kunder, partner och myndigheter. Exempel på orsaker som kan bidra till negativ publicitet är produktförändringar, intern brottslighet, inte följt interna och externa regelverk, stora skadehändelser, otidlig information, bristande krishantering och händelser kopplade till sponsorskap. Om något av ovanstående skulle inträffa skulle det kunna få konsekvenser på Folksams varumärke och det ekonomiska resultatet.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Not 3. Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)				
Skadeförsäkringsrörelse				
Inbetalda och tillgodoförda premier	700	723	700	723
Livförsäkringsrörelse				
Inbetalda och tillgodoförda premier	5 710	6 161	5 677	6 135
Premier från tilldelad återbäring	0	0	0	0
Premieskatt	- 29	- 31	- 29	- 31
	5 681	6 130	5 648	6 104
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Premier för individuell livförsäkring	1 994	2 033	1 994	2 033
Grupp-försäkringspremier	3 647	4 059	3 647	4 059
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Periodiska premier	5 086	5 292	5 086	5 292
Engångspremier	555	800	555	800
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Premier för återbäringsberättigade avtal	4 713	5 130	4 713	5 130
Premier för ej återbäringsberättigade avtal	928	962	928	962
Premier för livförsäkringsavtal för vilka försäkringstagaren bär risk	-	0	-	0
Not 4. Kapitalavkastning, intäkter	2010	2009	2010	2009
Hysesintäkter från byggnader och mark	548	403	187	230
Erhållna utdelningar	686	641	786	788
varav resultatandelar och utdelning från koncernföretag	-	-	100	147
Ränteintäkter med mera				
Koncernföretag	-	-	5	0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 923	1 974	1 924	1 975
Övriga ränteintäkter	45	130	39	134
varav från finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade via resultaträkningen	50	164	50	164
Återförda nedskrivningar				
Aktier och andelar	-	19	-	27
Valutakursvinst netto	-	-	-	-
Realisationsvinst netto				
Byggnader och mark	-	446	-	446
Aktier och andelar	267	223	267	223
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 778	3 179	2 778	3 179
	6 248	7 015	5 986	7 002
Kapitalavkastning intäkter redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	6 173	6 963	5 911	6 950
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	75	52	75	52
	6 248	7 015	5 986	7 002
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	53	74	-	-
	6 301	7 089	-	-

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Not 4. Kapitalavkastning, intäkter (forts.)				
Operationella leasingavtal (leasegivare)				
Operationell leasing där företaget är leasegivare avser intäkter för lokaler.				
Förfallotidpunkt, totala framtida minimileaseavgifter				
<1 år	241	254	139	138
1-5 år	949	900	365	441
>5 år	700	173	44	60
Summa	1 890	1 327	548	639
Totala leasingavgifter under perioden	599	466	108	206
varav minimileaseavgifter	290	390	91	174
varav variabla avgifter	309	76	17	32
Not 5. Värdeökningar på övriga placeringstillgångar	2010	2009	2010	2009
Byggnader och mark	389	–	68	–
Aktier och andelar	5 086	8 423	5 086	8 423
Övriga finansiella placeringstillgångar	9	–	–	–
	5 484	8 423	5 163	8 423
Värdeökning på övriga placeringstillgångar redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	5 417	8 362	5 096	8 362
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	67	61	67	61
	5 484	8 423	5 163	8 423
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	3	24	–	–
	5 487	8 447	–	–
Not 6. Övriga tekniska intäkter	2010	2009	2010	2009
Avgifter avseende investeringsavtal	219	162	6	–
Avkastningsskatt	190	142	–	–
Kostnadsersättning	125	64	–	–
Övrigt	57	11	–	–
	591	379	6	–
Not 7. Utbetalda försäkringsersättningar	2010	2009	2010	2009
Skadeförsäkringsrörelse				
Utbetalda försäkringsersättningar	– 98	– 57	– 98	– 57
Skadebehandlingskostnader	– 3	– 2	– 3	– 2
Återförsäkrares andel	–	–	–	–
	– 101	– 59	– 101	– 59
Livförsäkringsrörelse				
Utbetalda försäkringsersättningar	– 5 797	– 5 484	– 5 185	– 5 237
Annulationer och återköp	– 195	– 213	– 195	– 213
Skadebehandlingskostnader	– 47	– 46	– 43	– 43
Återförsäkrares andel	3	2	3	2
	– 6 036	– 5 741	– 5 420	– 5 491
Not 8. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r	2010	2009	2010	2009
Livförsäkringsavsättning				
Före avgiven återförsäkring	400	12 054	400	12 054
Återförsäkrares andel	–	–	–	–
	400	12 054	400	12 054
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk				
Villkorad återbäring				
Före avgiven återförsäkring	– 6	– 24	– 6	– 24
Återförsäkrares andel	–	–	–	–
Fondförsäkringsåtagande				
Före avgiven återförsäkring	– 4 922	– 7 722	– 12	– 32
Återförsäkrares andel	–	–	–	–
	– 4 928	– 7 746	– 18	– 56

Mkr Not 9. Driftskostnader	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Skadeförsäkringsrörelsen				
Anskaffningskostnader ¹⁾	- 25	- 28	- 25	- 28
Förändringar i förutbetalda anskaffningskostnader	-	-	-	-
Administrationskostnader	- 43	- 39	- 43	- 39
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-	-	-	-
	- 68	- 67	- 68	- 67
¹⁾ Varav provisioner i direktförsäkring	-	-	-	-
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	- 3	- 2	- 3	- 2
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	- 2	- 1	- 2	- 1
Kostnader för fastighetsförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-	0	-	0
Övriga driftskostnader	- 68	- 67	- 68	- 67
Summa driftskostnader	- 73	- 70	- 73	- 70
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadslag				
Personalkostnader med mera	- 49	- 39	- 49	- 39
Lokalkostnader med mera	- 5	- 4	- 5	- 4
Avskrivningar med mera	0	0	0	0
Övrigt	- 19	- 27	- 19	- 27
	- 73	- 70	- 73	- 70
Livförsäkringsrörelsen				
Anskaffningskostnader ¹⁾	- 407	- 342	- 134	- 141
Förändring i förutbetalda anskaffningskostnader	90	28	- 1	1
Administrationskostnader	- 541	- 571	- 348	- 397
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	2	1	2	1
	- 856	- 884	- 481	- 536
¹⁾ Varav provisioner i direktförsäkring	- 154	- 96	- 20	- 18
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	- 47	- 47	- 43	- 43
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	- 92	- 121	- 90	- 118
Kostnader för fastighetsförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	- 5	- 5	- 5	- 5
Övriga driftskostnader	- 814	- 884	- 481	- 536
Summa driftskostnader	- 958	- 1 057	- 619	- 702
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadslag				
Personalkostnader med mera	- 417	- 391	- 413	- 389
Lokalkostnader med mera	- 42	- 46	- 42	- 46
Avskrivningar med mera	0	- 1	0	0
Övrigt	- 499	- 619	- 164	- 267
	- 958	- 1 057	- 619	- 702
Operationella leasingavtal (leasetagare)				
Operationell leasing där företaget är leasetagare avser i huvudsak kostnader för lokaler.				
Förfallotidpunkt, totala framtida minimileaseavgifter				
<1 år	- 28	- 27	- 16	- 19
1-5 år	- 50	- 45	- 43	- 69
>5 år	- 50	- 76	0	0
Summa	- 128	- 148	- 59	- 88
Totala leasingavgifter under perioden	- 19	- 69	- 19	- 23
varav minimileaseavgifter	- 16	- 60	- 16	- 19
varav variabla avgifter	- 3	- 9	- 3	- 4

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Not 9. Driftskostnader (forts.)				
Arvode och kostnadsersättning till revisorer				
KPMG				
Revisionsuppdrag	-6	-6	-5	-5
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag				
Andra uppdrag	-1		-1	-
Skatterådgivning	0	-1	0	-1
Övriga tjänster	-	-	-	-
Övriga				
Revisionsuppdrag	0	0	0	0
Totalt arvode och kostnadsersättning till revisorer	-7	-7	-6	-6
Not 10. Kapitalavkastning, kostnader	2010	2009	2010	2009
Driftskostnader för byggnader och mark	-306	-90	-82	-90
Kapitalförvaltningskostnader ¹⁾	-92	-119	-92	-119
Räntekostnader med mera				
Koncernföretag	-	-	0	0
Fastighetslån	0	0	0	0
Övriga räntekostnader	-9	-21	-8	-21
varav från finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade via resultaträkningen	-1	-21	-1	-21
Valutakursförluster, netto	-212	-708	-212	-708
Av- och nedskrivningar				
Aktier och andelar	-	-	-67	-35
Realisationsförlust netto				
Räntebärande värdepapper	0	0	-	-
Övriga finansiella kostnader	-19	-19	-19	-19
	-639	-957	-480	-992
Kapitalavkastning kostnader redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	-631	-948	-472	-983
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelse	-8	-9	-8	-9
	-639	-957	-480	-992
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	-43	-38	-	-
	-682	-995	-	-
¹⁾ I kapitalförvaltningskostnader för 2009 ingår så kallad performance fee				
Not 11. Värdeminskning på övriga placeringstillgångar	2010	2009	2010	2009
Byggnader och mark	-	-604	-	-534
Aktier och andelar	-17	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1 740	-3 617	-1 740	-3 617
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-33	-	-
	-1 757	-4 254	-1 740	-4 151
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar redovisade i				
Livförsäkringsrörelsen	-1 736	-4 226	-1 719	-4 123
Icke-teknisk redovisning avseende skadeförsäkringsrörelsen	-21	-28	-21	-28
	-1 757	-4 254	-1 740	-4 151
Icke-teknisk redovisning avseende övriga koncernföretag	-11	-28	-	-
	-1 768	-4 282	-	-

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument**Koncernen, 2010**

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorien	Innehav för handelsändamål	Låne- fordringar	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	–	–	–	–
Aktier och andelar	5 265	–	–	5 265
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 435	–	–	1 435
Övriga lån	–	–	25	25
Derivat, netto	–	2 151	–	2 151
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	–	31	31
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tagaren bär placeringsrisk	4 872	–	–	4 872
Övriga fordringar	–	–	12	12
Upplupna intäkter	–	–	–	–
Summa	11 572	2 151	68	13 791
Finansiella skulder	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorien	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Derivat netto	–	–	–	–
Övriga skulder	–	–	117	117
Upplupna kostnader	–	–	–	–
Summa	–	–	117	117

Koncernen, 2009

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorien	Innehav för handelsändamål	Låne- fordringar	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	–	–	7	7
Aktier och andelar	7 076	–	–	7 076
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 661	–	–	1 661
Övriga lån	–	–	42	42
Derivat, netto	–	1 209	–	1 209
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	–	91	91
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tagaren bär placeringsrisk	7 722	–	–	7 722
Övriga fordringar	–	–	273	273
Upplupna intäkter	–	–	–	–
Summa	16 459	1 209	413	18 081
Finansiella skulder	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorien	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Derivat netto	–	–	–	–
Övriga skulder	–	–	550	550
Upplupna kostnader	–	–	–	–
Summa	–	–	550	550

Mkr**Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument (forts.)****Moderföretaget, 2010**

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorien	Innehav för handelsändamål	Låne- fordringar	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	–	–	9	9
Aktier och andelar	5 252	–	–	5 252
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 441	–	–	1 441
Övriga lån	–	–	25	25
Derivat netto	–	2 151	–	2 151
Övriga finansiella placeringstillgångar	9	–	22	31
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tagaren bär placeringsrisk	12	–	–	12
Övriga fordringar	–	–	11	11
Summa	6 714	2 151	68	8 932
Finansiella skulder	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorien	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Derivat netto	–	–	–	–
Övriga skulder	–	–	– 118	– 118
Summa	–	–	– 118	– 118
Netto finansiella tillgångar och skulder	6 714	2 151	– 50	8 814

Moderföretaget, 2009

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorien	Innehav för handelsändamål	Låne- fordringar	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag	–	–	7	7
Aktier och andelar	7 036	–	–	7 036
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 668	–	–	1 668
Övriga lån	–	–	42	42
Derivat netto	–	1 209	–	1 209
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	–	91	91
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tagaren bär placeringsrisk	32	–	–	32
Övriga fordringar	–	–	264	264
Summa	8 736	1 209	404	10 349
Finansiella skulder	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorien	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Derivat netto	–	–	–	–
Övriga skulder	–	–	– 183	– 183
Summa	–	–	– 183	– 183
Netto finansiella tillgångar och skulder	8 736	1 209	221	10 166

Not 13. Bokslutsdispositioner	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Förändring av periodiseringsfond	–	–	– 255	– 336

Not 14. Skatter	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Aktuell skattekostnad	– 204	– 245	– 627	– 665
Uppskjuten skattekostnad	– 145	– 140	– 77	– 51
	– 349	– 385	– 704	– 716

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Not 14. Skatter (forts.)				
Specifikation aktuell skattekostnad				
Avkastningsskatt				
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskattbeskattad verksamhet				
Periodens skattekostnad	- 208	- 245	- 196	- 265
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	4	0	4	0
Summa aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt	- 204	- 245	- 192	- 265
Summa aktuell skattekostnad	- 204	- 245	- 627	- 665
Specifikation uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	- 74	- 54	- 77	- 51
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	- 69	- 86	-	-
Uppskjuten skatteeffekt på fastigheter o pensioner	- 2	-	-	-
Summa uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	- 145	- 140	- 77	- 51
Skatt avseende inkomstskatt				
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	- 204	- 245	- 192	- 265
Uppskjuten skatt	- 145	- 140	- 77	- 51
Summa skatt inkomstbeskattad verksamhet	- 349	- 385	- 269	- 316
Avstämning effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	8 948	21 166	8 630	22 305
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	- 7 894	- 21 232	- 7 664	- 21 154
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	1 054	- 66	966	1 151
Skatt enligt gällande skattesats för koncern/moderföretag (26,3%)	- 277	- 361	- 254	- 303
Andra icke avdragsgilla kostnader/ ej skattepliktiga intäkter	- 72	- 18	- 10	- 7
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser	- 5	- 6	- 5	- 6
Skatteeffekt till följd av utnyttjande av underskottsavdrag	1	2	-	-
Skatteeffekt avseende temporära skillnader	2	- 2	-	-
Aktiverat underskottsavdrag	2	-	-	-
Summa	- 349	- 385	- 269	- 316
Skatt hänförlig till övrigt totalresultat	2010	2009	2010	2009
Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt	61	77	-	-
Skatt	- 16	- 13	-	-
Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt	45	64	-	-
Not 15. Immateriella tillgångar				
		Goodwill	Mjukvaror och övriga immateriella tillgångar	
	2010	2009	2010	2009
Koncernen				
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans	43	-	205	205
Investeringar	-	43	30	-
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Utgående balans 31 december	43	43	235	205
Ackumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-	-	- 187	- 155
Årets av- och nedskrivningar	-	-	- 20	- 32
Försäljningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Utgående balans 31 december	-	-	- 207	- 187
Redovisade värden 31 december	43	43	28	18

Mkr	Goodwill		Mjukvaror och övriga immateriella tillgångar	
	2010	2009	2010	2009
Not 15. Immateriella tillgångar (forts.)				
Koncernen				
Immateriella tillgångar avser mjukvaror och övriga immateriella tillgångar samt goodwill. Avskrivning sker på anskaffningsvärdet med 20 procent.				
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen				
Driftskostnader	–	–	– 20	– 32
Kapitalavkastning, kostnader	–	–	–	–
	–	–	– 20	– 32

Not 16. Byggnader och mark	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Marknadsvärde				
Redovisat värde vid årets ingång	6 744	7 269	2 481	3 137
Fastighetsförvärv		0	–	–
Förvärv via bolag	198	0	–	–
Investeringar	29	15	15	3
Avyttrade fastigheter		– 488	0	– 488
Orealiserad värdeförändring	379	– 52	68	– 171
Redovisat värde vid årets utgång	7 350	6 744	2 564	2 481
varav uppkomna genom företagsförvärv eller fusion				
Fastighetsförvärv	198	–	–	–
Fastighetsförvärv via fusion	–	–	–	–
Investeringar	–	–	–	–
Orealiserad värdeförändring	11	–	–	–
	209	–	–	–
Värden uppdelade på rörelse- och förvaltningsfastigheter	2010	2009	2010	2009
Rörelsefastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	–	–	1 010	1 007
Fastighetsförvärv	–	–	–	–
Fastighetsförvärv via fusion	–	–	–	–
Investeringar	–	–	3	2
Avyttrade fastigheter	–	–	–	–
Anskaffningsvärde vid årets utgång	–	–	1 013	1 009
Redovisat värde vid årets utgång	–	–	1 164	1 178
Förvaltningsfastigheter				
Anskaffningsvärde vid årets ingång	4 017	4 127	814	939
Fastighetsförvärv	–	–	–	–
Förvärv av bolag	198	–	–	–
Förvärv via fusion	–	–	–	–
Investeringar	29	16	12	1
Avyttrade fastigheter	–	– 126	–	– 126
Anskaffningsvärde vid årets utgång	4 244	4 017	826	814
Redovisat värde vid årets utgång	7 350	6 745	1 400	1 303

Bedömt marknadsvärde

Geografisk marknad	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra 1)	Drifts-överskott 2)	Direkt-avkastning 3)	Marknadsvärde	Marknads-Avkastningsvärde 4)	krav 5)
Koncern							
Stockholm med närförorter	Flerbostadshus	109	71	3,1%	2 258	26 895	2,0-4,5%
Stockholm med närförorter	Kontors- och affärsfastigheter	278	190	4,9%	3 896	31 981	3,9-7,5%
Övriga landet	Flerbostadshus	59	39	4,3%	903	16 507	2,9-6,0%
Övriga landet	Kontors- och affärsfastigheter	21	15	5,0%	294	19 076	4,4-7,0%
		466	314	4,3%	7 350	26 644	2,0-7,5%

Mkr**Not 16. Byggnader och mark (forts.)****Moderföretaget**

Stockholm med närförorter	Flerbostadshus	41	25	4,0%	625	19 361	2,8-4,5%
Stockholm & Göteborg med närförorter	Kontors- och affärsfastigheter	160	111	5,7%	1 939	26 726	3,9-5,9%
		200	136	5,3%	2 564	24 458	2,8-5,9%

1) Hyreskontrakt per 1 januari omräknat till helår

2) Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari.

3) Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari i förhållande till marknadsvärde

4) Marknadsvärde per kvm lokalarea (exkl garage)

5) Vid värderingarna tillämpade avkastningskrav

Värderingsantaganden

Inflationsantagande	2,0%
Kalkylränta restvärde	6,8%
Direktavkastning restvärde	4,7%
Långsiktig vakansgrad	3,2%
Drifts & Underhållskostnader År 1	409 kr/kvm
Investeringar År 1	257 kr/kvm
Marknadshyra (vid noll vakans)	1 675 kr/kvm

Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmar (hyror, vakans, drift- och underhållskostnader mm) som en förvaltning av fastigheten kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdeberäkning av de bedömda framtida betalningsströmmarna. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalys av gjorda jämförbara fastighetsköp.

Påverkan på periodens resultat	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Hyresintäkter	562	596	202	249
Internhyror	-30	-30	-17	-17
Hyresintäkter	532	596	185	232
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-255	-248	-81	-91
inte genererat hyresintäkter under perioden	0	0	0	0
	277	348	104	141
Taxeringsvärden	2010	2009	2010	2009
Byggnader	3 079	2 506	1 002	989
Mark	2 064	1 397	594	467
	5 143	3 903	1 596	1 456

Klassificeringen av rörelse- respektive förvaltningsfastigheter har gjorts med utgångspunkt från den internt nyttjade andelen av respektive fastighet, med utgående hyra som bas. För de fastigheter där andelen internt nyttjande uppgår till mer än 15 procent har fastigheten klassificerats som rörelsefastighet.

Samtliga fastigheter har marknadsvärderats. Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av Svenskt Fastighetsindex och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samfundet för Fastighetsekonomi.

För bolaget finns inga begränsningar i rätten att sälja förvaltningsfastigheter. Det finns inte heller några förpliktelser att köpa, uppföra eller exploatera förvaltningsfastigheter eller att utföra reparationer, underhåll eller förbättringar.

16 procent av den uthyrningsbara ytan (koncernen) används i Folksams verksamhet.

Mkr	Organisationsnummer	Antal	Kapitalandel i %	Bokfört värde 2010	Bokfört värde 2009		
Not 17. Aktier och andelar i koncernföretag							
Moderföretaget							
Förenade Liv Grupp försäkring AB (publ)	516401-6569	15 000	100	205	205		
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	516401-8607	40 000	100	695	695		
Folksam Liv Fastighets AB	556060-2640	71 000	100	795	845		
Reda Pensionsadministration AB	556267-0843	250 000	100	25	25		
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	516401-6619	51 000	51	204	204		
KPA AB	556527-7182	300 000	60	1 350	1 350		
Aktiebolaget Hotelinvest & CO KB	916405-5411	–	99	451	455		
Niterka KB	969711-9965	–	99	– 7	– 4		
AB Hotelinvest	556112-9171	1 000	100	0	0		
Niterka II KB	969712-1524	–	99	39	26		
Gyllenforsen Fastigheter KB	969640-2339	–	71	1 726	1 724		
KP Fondförsäkring AB	516401-6676	25	100	–	4		
Folksam Fastighets Holding AB	556810-7113	1 000	100	40	–		
Bokfört värde				5 523	5 529		
Verkligt värde				7 608	7 416		
Samtliga aktier är onoterade.							
	Eget Kapital	Resultat	Organisationsnummer	Kapitalandel i %	Bokfört värde	Bokfört värde	
	2010-12-31	2010	Antal	i %	2010	2009	
Koncernen (ej konsoliderade livförsäkringsföretag)							
Förenade Liv Grupp försäkring AB (publ)			516401-6569	15 000	100	205	205
KPA Livförsäkring AB ¹⁾ (publ)			502010-3502	72	60	1 229	1 229
Bokfört värde						1 434	1 434
Verkligt värde						1 434	1 434

Ovanstående livförsäkringsföretag konsolideras ej på grund av utdelningsförbud. Hela överskottet i dessa ej konsoliderande livförsäkringsföretag tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

¹⁾ KPA Pensionsförsäkring är ett helägt dotterbolag till KPA Livförsäkring.

Ackumulerade anskaffningsvärden	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Vid årets början	1 821	1 821	6 327	6 262
Förvärv	–	–	40	–
Förändring av andelskapitalet i kommanditbolag	–	–	26	73
Förändring till följd av under året lämnade / återbetalda aktieägartillskott	–	–	–	– 8
Avyttring	–	–	–	–
Utgående balans 31 december	1 821	1 821	6 393	6 327
Akkumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	– 387	– 387	– 798	– 772
Försäljningar	–	–	–	–
Under året återförda nedskrivningar	–	–	0	8
Årets nedskrivningar	–	–	– 72	– 34
Utgående balans 31 december	– 387	– 387	– 870	– 798
Redovisat värde 31 december	1 434	1 434	5 523	5 529

Nedskrivning av aktier och andelar i koncernföretag är hänförligt till valutakursförändringar.

Mkr

Not 17. Aktier och andelar i koncernföretag (forts.)

Koncernföretag	Säte	Kapitalandel i %		Koncernföretag	Säte	Kapitalandel i %	
		2010	2009			2010	2009
Förenade Liv Grupp-försäkring AB	Stockholm	100	100	Folksam LO Fondförsäkring AB	Stockholm	51	51
Folksam Fondförsäkrings AB	Stockholm	100	100	Folksam LO Fond AB	Stockholm	51	51
Folksam Liv Fastighets AB	Stockholm	100	100	KPA AB	Stockholm	60	60
Reda Pensionsadministration AB	Stockholm	100	100	KPA Pensionservice AB	Stockholm	60	60
Gyllenforsen Fastighets AB	Stockholm	71	71	KPA Pensionsförsäkring AB	Stockholm	60	60
Aktiebolaget Hotelinvest & CO KB	Stockholm	99	99	KPA Livförsäkring AB	Stockholm	60	60
Niterka I AB	Stockholm	100	100	Litreb I AB	Stockholm	60	60
Niterka II AB	Stockholm	100	100	Litreb II AB	Stockholm	60	60
Niterka KB	Stockholm	99	99				
Niterka Skotten 8 AB	Stockholm	100	100				
AB Hotelinvest	Stockholm	100	100				
Niterka II KB	Stockholm	99	99				
Fastighets AB Malax	Stockholm	100	100				
Fastighets AB Pällan	Stockholm	100	100				
Fastighets AB Rörstrand 32	Stockholm	100	100				
Folksam Fastighet Holding AB	Stockholm	100	100				

Not 18

Aktier och andelar

intresseföretag	Organisation nummer	Säte	Antal	Kapital-	Eget	Resultat 2010	Bokfört värde 2010	Bokfört värde 2009
				andel i %	Kapital 2010-12-31			
Moderföretaget								
Fonus-Folksam Utvecklings AB	556445-8221	Stockholm	1 250	50	0	0	0	0
Gyllenforsen Förvaltning AB	556368-8745	Stockholm	1 000	50	0	0	0	0
KP Pensions&Försäkring HB	969643-7863	Stockholm	50	50	25	0	25	25
Folksam Cruise Holding AB	556767-4121	Stockholm	750	75	63	0	79	-
Bokfört värde							104	25
Koncernen								
Fonus-Folksam Utvecklings AB	556445-8221	Stockholm	1 250	50			0	0
Folksam Property Holding BV		Amsterdam	55 400	50			795	892
Aktiv Försäkringsadministration AB	556244-4132	Stockholm	4 900	49			12	12
KP Pensions&Försäkring HB	969643-7863	Stockholm	50	50			25	25
Folksam Cruise Holding AB	556767-4121	Stockholm	750	75			76	-
Bokfört värde							908	929

Bokfört värde

Röstandel i respektive företag motsvaras av kapitalandel förutom i Folksam Cruise Holding AB där avtal reglerar röstandel.

Samtliga aktier är onoterade

Ackumulerade anskaffningsvärden	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Vid årets början	929	985	25	25
Förvärv av intresseföretag	79	-	79	-
Andel i intresseföretagets resultat	-	-	-	-
Omräkningsdifferens	- 120	- 71	-	-
Andra förändringar i intresseföretagets egna kapital	20	15	-	-
Utgående balans 31 december	908	929	104	25
Ackumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-	-	-	-
Försäljningar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	-	-
Utgående balans 31 december	-	-	-	-

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Not 18 Aktier och andelar i intresseföretag (forts.)				
Redovisat värde 31 december	908	929	104	25
Verkligt värde	908	929	104	25
Sammanlagda belopp för intressebolag	2010	2009	2010	2009
Summa tillgångar	1 763	1 879	138	60
Summa skulder	15	21	2	9
Summa eget kapital	1 748	1 858	136	51
Intäkter	87	122	0	0
Årets resultat	41	29	0	0
Not 19. Aktier och andelar	2010	2009	2010	2009
Bokfört värde	34 754	33 178	34 427	32 957
Anskaffningsvärde	29 138	31 725	28 817	31 511
Verkligt värde	34 754	33 178	34 427	32 957
Noterade aktier	33 276	31 888	32 949	31 721
Onoterade aktier	1 478	1 236	1 478	1 236
Ytterligare information om finansiella instrument lämnas i not 27.				
Not 20. Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2010	2009	2010	2009
Upplupet anskaffningsvärde/Anskaffningsvärde				
Svenska staten	22 511	16 957	22 511	16 957
Svenska bostadsinstitut	30 658	27 949	30 658	27 949
Svenska räntefonder	937	672	618	365
Övriga svenska emittenter	9 223	9 370	9 224	9 370
Utländska stater	767	766	767	767
Övriga utländska emittenter	1 764	869	1 764	869
	65 860	56 583	65 542	56 277
varav:				
noterade	65 860	56 582	65 542	56 276
onoterade	–	1	–	1
tidsbundna förlagsbevis	–	1	–	1
eviga förlagsbevis	–	–	–	–
Verkligt värde				
Svenska staten	22 725	17 342	22 725	17 342
Svenska bostadsinstitut	30 325	28 358	30 325	28 359
Svenska räntefonder	935	702	618	388
Övriga svenska emittenter	9 186	9 585	9 186	9 585
Utländska stater	771	769	771	768
Övriga utländska emittenter	1 756	874	1 756	874
	65 698	57 630	65 381	57 316
varav:				
noterade	65 698	57 630	65 381	57 316
onoterade	–	–	–	–
tidsbundna förlagsbevis	–	–	–	–
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden			5 616	5 292
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden			170	116
Vid värdering av räntebärande värdepapper till upplupet anskaffningsvärde skulle balansposten redovisas till ett belopp på 65 542 Mkr.				
Not 21. Lån med säkerhet i fast egendom	2010	2009	2010	2009
Bokfört värde	0	0	0	0
Upplupet anskaffningsvärde	0	0	0	0
Verkligt värde	0	0	0	0

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Not 22. Övriga lån				
Upplupet anskaffningsvärde				
Livförsäkringslån	12	13	12	13
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	198	184	198	184
Övriga reverslån	393	7	393	7
Bokfört värde	603	204	603	204
Verkligt värde				
Livförsäkringslån	12	13	12	13
Vinstandelslån avseende fastighetsplaceringar	198	184	198	184
Övriga reverslån	393	7	393	7
Verkligt värde	603	204	603	204
Not 23. Derivat				
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll				
Anskaffningsvärde				
Aktieoptioner	602	632	602	632
Valutaterminer	–	–	–	–
Ränteterminer	–	–	–	–
Ränteswappar	–	–	–	–
Swaptions	1 000	892	1 000	892
Aktieterminer	–	–	–	–
Summa anskaffningsvärde	1 602	1 524	1 602	1 524
Verkligt värde				
Aktieoptioner	639	687	639	687
Valutaterminer	232	4	232	4
Ränteterminer	0	1	0	1
Ränteswappar	84	88	84	88
Swaptions	435	928	435	928
Aktieterminer	4	–	4	–
Summa verkligt värde	1 394	1 708	1 394	1 708
Derivatinstrument med negativa värden				
Anskaffningsvärde				
Aktieoptioner	–	213	–	213
Valutaterminer	–	–	–	–
Ränteterminer	–	–	–	–
Ränteswappar	–	–	–	–
Aktieterminer	–	–	–	–
Summa anskaffningsvärde	–	213	–	213
Verkligt värde				
Aktieoptioner	–	303	–	303
Valutaterminer	35	167	35	167
Ränteterminer	9	23	9	23
Ränteswappar	121	138	121	138
Aktieterminer	1	–	1	–
Summa verkligt värde	166	631	166	631

Under året har handel skett med valutaterminer, aktieindexterminer, ränteterminer, FRAs, samt swappar. Handeln med valutaterminer har skett med syfte att reducera valutarisken i portföljen. Syftet med handeln av aktieindexterminer har varit att effektivisera förvaltningen. Handeln med ränteterminer och FRAs har skett med syfte att justera ränteportföljens duration. Syftet med handeln av swappar har varit att reducera balansräkningens räntekänslighet.

Beskrivning av kreditrisker

Kreditrisk för derivat avser risken för att motparten ej kan uppfylla sina åtaganden i enlighet med avtalen. För ej standardiserade derivat regleras kreditrisken i ISDA – avtal.

Mkr**Not 23. Derivat (forts.)**

Beskrivning av marknadsrisk

Med marknadsrisk för derivat avses risken att marknadsvärdet ändras till följd av ändringar på marknaden av underliggande räntor, aktie- och valutakurser.

Beskrivning av likviditetsrisk

Likviditetsrisk avser risken för att ett visst derivat ej kan avyttras/förvärvas utan större prispåverkan eller att transaktionen medför stora kostnader. Handel har endast skett med derivat i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken i innehavet är låg.

Not 24. Övriga finansiella placeringstillgångar	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Garantikapital Folksam Sak	–	500	–	500
Upplupen ränta garantikapital	–	21	–	21
Övrigt	15	155	14	5
Bokfört värde	15	676	14	526
Anskaffningsvärde	2	673	2	523
Verkligt värde	15	676	14	526

Folksam Liv har placerat 2 mdr kronor som garantikapital hos Folksam Sak. Efter godkännande av Finansinspektionen har återbetalning skett under 2009 av 1 500 miljoner kronor. Efter återbetalningen uppgick placeringen till 500 miljoner kronor. Efter godkännande av Finansinspektionen har återbetalning skett under 2010 av 500 miljoner kronor. Garantikapitalet är därmed återbetalt i sin helhet.

Garantikapitalet har redovisats som eget kapital hos Folksam Sak i enlighet med regelverket i försäkringsrörelselagen för ömsesidiga bolag. Återbetalning av garantikapitalet ska ske när det inte längre behövs för rörelsens ändamålsenliga bedrivande och en återbetalning är förenlig med försäkringsrörelselagens bestämmelser om kapitalbasens sammansättning och storlek i Folksam Sak. Betalning av den upplupna räntan på garantikapitalet följer vinstutdelningsreglerna i försäkringsrörelselagen.

Not 25. Fordringar avseende direkt försäkring	2010	2009	2010	2009
Försäkringstagare	11	9	8	19
Försäkringsföretag	–	–	–	–
	11	9	8	19

Not 26. Övriga fordringar	2010	2009	2010	2009
Fordringar på koncernföretag	–	–	385	119
Fordringar på närstående företag	37	46	29	46
Övrigt	576	305	285	121
	613	351	699	286

Not 27 Finansiella tillgångar och skulder**Koncernen 2010**

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					Anskaffningsvärde
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Lånefordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
Finansiella tillgångar						
Aktier och andelar	34 754	–	–	34 754	34 754	28 872
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	65 698	–	–	65 698	65 698	65 863
Lån med säkerhet i fast egendom	–	–	–	–	–	–
Övriga lån	–	–	603	603	603	603
Derivat	–	1 394	–	1 394	1 394	1 602
Övriga finansiella placeringstillgångar	15	–	–	15	15	2
Placeringstillgångar för vilka liv- försäkringstagaren bär risk	45 115	–	–	45 115	45 115	–
Fordringar	–	–	6 016	6 016	6 016	6 016
Upplupna intäkter	–	–	1 537	1 537	1 537	1 537
Summa	145 582	1 394	8 156	155 117	155 117	104 495

Mkr

Not 27 Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Koncernen 2010

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde			Summa redovisat värde	Verkligt värde
	via resultaträkningen				
	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga finansiella skulder		
Finansiella skulder					
Depåer från återförsäkrare	–	–	6	6	6
Derivat	–	166	–	166	166
Övriga skulder	–	–	3 058	3 058	3 058
Upplupna kostnader	–	–	101	101	101
Summa	–	166	3 165	3 331	3 331

Koncernen 2009

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde			Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	via resultaträkningen					
	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar			
Finansiella tillgångar						
Aktier och andelar	33 178	–	–	33 178	33 178	31 557
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	57 630	–	–	57 630	57 630	56 583
Lån med säkerhet i fast egendom	–	–	–	–	–	0
Övriga lån	–	–	204	204	204	204
Derivat	–	1 708	0	1 708	1 708	1 524
Övriga finansiella placeringstillgångar	5	–	671	676	526	523
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk	34 292	–	–	34 292	34 292	
Fordringar	150	–	7 715	7 865	7 564	7 414
Upplupna intäkter	–	–	1 308	1 308	1 090	1 090
Summa	125 255	1 708	9 898	136 861	136 192	98 895

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Koncernen 2009

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde			Summa redovisat värde	Verkligt värde
	via resultaträkningen				
	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Övriga finansiella skulder		
Finansiella skulder					
Depåer från återförsäkrare	–	–	6	6	6
Derivat	–	631	–	631	631
Övriga skulder	–	–	2 659	2 659	2 659
Upplupna kostnader	–	–	1	1	1
Summa	–	631	2 666	3 297	3 297

Mkr

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Moderföretaget 2010

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde
via resultaträkningen

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Låneford- ringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaff- nings- värde
Finansiella tillgångar						
Räntebärande lån till koncernföretag	–	–	354	354	354	354
Aktier och andelar	34 427	–	–	34 427	34 427	28 817
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	65 381	–	–	65 381	65 381	65 542
Lån med säkerhet i fast egendom	–	–	–	–	–	–
Övriga lån	–	–	603	603	603	603
Derivat	–	1 394	–	1 394	1 394	1 602
Övriga finansiella placeringstillgångar	14	–	–	14	14	2
Placeringstillgångar för vilka liv- försäkringstagaren bär risk	226	–	–	226	226	–
Fordringar	–	–	4 884	4 884	4 884	4 884
Upplupna intäkter	–	–	1 277	1 277	1 277	1 277
Summa	100 048	1 394	7 118	108 560	108 560	–

Moderföretaget 2010

Finansiella skulder värderade till verkligt värde

via resultaträkningen

	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella skulder					
Depåer från återförsäkrare	–	–	6	6	6
Derivat	–	166	–	166	166
Övriga skulder	–	–	2 183	2 183	2 183
Summa	–	166	2 189	2 355	2 355

Moderföretaget 2009

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde
via resultaträkningen

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Låneford- ringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaff- nings- värde
Finansiella tillgångar						
Räntebärande lån till koncernföretag	–	–	194	194	194	194
Aktier och andelar	32 957	–	–	32 957	32 957	31 510
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	57 316	–	–	57 316	57 316	56 276
Lån med säkerhet i fast egendom	–	–	0	0	0	0
Övriga lån	–	–	204	204	204	204
Derivat	–	1 708	–	1 708	1 708	1 524
Övriga finansiella placeringstillgångar	5	–	521	526	526	523
Placeringstillgångar för vilka liv- försäkringstagaren bär risk	152	–	–	152	152	–
Fordringar	–	–	7 191	7 191	7 191	7 191
Upplupna intäkter	–	–	1 071	1 071	1 071	1 071
Summa	90 430	1 708	9 181	101 319	101 319	–

Mkr**Not 27. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)****Moderföretaget 2009****Finansiella skulder värderade till verkligt värde****via resultaträkningen**

	Finansiella skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål	Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella skulder					
Depåer från återförsäkrare	–	–	– 6	– 6	– 6
Derivat	–	– 631	–	– 631	– 631
Övriga skulder	–	–	– 2 084	– 2 084	– 2 084
Summa	–	– 631	– 2 090	– 2 721	– 2 721

Information om finansiella instruments verkliga värde

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. I not 1 Redovisningsprinciper återfinns beskrivningar om hur verkligt värde bestäms avseende tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1 och 2 har skett under året.

Koncernen 2010

Tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	33 033	1 194	526	34 754
Obligationer och andra räntebärande värden	65 698	–	–	65 698
Derivat	4	1 390	–	1 394
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	–	15	15
Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	45 115	–	–	45 115
Summa	143 850	2 584	541	146 976

Skulder

Fondförsäkringsåtagande	–	– 45 115	–	– 45 115
Derivat	– 10	– 156	–	– 166
Summa	– 10	– 45 271	–	– 45 281

Koncernen 2009

Tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	31 617	1 050	413	33 080
Obligationer och andra räntebärande värden	57 607	–	–	57 607
Derivat	1	1 707	–	1 708
Övriga finansiella placeringstillgångar	98	–	5	103
Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	34 292	–	–	34 292
Summa	123 615	2 757	418	126 790

Skulder

Fondförsäkringsåtagande	–	– 34 319	–	– 34 319
Derivat	– 22	– 609	–	– 631
Summa	– 22	– 34 928	–	– 34 950

Mkr**Not 27. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)****Moderföretaget 2010**

Tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	32 706	1 195	526	34 427
Obligationer och andra räntebärande värden	65 381	–	–	65 381
Derivat	4	1 390	–	1 394
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	–	14	14
Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	226	–	–	226
Summa	98 317	2 585	540	101 442
Skulder				
Fondförsäkringsåtagande	–	– 226	–	– 226
Derivat	– 10	– 156	–	– 166
Summa	– 10	– 382	–	– 392

Moderföretaget 2009

Tillgångar	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Aktier och andelar	31 494	1 050	413	32 957
Obligationer och andra räntebärande värden	57 316	–	–	57 316
Derivat	1	1 707	–	1 708
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	–	5	5
Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	152	–	–	152
Summa	88 963	2 757	418	92 138
Skulder				
Fondförsäkringsåtagande	–	– 152	–	– 152
Derivat	– 22	– 609	–	– 631
Summa	– 22	– 761	–	– 783

Mkr

Not 27. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara indata (nivå 3).

	2010	Övriga		2009	Övriga	
Koncernen	Aktier och andelar	finansiella placerings-tillgångar	Totalt	Aktier och andelar	finansiella placerings-tillgångar	Totalt
Ingående balans	413	5	418	1 121	5	1 126
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	-24	9	- 15	-115	-	-115
redovisat i övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	-
Anskaffningsvärde förvärv	189		189	240		240
Försäljningslikvid försäljning	- 52		- 52	- 833		- 833
Utgående balans	526	14	540	413	5	418

Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen¹⁾

¹⁾ Redovisas i kapitalavkastning intäkter, kapitalavkastning kostnader, realiserade vinster respektive realiserade förluster på placeringstillgångar.

	2010	Övriga		2009	Övriga	
Moderföretaget	Aktier och andelar	finansiella placerings-tillgångar	Totalt	Aktier och andelar	finansiella placerings-tillgångar	Totalt
Ingående balans	413	5	418	1 121	5	1 126
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	- 24	9	- 15	- 115	-	- 115
redovisat i övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	-
Anskaffningsvärde förvärv	189		189	240		240
Försäljningslikvid försäljning	- 52		- 52	- 833		- 833
Utgående balans	526	14	540	413	5	418

Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen¹⁾

¹⁾ Redovisas i kapitalavkastning intäkter, kapitalavkastning kostnader, realiserade vinster respektive realiserade förluster på placeringstillgångar.

I tabellen nedan presenteras en sammanställning av vilken effekt som förändringar i observerbara antaganden skulle få på redovisat resultat

	2010		2009	
Känslighetsanalys Koncernen	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden
Aktier och andelar	53	- 53	33	- 33
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-
Summa	53	- 53	33	- 33
Moderföretaget	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden	Effekt av gynnsam förändring av antaganden	Effekt av ogynnsam förändring av antaganden
Aktier och andelar	53	- 53	33	- 33
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-	-
Summa	53	- 53	33	- 33

Mkr**Not 27. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)**

Aktier och andelar

Redovisade effekter avseende fond i fond baseras på underlag och dialog med respektive förvaltare. För ett antal innehav saknas tillräcklig information för att kunna redovisa effekten av ändrade antaganden.

För fastighetsfonder har kvoten som har använts vid beräkningen fastställts utifrån rimligt genomsnittligt osäkerhetsintervall kring fastighetsvärdena.

För innehav där det verkliga värdet överensstämmer med anskaffningsvärdet har inga förändringar i antaganden bedömts som erforderliga.

Övriga finansiella placeringstillgångar

Den största delen av innehav i placeringsaktier värdebestäms genom substansvärdering. Då detta värde baseras på faktiska data och inte utifrån egna bedömningar eller antaganden bedöms ingen effekt av förändring av antaganden som erforderlig. För resterande del av övriga finansiella placeringstillgångar görs bedömningen att effekten av förändringar i antaganden inte är väsentlig.

Not 28. Materiella tillgångar	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Inventarier				
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans	194	192	93	93
Förvärv	0	2	–	1
Avyttring	0	0	– 1	– 1
Utgående balans 31 december	194	194	92	93
Ackumulerade avskrivningar				
Ingående balans	– 169	– 162	– 79	– 77
Årets avskrivningar	– 7	– 7	– 2	– 2
Avyttringar och utrangeringar	0	0	0	0
Utgående balans 31 december	– 176	– 169	– 81	– 79
Redovisat värde 1 januari	25	30	14	16
Redovisat värde 31 december	18	25	11	14
Not 28. Materiella tillgångar	Koncernen			
	2010	2009		
Byggnader och mark				
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans	1 364	1 361		
Förvärv	3	3		
Avyttring	–	–		
Utgående balans 31 december	1 367	1 364		
Ackumulerade avskrivningar				
Ingående balans	– 22	–		
Årets avskrivningar	– 23	– 22		
Avyttringar och utrangeringar	–	–		
Utgående balans 31 december	– 45	– 22		
Ackumulerade nedskrivningar				
Ingående balans	– 164	–		
Årets nedskrivningar	–	– 164		
Avyttringar och utrangeringar	6	–		
Utgående balans 31 december	– 158	– 164		
Redovisat värde 1 januari	1 178	1 361		
Redovisat värde 31 december	1 164	1 178		

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Not 29. Förutbetalda anskaffningskostnader				
Vid årets början	176	148	36	35
Årets aktivering	141	87	17	23
Årets avskrivning	- 51	- 59	- 18	- 22
Utgående balans 31 december	266	176	35	36
Not 30 Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2010	2009	2010	2009
Förutbetalda kostnader	41	24	10	24
Upplupna intäkter	49	43	10	5
Bokfört värde	90	67	20	29

Not 31 Eget kapital

För specifikation av Eget kapital hänvisas till Rapport över förändringar i eget kapital för koncernen respektive moderföretaget.

Not 32. Livförsäkringsavsättning	2010	2009	2010	2009
Reservbildande sparprodukter				
Ingående balans	67 283	79 425	67 283	79 425
Beståndsoverlåtelse	353	-	353	-
Inbetalda premier	3 506	3 840	3 506	3 840
Utbetalda försäkringsersättningar	- 3 916	- 3 810	- 3 916	- 3 810
Intern flytt	9	- 1	9	- 1
Riskresultat	- 38	- 40	- 38	- 40
Indexering av fribrev	114	0	114	0
Uppräkning med diskonteringsränta	2 574	2 497	2 574	2 497
Effekt av ändrad diskonteringsränta	- 1 327	- 13 630	- 1 327	- 13 630
Värdeförändring på placeringstillgångar	13	7	13	7
Belastning för administrationskostnad	- 534	- 562	- 534	- 562
Belastning för avkastningsskatt	- 384	- 348	- 384	- 348
Effekt av ändrade antaganden	- 355	121	- 355	120
Övrigt	- 102	- 215	- 101	- 215
Utgående balans brutto	67 196	67 283	67 197	67 283
Återförsäkrares andel	-	-	-	-
Utgående balans netto	67 196	67 283	67 197	67 283
Riskprodukter med premiereserv				
Ingående balans brutto	869	780	869	780
Beståndsoverlåtelse	0	-	-	-
Inbetalda premier	1 818	2 081	1 818	2 081
Premier som förbrukats	- 1 776	- 1 979	- 1 776	- 1 978
Övrigt	- 3	- 14	- 3	- 14
Utgående balans brutto	908	869	908	869
Återförsäkrares andel	-	-	-	-
Utgående balans netto	908	869	908	869
Total utgående balans netto	68 104	68 152	68 105	68 152

Viktiga beräkningsantaganden avseende försäkring med utjämnad återbäring eller pensionstillägg.

RÄNTEANTAGANDEN

Räntesatsen väljs utifrån marknadsräntor med motsvarande löptider enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:23.

DÖDLIGHETSANTAGANDEN

För Folksam Liv, utom verksamhetsgrenen KP, gäller:

Från och med 2008-01-01 tillämpas nya dödlighetsantaganden vid beräkning av livförsäkringsavsättningen. De nya antagandena motsvarar aktuell erfarenhet inom Folksam Liv. För tjänstepensionsförsäkring tillämpas aktsamma antaganden och för försäkringar som inte klassificeras som tjänstepensionsförsäkringar tillämpas betryggande antaganden.

För verksamhetsgrenen KP gäller:

Livförsäkringsavsättningen beräknas med försäkringsbranschens gemensamma dödlighetsantaganden från 1990.

Mkr**Not 32. Livförsäkringsavsättning (forts.)****DRIFTSKOSTNADSANTAGANDEN**

För bestånden tillämpas

en kostnad som reducerar ränteantagandet,

en kostnad som är proportionell mot kapitalvärdet på utbetalningarna

en kostnad som är proportionell mot storleken av den försäkrade risken

en kostnad som är proportionell mot inbetald premie.

Per 2009-12-31 justerades driftskostnadsbelastningen vid beräkning av livförsäkringsavsättningar för kollektivavtalade livförsäkringar i Folksam Liv, utom verksamhetsgrenen KP. De nya antagandena motsvarar aktuell erfarenhet inom Folksam Liv

SKATTEKOSTNADSANTAGANDEN

Antagande om statslåneränta för beräkning av avkastningsskatt i Folksam Liv, utom verksamhetsgrenen KP, motsvarar den

statsobligationsränta som har en löptid närmast 15 år. Antagande om statslåneränta för beräkning av avkastningsskatt i

verksamhetsgrenen KP motsvarar marknadsräntan för respektive löptid. För försäkringar som är skatteklassade som pensionsförsäkring tillämpas skattesatsen 15 procent. För försäkringar som är skatteklassade som kapitalförsäkringar tillämpas skattesatsen 27 procent.

Not 33. Avsättning för oreglerade skador	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Ingående balans brutto	3 807	3 742	3 756	3 699
Byte av redovisningsprincip	–	5	–	–
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	2 271	2 214	2 267	2 211
Utbetalda försäkringsersättningar	– 1 452	– 1 622	– 1 451	– 1 620
Inlösta fondvärden för utbetalning	2 128	967	–	–
Utbetalningar under året	– 2 120	– 962	–	–
Nedskrivning	1	– 1	–	–
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	– 974	– 479	– 968	– 475
Effekt av ändrade antaganden	– 30	– 44	– 30	– 44
Övrigt	– 18	– 13	– 18	– 15
Utgående balans brutto	3 613	3 807	3 555	3 756
Återförsäkrares andel	– 32	– 38	– 16	– 19
Utgående balans netto	3 597	3 769	3 539	3 737

Avsättning för oreglerade skador görs främst för grupplivförsäkring, premiebefrielseförsäkring och sjukförsäkring.

För avsättning för icke fastställda skador används främst metoden chain-ladder. Det är en vedertagen aktuariell metod som är väl kontrollerad och accepterad. Oavsett metoden finns dock ett naturligt inslag av osäkerhet beroende på osäkerhet runt belopp och tidpunkt för utbetalning. Detta ger upphov till att det finns en risk att avsättningen inte är tillräcklig. För grupplivförsäkring appliceras Chain-ladder metoden på utbetalda belopp. Utvecklingen analyseras med hjälp av historiska utvecklingsfaktorer som utgör basen för att uppskatta framtida utvecklingsfaktorer. De uppskattade framtida utvecklingsfaktorerna appliceras på beloppen och ger en uppskattning av de totala beloppen per skadeår. Chain-ladder ger bäst resultat för försäkringsgrenar med ett stabilt utvecklingsmönster. Utöver metodens resultat tas även hänsyn till händelser och förändringar som har påverkat den historiska utvecklingen eller som kommer att påverka den kommande utvecklingen. Det kan till exempel handla om nya handlägningsrutiner eller nya lagar. Särskild hänsyn tas till stora skador och dess inverkan på avsättningsbehovet. För sjuk- och premiebefrielseförsäkring appliceras Chain-ladder metoden däremot på antalet inträffade skadefall. Det uppskattade antalet okända skadefall som beräknas antas sedan ha en skadekostnad som motsvarar den genomsnittliga kända skadekostnaden beräknad i sjukreserven.

För sjukreserver baseras beräkningen på antagande om sannolikheten för avveckling genom tillfrisknande och dödsfall. Antaganden ses över regelbundet. Även här tas hänsyn till eventuella lag- och regelförändringar.

Utöver avsättning för kommande utbetalningar görs även avsättningar för beräknade återstående skaderegleringskostnader. Denna avsättning baseras på erfarenheter från tidigare års skaderegleringskostnader och en uppskattning av den totalt utestående mängden skador som återstår att regleras.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Not 34. Avsättning för återbäring och rabatter				
Ingående balans	680	432	680	432
Under perioden reglerad återbäring och rabatt	–	– 12	–	– 12
Årets avsättning för ej förfallen återbäring	600	260	600	260
Utgående balans	1 280	680	1 280	680
Not 35. Villkorad återbäring	2010	2009	2010	2009
Ingående balans brutto	156	93	156	93
Inbetalningar	57	49	57	49
Utbetalningar	– 6	– 8	– 6	– 7
Värdet förändring på placeringstillgångar	18	24	18	24
Avgifter	– 3	– 2	– 3	– 2
Avkastningsskatt	– 1	– 1	– 1	– 1
Intern flytt	– 12	0	– 12	0
Övrigt	–	–	–	–
Utgående balans brutto	209	156	209	156
Återförsäkrars andel	–	–	–	–
Utgående balans netto	209	156	209	156
Not 36. Fondförsäkringsåtaganden	2010	2009	2010	2009
Ingående balans brutto	34 291	21 146	152	68
Inbetalningar	7 080	5 925	68	55
Utbetalningar	– 2 128	– 702	– 3	– 3
Återköp	–	– 268	–	–
Värdet förändring på placeringstillgångar	4 872	7 722	12	32
Avgifter	– 223	– 159	– 2	– 1
Avkastningsskatt	– 191	– 142	– 1	0
Beståndsöverlåtelse	1 413	767	–	–
Riskresultat	– 17	– 20	0	–
Effekt av ändrade antaganden	–	–	–	–
Intern flytt	–	1	0	1
Övrigt	43	49	–	–
Utgående balans brutto	45 140	34 319	226	152
Återförsäkrars andel	–	–	–	–
Utgående balans netto	45 140	34 319	226	152
Not 37 Pensioner och liknande förpliktelser		2010	2009	2009-01-01
Koncernen				
Pensionsförpliktelser				
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser		– 393	– 488	– 503
Nuvärde av ofonderade pensionsförpliktelser		– 51	– 56	– 59
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser		– 444	– 544	– 562
Vekligt värde på förvaltningstillgångar		417	459	407
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i rapporten över finansiell ställning		– 27	– 85	– 155
Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i rapport över finansiell ställning				
Övriga finansiella anläggningstillgångar				
Avsättningar till pensioner		– 27	– 85	– 155
Nettobeloppet i rapporten över finansiell ställning		– 27	– 85	– 155
Översikt förmånsbestämda planer				
Förändring av nuvärdet av förpliktelsen för förmånsbestämda planer		2010	2009	2009-01-01
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari		544	581	– 562
Utbetalda ersättningar		– 20	– 19	
Kostnader för tjänstgöring innevarande period		13	17	
Räntekostnad		17	17	
Aktuariella vinster och förluster		– 58	– 52	
Justering mellan koncerner		– 52	–	– 19
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december		444	544	– 580

Mkr			
Not 37 Pensioner och liknande förpliktelser (forts)	2010	2009	2009-01-01
Koncernen			
Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde			
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde 1 januari	459	416	407
Avgifter från arbetsgivaren	11	20	
Utbetalda ersättningar	- 20	- 20	
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	17	17	
Aktuariella vinster och förluster	2	26	
Justering mellan koncerner	- 52	-	9
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde 31 december	417	459	416
Förvaltningstillgångarna består av följande			
Egetkapitalinstrument	129	137	
Fastigheter	37	29	
Skuldinstrument	251	293	
	417	459	
Kostnad redovisad i årets resultat			
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	- 19	- 17	
Räntekostnader på förpliktelse	- 9	- 17	
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	14	17	
Nettokostnad(+) / Intäkt(-) i årets resultat	- 14	- 17	
Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat			
Administrationskostnader	- 19	- 17	
Finansiella intäkter	14	17	
Finansiella kostnader	- 9	- 17	
	- 14	- 17	
Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	16	43	
Kostnad redovisad i övrigt totalresultat			
Aktuariella vinster (-) och förluster (+)	- 61	- 77	
Effekter av reduceringar och regleringar	-	-	
Netto redovisat i övrigt totalresultat	- 61	- 77	
Aktuariella vinster (-) och förluster (+) redovisade i övrigt totalresultat			
Ackumulerat per den 1 januari	- 77	-	
Redovisat under perioden	- 61	-77	
Ackumulerat per den 31 december	-137	-77	
Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser			
Diskonteringsränta	5,00%	3,50%	3,50%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	4,30%	4,10%	4,10%
Framtida löneökning	3,50%	3,50%	3,50%
Framtida ökning av pensioner (Inflation)	2,00%	2,00%	2,00%
Inkomstbasbeloppet	3,50%	3,50%	3,50%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	FFFS 2007:31		

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder Folksam den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen för som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelser.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar är fastställd utifrån antagandet att avkastningen på obligationer beräknas ha en likartad avkastning som en 10 årig statsobligation samt att aktieavkastningen kommer att ha samma ränta med tillägg för en riskpremie.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder, och befordran.

Mkr**Not 37 Pensioner och liknande förpliktelser(forts.)****Koncernen****Inflation**

Beträffande inflationsantagande har Folksam valt att följa Riksbankens uppsatta inflationsmål som utgångspunkt vid beräkningarna.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknings av framtida ökning av pensioner

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Moderföretaget**Pensioner och liknande förpliktelser**

	2010	2009	2009-01-01
Ingående balans	36	43	
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	1	1	
Räntekostnad	1	1	
Aktuariella vinster och förluster	-6	-7	
Övriga förändringar	-2	-2	
Utgående balans	30	36	43
Antaganden			
Diskonteringsränta	5,00%	4,00%	4,00%
Framtida löneökning	3,50%	3,50%	3,50%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,50%	3,50%	3,50%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	2,00%	2,00%	2,00%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%	5,00%

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder.

När den anställde väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör Folksam en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

Not 38. Uppskjutna skatteskuld	Koncernen			Moderföretaget		
	2010	2009	2009-01-01	2010	2009	2009-01-01
Uppskjutna skattefordringar och skulder						
Byggnader och mark	35	28	39	34	28	38
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	- 5	22	1	- 3	25	-
Aktier och andelar	153	46	3	149	38	-
Derivat	- 14	- 2		- 14	- 2	-
Maskiner och inventarier	1	3	- 4	-	-	-
Avs för pensionsförpliktelser utanför tryggandelag	3	- 10	- 33	- 3	- 3	- 3
Underskottsavdrag	-	-		-	-	-
Obeskattade reserver	406	335	254	-	-	-
Summa uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder, netto	579	422	260	163	86	35

Samtliga förändringar mellan åren i posten uppskjuten skatt har redovisats som uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt i resultaträkningen.

Ej aktiverade uppskjutna skattefordringar:

Skattemässiga underskott	-	-	-	-	-	-
Summa						

Not 39. Skulder avseende direkt försäkring	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Försäkringstagare	2	4	-	-

Mkr Not 40. Övriga skulder	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Skulder till koncernbolag	–	–	111	123
Skulder till närstående bolag	493	357	271	283
Övrigt	2 388	2 188	1 801	1 662
	2 881	2 545	2 183	2 068

Not 41. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Koncernen			Moderföretaget		
	2010	2009	2009-01-01	2010	2009	2009-01-01
Upplupna kostnader	226	268	345	87	136	43
Förutbetalda intäkter	385	157	163	212	158	317
	611	425	508	299	294	360

Not 42. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	Högst	Längre än	Totalt
	1 år	1 år	
Koncernen, 2010			
Immateriella tillgångar	3	68	71
Byggnader och mark	–	7 350	7 350
Aktier och andelar i koncernföretag	8	1 426	1 434
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	–	163	163
Aktier och andelar i intresseföretag	–	908	908
Aktier och andelar	268	34 486	34 754
Obligationer och räntebärande värdepapper	577	65 121	65 698
Lån med säkerhet i fast egendom			
Övriga lån	1	602	603
Derivat	1 394	–	1 394
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	15	15
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tag bär placeringsrisk	653	44 462	45 115
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar			
– Oreglerade skador	2	30	32
Fordringar avseende direkt försäkring	11	–	11
Fordringar avseende återförsäkring	0	–	0
Övriga fordringar	906	–	906
Materiella tillgångar och varulager	8	1 174	1 182
Kassa och bank	5 268	–	5 268
Upplupna ränte- och hyresintäkter	1 273	–	1 273
Förutbetalda anskaffningskostnader	49	217	266
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	90	–	90
Summa tillgångar	10 501	156 032	166 533
Skulder			
Försäkringstekniska avsättningar (gföre avgiven återförsäkring)	5 880	67 119	72 999
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	679	44 670	45 349
Avsättningar för skatter	8	531	579
Avsättningar för pensioner	4	23	27
Övriga avsättningar	300	–	300
Depåer från återförsäkrare	6	–	6
Skulder avseende direkt försäkring	2	–	2
Skulder avseende återförsäkring	1	–	1
Derivat	166	–	166
Övriga skulder	2 997	–	2 997
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	611	–	611
Summa skulder och avsättningar	10 686	112 343	123 029

Not 42. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder (forts)	Högst	Längre än	Totalt
	1 år	1 år	
Moderföretaget, 2010			
Byggnader och mark	–	2 564	2 564
Aktier och andelar i koncernföretag	8	5 515	5 523
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	–	354	354
Aktier och andelar i intresseföretag	–	104	104
Aktier och andelar	2	34 425	34 427
Obligationer och räntebärande värdepapper	554	64 827	65 381
Lån med säkerhet i fast egendom	–	0	0
Övriga lån	1	602	603
Derivat	1 394	–	1 394
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	14	14
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tagare bär placeringsrisk	–	226	226
Återförsäkrares andel av Försäkringstekniska avsättningar – Oreglerade skador	–	16	16
Fordringar avseende direkt försäkring	8	–	8
Fordringar avseende återförsäkring	6	–	6
Övriga fordringar	916	–	916
Materiella tillgångar och varulager	2	9	11
Kassa och bank	3 968	–	3 968
Upplupna ränte- och hyresintäkter	1 277	–	1 277
Förutbetalda anskaffningskostnader	9	26	35
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	–	20
Summa tillgångar	8 165	108 682	116 847
Skulder			
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)	5 839	67 101	72 940
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk	–	435	435
Avsättningar för skatter	–	163	163
Avsättningar för pensioner	4	26	30
Övriga avsättningar	300	–	300
Depåer från återförsäkrare	6	–	6
Skulder avseende återförsäkring	2	–	2
Derivat	166	–	166
Övriga skulder	2 183	–	2 183
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	299	–	299
Summa skulder och avsättningar	8 799	67 725	76 524

Not 43. Ställda panter	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Övriga ställda panter (bokfört värde)				
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar:				
Fastighetsinteckningar	428	459	–	–
Byggnader och mark	5 775	5 849	5 775	5 849
Aktier och andelar i koncernföretag	2 659	2 659	2 660	2 659
Aktier och andelar	30 301	28 086	30 300	28 086
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	63 760	56 996	63 760	56 996
Övriga lån	0	–	–	–
Derivat	1 037	1 261	1 037	1 261
Kassa och bank	1 561	2 858	1 562	2 858
Upplupna räntor och hyresintäkter	1 258	1 058	1 258	1 058
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings- tagaren bär placeringsrisken	27 310	34 448	435	308
	134 089	133 673	106 787	99 075
För andras räkning pantsatta tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	269	272	269	272
Likvida medel	1 042	1 063	1 042	1 063
Panter ställda för egna skulder				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	–	–	–
Totalt ställda panter	135 400	135 008	108 098	100 410

Säkerheter har ställts i enlighet med clearinginstitutens angivna marginalsäkerhetskrav.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2010	2009	2010	2009
Not 44. Eventualförpliktelser/Ansvarsförbindelser				
Solidariskt betalningsansvar för skulder i handelsbolag	829	531	829	531
Utfäst garanti till förmån för dotterbolag	–	–	–	–
Summa	829	531	829	531
Not 45. Åtagande	2010	2009	2010	2009
Redovisade åtagande för avtalat men ännu ej investerat riskkapital	1 780	1 653	1 780	1 653
Hyresåtagande	162	188	162	188
	1 942	1 841	1 942	1 841

Not 46. Upplysningar om närstående

Närstående parter

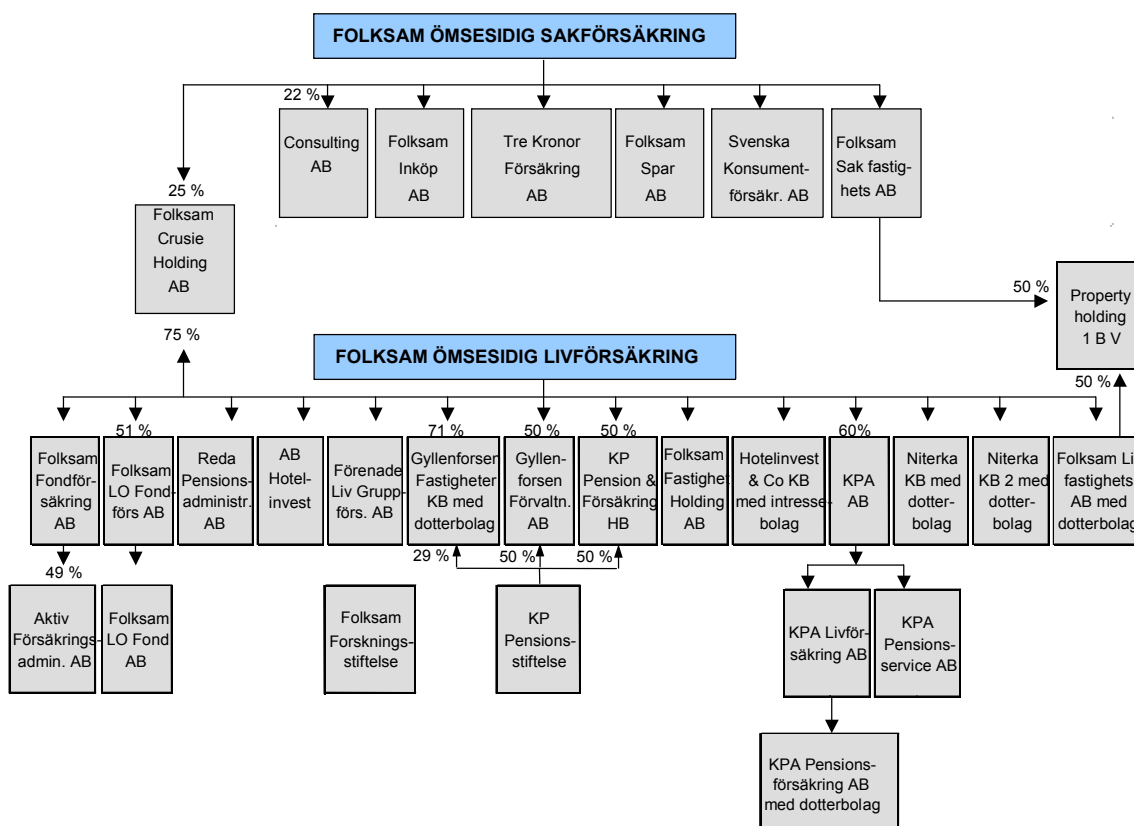
Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer mellan Folksam Liv och närstående bolag i Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv-koncernen, inklusive KPA Pension) samt övriga närstående parter. Samtliga bolag i Folksam definieras som närstående på grund av gemensam ledning, gemensamma centrala enheter och gemensam lokal marknadsorganisation som stödjer gruppen.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt bolag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med bolag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i Folksam och företag/organisationer med inflytande i Folksam genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare" i not 47.

Som närstående parter räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i bolag i Folksam. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

Bolagen i Folksam

Folksam består av två koncerner, Folksam Sak-koncernen och Folksam Liv-koncernen. Genom att bedriva både skade- och livförsäkringsverksamhet i Folksam uppnås betydande synergier.

Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar de helägda dotterföretagen AB Hotelinvest, Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ), Reda Pensionsadministration AB, Förenade Liv Gruppörsäkring AB (publ), Hotelinvest & CO KB, Niterka KB, Niterka KB 2, Folksam Liv Fastighets AB och Folksam Fastighet Holding AB samt de delägda underkoncernerna KPA Pension (60 procent) och

Folksam LO Fondförsäkring (51 procent) inklusive dess helägda dotterföretag. Folksam Liv äger även 71 procent i Gyllenforsen Fastigheter KB, 50 procent i Gyllenforsen förvaltning AB, 50 procent i KP Pension & Försäkring HB, 75 procent i Folksam Cruise Holding AB.

Dotterföretag under avveckling

Fonus Folksam Utvecklings AB 50 %.

Upplysningar om hur närståendetransaktioner ingås och följs upp

Inför varje år görs en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplan. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan bolagen beslutas av styrelsen.

Självkostnadsprincipen

Den övergripande utgångspunkten är att åstadkomma en korrekt kostnadsfördelning per bolag och produkt med tillämpning av självkostnadsprincipen. Varje bolag och produkt ska bära de kostnader som är hänförliga till bolaget och produkten. Inga internvinster eller korssubventioner ska uppstå.

Driftskostnader fördelas så långt möjligt efter faktiskt nyttjande på bolag och produkt. Exempel på sådana kostnader är datorutrustning, lokaler och telefoni. För övriga kostnader görs en bedömning av faktiskt nyttjande, utifrån bland annat tidsredovisning, antal transaktioner eller antal försäkringar kopplade till kostnaden. Exempel på sådana kostnader är utnyttjande av vissa stödenheter och marknadsföring.

Tillikaanställning

Den största delen av driftskostnaderna utgörs av personalrelaterade kostnader. I Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att all personal är anställda i alla bolag. Följaktligen tillhör kostnaderna det bolag som arbetet utförs åt.

Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett bolag. De anställdas kostnader belastar initialt det kostnadsställe och bolag de tillhör. Dessa kostnader fördelas sedan på de bolag för vilka de arbetat. Det är dock inte frågan om köp och försäljning av tjänster utan fördelning av kostnader

Överenskommelser

Den kostnadsfördelning som beslutats av styrelsen operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan enheter/bolag där interndebitering förekommer. Överenskommelserna, dokumenteras, och innehåller uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras.

KP

KP Pension & Försäkring Handelsbolag har ett uppdrag att debitera premier till kunder för ett antal Folksam-produkter, bland annat avgångsbidragförsäkring och trygghetsförsäkring-fritidsskador, vilka månadsvis redovisas och utbetalas till Folksam Liv.

Folksam, exklusive KPA-bolagen, har sina pensioner tryggade i KP Pensionsstiftelse, se not 47.

Inventering av avseende ledande befattningshavares närståendetransaktioner

En inventering har gjorts avseende ledande befattningshavares eventuella närstående transaktioner på belopp över 10 000 kronor. Denna inventering avser inte ersättningar som ledande befattningshavare/nyckelpersoner har erhållit i sin egenskap av ledande befattningshavare det vill säga löner, pensioner, styrelsearvode mm, vilka specificeras i årsredovisningens personalnot under ersättning till ledande befattningshavare. Den genomförda inventeringen av närstående transaktioner för ledande befattningshavare har givit ett resultat på 25 tkr som avser premier i Folksam Liv

Närståendetransaktioner

Följande transaktioner har skett med närstående, Mkr

Närståendetransaktioner

	Erlagd ersättning		Erhållen ersättning	
	2010	2009	2010	2009
Folksam ömsesidig sakförsäkring				
Försäkringsrörelsen	259	249	22	3
Kapitalförvaltning	41	38	–	–
IT	177	134	48	49
Administrativt stöd	150	148	1	5
Pensionsavsättningar	14	21	–	–
KP Pension & Försäkring HB				
Försäkringsrörelsen	–	–	1	30
IT	0	16	–	0
Administrativt stöd	1	23	–	–
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)				
Kapitalförvaltning	–	–	45	62
Folksam Fondförsäkring AB				
Försäkringsrörelsen	–	–	35	31
IT	0	–	10	1
Administrativt stöd	–	0	0	1
Folksam LO Fond AB (publ)				
Kapitalförvaltning	–	–	34	28
KPA Livförsäkring AB (publ)				
Kapitalförvaltning	–	–	4	5
Förenade Liv Grupp-försäkring AB (publ)				
Försäkringsrörelsen	0	0	2	2
Kapitalförvaltning	–	–	10	9
IT	0	0	0	–
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)				
Försäkringsrörelsen	–	–	17	7
IT	–	–	3	4
Folksam Spar AB (publ)				
IT	0	1	0	0
Administrativt stöd	1	–	2	1
Reda Pensionsadministration AB				
Försäkringsrörelsen	–	1	38	1
IT	–	0	0	0
Administrativt stöd	–	5	0	17
Tre Kronor Försäkring AB				
Försäkringsrörelsen	–	–	1	2
Svenska Konsumentförsäkringar AB (publ)				
Försäkringsrörelsen	–	–	1	0
IT	–	–	–	0
KPA AB				
Försäkringsrörelsen	19	–	26	2
IT	0	0	–	1
Administrativt stöd	–	0	0	0
Totalt	662	636	300	261

Försäkringsrörelsen består framför allt av kostnader för den gemensamma marknadsorganisationen. Här ingår bland annat distribution, skadehantering, kundservice och försäkringsadministration. Med kapitalförvaltning avses kapitalförvaltningskostnaderna. Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för redovisning, revision och marknadsföring.

Utgående balanser vid årets slut

	Fordringar		Skulder	
	2010	2009	2010	2009
Folksam ömsesidig sakförsäkring	29	46	267	277
Förenade Liv Gruppörsäkring AB (publ)	3	4	–	–
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	1	9	1	–
Folksam LO Fond AB(publ)	14	16	–	–
Folksam Fondförsäkring AB	189	44	110	118
Reda Pensionsadministration AB	24	8	–	–
Folksam Spar AB (publ)	–	–	4	7
KPA AB	3	1	–	–
KPA Livförsäkring AB (publ)	1	3	–	–
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	10	34	–	–
Folksam Inköp AB	–	–	–	–
Folksam Liv Fastighets AB	0	0	–	–
KP Pension & Försäkring Handelsbolag	140	6	–	–
Konsumentkooperationens pensionsstiftelse	–	–	–	–
Totalt	414	171	382	402

Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan bolag inom Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I Folksam Liv uppgick internräntan 2010 till en intäkt på 1,8 miljon kronor.

Folksam Liv har lämnat lån till dotterbolag i samband med fastighetsförvärv om totalt 354 mkr. Intäktsräntan på dessa lån uppgick under 2010 till 9 miljoner kronor. Lånen redovisas under balansposten Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag.

Garantier

Ett avtal har tecknats mellan Folksam Liv och KPA AB samt KPA Livförsäkring, med innebörden att Folksam Liv från 2007-04-01 tagit över betalningsansvaret för hyresavtalet avseende KPA Pensions tidigare lokaler. Avtalet löper till och med 2017-12-31.

Inga övriga garantier har ställts ut av Folksam Liv till förmån för annat bolag i Folksam.

Solidariskt betalningsansvar för handelsbolagets skulder redovisas bland ansvarsförbindelser med 829 (531) miljoner kronor.

Garantikapital

Folksam Liv har placerat ett garantikapital hos Folksam ömsesidig sakförsäkring. Garantikapitalet omfattade 500 miljoner kronor per 2009-12-31, och löper med ränta. Under 2010 har återbetalning skett av garantikapitalet efter tillstånd av Finansinspektionen. Se not 24.

Återförsäkring

Återförsäkring för bolagen inom Folksam sker huvudsakligen gentemot extern part. Folksam Liv har mottagit intern återförsäkring genom att Folksam Fondförsäkring AB har återförsäkrat sig hos Folksam ömsesidig livförsäkring med en premievolyum uppgående till 8 miljoner kronor år 2010.

Aktieägartillskott

2010 har ingen återbetalning av aktieägartillskott skett. Under 2009 skedde återbetalning till Folksam Liv från Reda Pensionsadministration AB av tidigare lämnat aktieägartillskott med 8 miljoner kronor.

Not 47. Medelantal anställda samt löner och ersättningar Medeltal anställda i Sverige ¹⁾	Moderföretag		Dotterföretag	
	2010	2009	2010	2009
Tjänstemän	574	597	153	170
varav män	48%	48 %	42 %	42 %
Ombud ²⁾	585	713		

1) Medelantalet anställda har beräknats med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterade till en årsarbetstid på 1 898 (1889)timmar.

2) Totalt antal i Folksam.

Ombud är anställda som mot rörlig ersättning säljer företagets produkter.

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Mkr	2010	2009	2010	2009
Anställda i Sverige				
Styrelse	2,0	2,2		
Verkställande direktör	2,4	2,3		
Vice verkställande direktör och andra ledande befattningshavare	11,6	11,8		
Styrelse och verkställande direktören dotterföretag			6,7	6,6
Tjänstemän	266,8	248,1	66,2	76,1
Ombud	54,6	62,7	2,7	–
Totalt	337,5	348,1	75,6	80,5
Sociala kostnader	151,9	180,6	46,3	46,3
varav pensionskostnader	38,7	62,3	19,5	19,5
varav pensionskostnader verkställande direktören	0,8	0,8	1,4	1,4

	2010		2009	
Fördelning kvinnor och män i företagsledningen, Antal	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Moderföretaget				
Verkställande direktör	–	1	–	1
Vice verkställande direktör och ställföreträdande koncernchef	–	1	–	1
Andra ledande befattningshavare	4	6	4	6
Styrelse	6	6	5	6

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner till ledande befattningshavare och styrelse, moderföretaget.

	2010	2009
Ersättningar och övriga förmåner under året, tkr	Styrelse-arvode	Styrelse-arvode
Styrelsens ordförande		
Nina Jarlbäck	170	185
Övriga styrelseledamöter		
Kjell Ahlberg	135	125
Dag Andersson	125	140
Johnny Capor	45	-
Sune Dahlqvist	100	119
Thomas Eriksson	85	105
Doris Forsell-Gustafsson	67	100
Susanna Gideonsson	100	110
Lars Idermark	50	100
Maj-Britt Johansson-Lindfors	85	115
Anita Modin	100	115
Bengt Nilsson	113	168
Sture Nordh	122	132
Eva Quist	35	-
Jan Rudén	117	127
Eva-Lis Sirén	125	115
Hans Tilly	135	125
Personalrepresentanter, 5 (5) stycken	279	309
Summa styrelsearvode	1 988	2 190
Koncernchef och verkställande direktör		
Anders Sundström		
Grundlön	2 377	2 298
Övriga förmåner	98	78
Pensionskostnad	804	784
Övrig ersättning	-	-
Summa	3 279	3 160
Vice verkställande direktör och stf koncernchef		
Lars Burman		
Grundlön	1 669	1 646
Övriga förmåner	28	28
Pensionskostnad	432	369
Övrig ersättning	363	359
Summa	2 492	2 402
Ledande befattningshavare		
Andra ledande befattningshavare 3 ¹ 10 (11) stycken		
Grundlön	9 955	10 178
Övriga förmåner	284	286
Pensionskostnad	2 568	2 736
Övrig ersättning	442	372
Summa	13 249	13 572

Ersättningar och förmåner för koncernchef, vd, vice vd, stf koncernchef och övriga ledande befattningshavare delas lika mellan Folksam Sak och Folksam Liv, ovan redovisas den del som avser Folksam Liv. Den totala ersättningen till dessa personer utgörs av summan av ersättningar och förmåner redovisade i respektive bolags årsredovisning.

1) Övriga förmåner avser huvudsakligen tjänstebil.

2) Övrig ersättning avser ersättning för kommitté och utskottsarbete samt för styrelsearvoden i dotterbolag.

3) Med andra ledande befattningshavare avses de 10 personer vilka tillsammans med verkställande direktören och vice verkställande direktören/stf koncernchefen utgör koncernledningen. De två övriga vice verkställande direktörerna ingår i koncernledningen och redovisas under andra ledande befattningshavare.

Styrelsen har ett fast årsarvode enligt nedan i tusen kronor:

Styrelseordförande	130
Vice ordförande	82
Övriga exklusive vd	60
Suppleanter	32
Sammanträdesarvode	5
Särskilt om personalrepresentanter	
Ordinarie ledamot	32
Sammanträdesarvode	5
Sammanträdesarvode	5
Arvoden till ledamöter i revisionsutskottet	
Årsarvode	38
Sammanträdesarvode	5
Arvoden till ledamöter i ersättningsutskottet	
Årsarvode	38
Sammanträdesarvode	5

Ersättningar till verkställande direktör, vice verkställande direktör, ledande befattningshavare och styrelse

Valberedningen ger bolagsstämman rekommendationer gällande ersättning till styrelsen. Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive personalrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut.

Folksams styrelser har fastställt Folksams ersättningspolicy. Principer för ersättning till verkställande direktör, vice verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare fastställs årligen av bolagsstämman. Ersättning utgörs av fast grundlön, övriga förmåner och pension. Inga belöningsprogram eller rörliga ersättningar utgår till ledande befattningshavare. Enligt Folksams ersättningspolicy fastställer styrelsen, efter förslag från ersättningsutskottet, lönen för verkställande direktör, vice verkställande direktörer och ledande befattningshavare. Ersättningen till verkställande direktör, vice verkställande direktörer och ledande befattningshavare revideras en gång per år.

Pension

Pensionsåldern för verkställande direktören är 62 år. Utöver förmåner enligt lagen om allmän försäkring ska Folksam bekosta pensionsförmåner för verkställande direktören motsvarande 35 procent av den årliga bruttolönen.

För två vice verkställande direktörer är pensionsåldern 62 år. För en vice verkställande direktör samt för andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Två vice verkställande direktörer övergick den 1 maj 2005 till en premiebaserad pensionsplan. En vice verkställande direktör och andra ledande befattningshavare har anställts med en premiebaserad pensionsplan. Utöver förmåner enligt lagen om allmän försäkring ska Folksam bekosta pensionsförmåner för motsvarande 25 procent av den årliga bruttolönen. För en vice verkställande direktör ska Folksam bekosta pensionsförmåner motsvarande 35 procent av den årliga bruttolönen. I anställningsavtal för ledande befattningshavare finns inskrivet att flytträtt av pensionen inte får utnyttjas om det kan antas att personen har kunskap om att en flytt i det enskilda fallet påverkar övriga försäkringstagare negativt.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlag utgår för verkställande direktör med 12 månadslöner. För verkställande direktören gäller uppsägningstiden 12 månader från företagets sida och från verkställande direktörens sida gäller en uppsägningstid om sex månader. För vice verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare med undantag av en ledande befattningshavare utgår avgångsvederlag med 12 månadslöner.

Uppsägningstiden för ledande befattningshavare är 12 månader från företagets sida och från vice verkställande direktörers och andra ledande befattningshavares sida gäller en uppsägningstid på sex månader.

Belöningsprogram

Ett belöningsprogram som omfattar samliga medarbetare inom Folksam (exklusive ledande befattningshavare, medarbetare med särskild ställning i enlighet med den beslutade Ersättningspolicyn och medarbetare anställda inom Förenade Liv) gällde under räkenskapsåret. Syftet med belöningsprogrammet var att skapa fokus på en effektiv användning av våra resurser. Belöningsprogrammet fokuserade därför på två delområden: driftskostnader samt kostnadsutrymme i förhållande till avgiftsuttag från kunder. Dessa två delområden fördelas sedan på totalt fem delmål varav två är Folksam Liv och Folksam Sak-specifika medan resterande tre var gemensamma för båda koncernerna. Ett maximalt utfall från belöningsprogrammet fastställdes till 20 000kr per medarbetare.

Den prestation som uppnåddes under 2010 innebär att vissa delmål uppnåddes och ersättning från belöningsprogrammet kommer därför att utbetalas under 2011 med 10 000 kronor per medarbetare.

För 2011 har Folksam valt att utforma belöningsprogrammet med utgångspunkt från ett behov av effektiv resursförbrukning och en förflyttning av varumärket. Belöningsprogrammet fokuserar därför på två delområden: driftskostnader samt varumärkesförflyttning. Dessa två delområden fördelas sedan på totalt sex delmål varav två är nedbrutna på enheter och dotterbolag och övriga är övergripande Folksamsmål. Ett maximalt utfall från belöningsprogrammet för 2011 uppgår till 20 000kr per medarbetare. Utbetalning ur belöningsprogrammet ska föregås av styrelsebeslut.

En redogörelse för företagets ersättningar enligt Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy i Försäkringsföretag (FFFS 2011:2 5 kap) kommer att finnas tillgänglig på Folksams webbplats www.folksam.se i samband med bolagsstämman den 13 april 2011.

Sjukfrånvaro 2010

Då Folksam har gemensam koncernledning och tillikaanställd personal, redovisas Folksams totala sjukfrånvaro i nedanstående uppställning.

Total sjukfrånvaro redovisas som en andel av den tillgängliga arbetstiden. I detta inräknas inte tjänstledighet på hel- eller deltid, övertid eller tid där den anställde har sjukersättning som inte är tidsbegränsad.

Sjukfrånvaro

(%, föregående år inom parentes)

Ålder	Män	Kvinnor	Totalt
-29	1,8 (1,8)	3,8 (4,8)	2,9 (3,4)
30-49	2,1 (1,9)	4,2 (4,6)	3,2 (3,3)
50-	2,5 (3,3)	4,9 (6,0)	3,6 (4,6)
Totalt	2,2 (2,5)	4,5 (5,2)	3,4 (3,9)

Varav långtidsfrånvaro (längre än sammanhängande 60 dagar)

Ålder	Män	Kvinnor	Totalt
-29	7,6 (0,0)	20,8 (29,2)	17,1 (22,0)
30-49	24,7 (32,3)	40,2 (49,0)	35,5 (44,3)
50-	41,4 (57,2)	45,3 (57,7)	44,0 (57,5)
Totalt	32,0 (44,7)	41,4 (51,6)	38,4 (49,4)

Pensionsåtaganden

Folksams pensionsplaner utgörs främst av pensionsförmåner som framgår i kollektivavtal gällande planen för Kooperationens tilläggs pension, KTP, för tjänstemän samt till viss del av tillkommande pensionsförmåner för högre befattningshavare. Pensionsplanerna omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och familjepension.

Pensionsplanerna är främst tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse.

Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för samtliga anställda inom Folksam med undantag för Gyllenforsen Fastigheter KB vilka har eget tryggande i Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse samt KPA-bolagen vilka har en annan pensionslösning. Folksam Sak har givit Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse i uppdrag att ombesörja utbetalning av pension. Nedanstående uppgifter avser hela Folksam exklusive KPA bolagen.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i Tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av Tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Pensionsåtagande tryggade i Konsumentkooperationens

Pensionsstiftelse Mkr	2010	2009
Verkligt värde på särskilt avskiljbara tillgångar	3 129	3 100
Pensionsåtagande tryggade i Pensionsstiftelsen	- 2 797	- 2 692
Övervärde (inkl buffertkapital)	332	408

Specifikation av verkligt värde på särskilt avskilda tillgångar i Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse

	2010	2009
Räntebärande värdepapper	1 981	1 968
Aktier	864	927
Alternativa placeringar	9	9
Fastigheter	275	196
Totalt värde på särskilt avskilda tillgångar	3 129	3 100

Kostnader för pensioner pensionering i egen regi

	2010	2009
Avsättning till Pensionsstiftelsen	28	150
Utbetalade pensioner	150	151
Gottgörelse för pensionsutbetalningar och administration	- 150	- 157
Särskild löneskatt på pensionskostnader, 24,26%	7	35
Avgär avkastning på särskilt avskilda tillgångar	- 163	- 297
Nettokostnad för pensioner i egen regi	- 128	- 118

Not 48 Avstämning av totalavkastningstabell

	Not	Ingående marknadsvärde 2010-01-01	Utgående marknadsvärde 2010-12-31	Totalavkastning 2010
Räntebärande				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	20	57 316	65 381	
Upplupen ränta		1 028	1 188	
Direkt lån	22	15	283	
Ränteterminer, netto	23	- 22	- 9	
Övriga skulder		-	- 1 284	
Omklassificering till fastigheter		- 5	-	
Omklassificering från fastigheter		92	92	
Omklassificering till säkring		- 473	- 470	
Likvida medel		3 658	2 469	
Räntebärande innan värderingsskillnader		61 609	67 650	1 248
Prisskillnader olika antal likviddagar vid värdering		73	66	38
Värderingsprinciper terminer		4	2	0
Räntebärande enligt TAT		61 686	67 718	1 286
Aktier				
Aktier och andelar	19	32 954	34 424	
Omklassificering till alternativa placeringar		- 787	- 993	
Omklassificering till fastigheter		- 242	- 273	
Restitutioner	26	9	9	
Aktiederivat, netto	23	383	642	
Likvida medel		96	75	
Aktier innan värderingsskillnader		32 413	33 885	5 560
Skillnad värderingskurs bid/traded		28	12	- 18
Värderingsprinciper terminer		0	- 3	
Aktier enligt TAT		32 442	33 893	5 542
Alternativa placeringar				
Omklassificering från aktier		787	993	
Likvida medel		51	0	
Alternativa placeringar innan värderingsskillnader		838	993	- 35
Värderingsskillnader		-		0
Alternativa placeringar enligt TAT		838		- 35

		Ingående marknads- värde 2010-01-01	Utgående marknads- värde 2010-12-31	Total- avkastning
Not 48 Avstämning av totalavkastningstabell (forts.)				
Fastigheter				
Byggnader och mark	16	2 481	2 564	
Rörelseskulder byggnader och mark		– 23	– 20	
Tillkommer indirekt ägda fastigheter	17	3 045	3 044	
Omklassificering till ränta		– 92	– 92	
Omklassificering från aktier		242	273	
Efterställda lån	22	5	122	
Omklassificering från aktier		0	0	
Upplupen ränta alternativa placeringar		3	4	
Reversfordringar		194	354	
Vinstandelslån	22	184	198	
Likvida medel fastighetsrelaterade		77	66	
Fastigheter innan värderingsskillnader		6 116	6 513	284
Olika antal likviddagar vid värdering		0		
Eliminering av internhyra		0		14
Värderingsskillnader		0		1
Marknadsvärdering indirekt ägda fastigheter		1 680	1 878	152
Fastigheter enligt TAT		7 796	8 391	451
Bolagstrategiska innehav				
Aktier och andelar koncernföretag till bokfört värde	17	5 524	5 523	
Avgår innehav i indirekt ägda fastigheter	17	– 3 045	– 3 044	
Tilläggsköpeskillning		2	0	
Andelar i intressebolag	18	29	104	
Övriga finansiella placeringstillgångar	24	526	14	
		3 036	2 597	22
Uppdaterade marknadsvärden		207	207	0
Bolagstrategiska enligt TAT		3 243	2 804	22
Säkringsinstrument				
Ränteswappar netto	23	– 49	– 37	
Upplupen ränta ränteswap		33	73	
Valutadeerivat, netto	23	– 164	198	
Swaptions netto	23	928	435	
Omklassificering från räntebärande		473	470	
Säkringsinstrument innan värderingsskillnader		1 221	1 139	2 004
Värderingsskillnader		– 13	– 12	– 42
Säkringsinstrument enligt TAT		1 208	1 127	1 962

Not 49 Viktiga uppskattningar och bedömningar**Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper****Försäkrings- respektive investeringsavtal**

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring. Folksam har gjort bedömningen att försäkringsrisk överstigande fem procent ska anses vara betydande och avtalet därmed klassas som försäkring. En generell beskrivning av Folksam Livs redovisningsprinciper för klassificering av avtal finns i not 1.

Klassificeringen styr dock inte om avtalen redovisas som försäkringsavtal eller delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Folksam Liv redovisar all traditionell livförsäkring med garanti som försäkringsavtal då traditionell livförsäkring med garanti uppfyller villkoren för betydande andel diskretionära delar (återbäring). Gruppliv, sjuk och premiebefrielseförsäkring, avgiven och mottagen återförsäkring samt övrig riskförsäkring redovisas också som försäkringsavtal. Avtal med villkorad återbäring och fondförsäkringsavtal delas i stället upp i enskilda komponenter, en försäkringsdel och en finansiell del, och redovisas som om de vore separata avtal (unbundlas).

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Folksam Livs redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier:

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel förutsätter att dessa motsvarar beskrivningen av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel under redovisningsprinciper.

Finansiella tillgångar och skulder som försäkringsföretaget initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.

Viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar**Försäkringstekniska avsättningar**

Folksam Livs redovisningsprinciper för försäkringskontrakt beskrivs i not 1. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2. Nuvarande antaganden beskrivs i noterna till försäkringstekniska avsättningar not 32-33.

Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument

För värderingen av finansiella tillgångar och skulder för vilka det inte finns något direkt observerbart marknadspris används värderingstekniker som beskrivs under redovisningsprinciper i not 1. För finansiella instrument med begränsad likviditet avspeglar inte alltid det observerade marknadspriset faktiskt genomförda transaktioner. För sådana instrument kan därför vissa ytterligare bedömningar krävas beroende på osäkerheten i marknadssituationen. Se även upplysningar i not 27.

Förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter

Värdering av fastigheter sker med hjälp av värderingstekniker som innebär att antaganden med olika parametrar exempelvis diskonteringsränta och vakansgrad används. För närmare beskrivning av värderingsprinciperna se not 1 samt not 16.

Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciper för förmånsbestämda pensioner och ej tryggade pensionsförpliktelser beskrivs i not 1. Till grund för värdering av pensionsförpliktelserna ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 37.

Avsättningar

En avsättning i balansräkningen redovisas när Folksam Liv har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Mkr**Not 50 Effekter av byte redovisningsprincip**

De redovisningsprinciper som anges i not 1 har tillämpats vid upprättandet av de finansiella rapporterna för räkenskapsåret 2010 och för jämförelseåret 2009 samt för öppningsbalansen den 1 januari 2009.

Vid upprättandet av öppningsbalansräkningen har belopp som redovisats enligt tidigare tillämpade redovisningsprinciper justerats enligt ny redovisningsprincip. Förklaringar till hur övergången har påverkat Folksam Livs finansiella ställning, finansiella resultat och kassaflöden framgår av följande tabeller och tillhörande förklaringar.

		Effekter av byte av			Effekter av byte av		
	Enligt tidigare principer	redovis- nings princip	Enligt nuvar- ande-- principer	Enligt tidigare principer	redovis- nings principer	Enligt nuvar- ande principer	
	Not	1 januari 2009			31 december 2009		
Koncernen							
Tillgångar							
Immateriella tillgångar		50	–	50	52	9	61
Placeringsstillgångar	(a,b)	11 049	– 1 361	9 688	10 289	– 1 180	9 109
Andra finansiella placeringsstillgångar		86 422	–	86 422	93 396	–	93 396
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk		21 907	–	21 907	34 292	–	34 292
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar		36	–	36	38	–	38
Fordringar		452	–	452	399	–	399
Andra tillgångar	(b)	8 329	1 361	9 690	7 865	1 180	9 045
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 389	–	1 389	1 308	–	1 308
Summa tillgångar		129 634	–	129 634	147 639	9	147 648
Skulder, avsättningar och eget kapital							
Eget kapital	(a,c,d)	14 192	– 162	14 030	34 457	– 72	34 385
Minoritetsintressen		1 512	–	1 512	1 544	–	1 544
Obeskattade reserver							
Försäkringstekniska avsättningar		84 379	–	84 379	72 639	–	72 639
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk		22 053	–	22 053	34 475	–	34 475
Andra avsättningar	(c,d)	293	155	448	432	85	517
Depåer		4	–	4	6	–	6
Skulder	(d)	6 733	– 33	6 700	3 672	– 15	3 657
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	(d)	468	40	508	414	11	425
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		129 634	–	129 634	147 639	9	147 648

Noter till avstämningen av balansräkningen

- Avskrivning på rörelsefastigheter enligt IAS 16.
- Rörelsefastigheter redovisas som materiella anläggningstillgångar enligt IAS 16.
- Omräkning av pensionsförpliktelse enligt IAS 19 vilken inneburit justeringar av redovisade pensionsavsättningar, uppskjuten skatteskuld, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter och redovisat eget kapital.
- Omräkning har skett av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser avseende anställda födda före år 1955 som har rätt att gå i pension vid 62 års ålder. Omräkningen har inneburit justeringar av redovisade avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, uppskjutande skatteskuld, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter och redovisat eget kapital.

Mkr	Not	Enligt tidigare principer	Effekter av byte av redovisningsprincip	Enligt nuvarande principer
Koncernen, 2009				
Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse				
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)		723	–	723
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		76	–	76
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)		– 562	–	– 562
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)		– 91	–	– 91
Driftskostnader	(a)	– 68	1	– 67
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		78	1	79
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse				
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)		6 120	–	6 120
Kapitalavkastning intäkter		6 963	–	6 963
Orealiserade vinster på placeringstillgångar				
Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		7 722	–	7 722
Värdeökning på övriga tillgångar	(b)	8 362	23	8 385
Övriga tekniska intäkter	(c)	370	9	379
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)		– 5 065	–	– 5 065
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)		4 399	–	4 399
Återbäring och rabatter		– 261	–	– 261
Driftskostnader	(a,b,d)	– 877	– 7	– 884
Kapitalavkastning, kostnader		– 948	–	– 948
Orealiserade förluster på placeringstillgångar				
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar		– 4 226	–	– 4 226
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)		– 13	–	– 13
Rörelseresultat i andra företag än försäkringsföretag		12	–	12
Andel i intresseföretags resultat		15	–	15
Kapitalavkastning överförd från		– 218	–	– 218
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		22 355	25	22 380
Icke teknisk redovisning				
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		78	1	79
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		22 355	25	22 380
Kapitalavkastning intäkter		126	–	126
Orealiserade vinster på placeringstillgångar		85	–	85
Kapitalavkastning kostnader		– 47	–	– 47
Orealiserade förluster på placeringstillgångar		– 56	–	– 56
Avkastningsskatt		– 543	–	– 543
Kapitalavkastning överförd från skadeförsäkringsrörelsen		– 76	–	– 76
Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen		218	–	218
Resultat före skatt		22 140	26	22 166
Skatt på årets resultat		– 385	–	– 385
Årets resultat		21 755	26	21 781

- (a) Omräkning har skett av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser avseende anställda födda 1955 eller tidigare som har rätt att gå i pension vid 62 års ålder.
- (b) Avskrivning, nedskrivning och koncernjustering på rörelsefastigheter enligt IAS 16.
- (c) Återföring av tidigare gjorda avskrivningar på koncernmässig Goodwill.
- (d) Pensionskostnader och koncernjustering enligt IAS 19.

Mkr

Not 50 Effekter av byte redovisningsprincip (forts.)

Koncernen				
Övrigt totalresultat				
Aktuariella vinster och förluster inkl löneskatt	(e)	–	77	77
Omräkningsdifferens på utländsk verksamhet		– 71	–	– 71
Inkomstskatt på poster redovisade som övrigt totalresultat	(f)	–	– 13	– 13
Övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		– 71	64	– 7
Årets totalresultat		21 684	90	21 774

(e) Årets aktuariella vinster och förluster enligt IAS 19.

(f) Effekt i uppskjuten skatt på aktuariella vinster och förluster.

Not	Effekter av byte av Enligt tidigare principer			Effekter av byte av Enligt tidigare principer		
	Enligt tidigare principer	redovisningsprincip 1 januari 2009	Enligt nuvarande principer	Enligt tidigare principer	redovisningsprincip 31 december 2009	Enligt nuvarande principer
Moderföretaget						
Tillgångar						
Placeringstillgångar	8 847	–	8 847	8 228	–	8 228
Andra finansiella placeringstillgångar	85 701	–	85 701	92 711	–	92 711
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk	68	–	68	152	–	152
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar	22	–	22	19	–	19
Fordringar	354	–	354	316	–	316
Andra tillgångar	7 340	–	7 340	6 918	–	6 918
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 261	–	1 261	1 136	–	1 136
Summa tillgångar	103 593	–	103 593	109 480	–	109 480
Skulder, avsättningar och eget kapital						
Eget kapital	(a) 12 030	– 50	11 980	32 249	– 41	32 208
Obeskattade reserver	902	–	902	1 238	–	1 238
Försäkringstekniska avsättningar	84 497	–	84 497	72 894	–	72 894
Andra avsättningar	(a) 38	40	78	89	33	122
Depåer	4	–	4	6	–	6
Skulder	5 772	–	5 772	2 718	–	2 718
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	350	10	360	286	8	294
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	103 593	0	103 593	109 480	0	109 480

Noter till avstämningen av balansräkningen

(a) Omräkningen har skett av avsättning för pensionsförpliktelser avseende anställda födda 1955 eller tidigare som har rätt att gå i pension vid 62 års ålder.

Omräkningen har inneburit justeringar av redovisade avsättningar för pensionsförpliktelser, uppskjuten skatteskuld, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter och redovisat eget kapital.

Mkr	Not	Enligt tidigare principer	Effekter av byte av redovisningsprincip	Enligt nuvarande principer
Moderföretaget, 2009				
Teknisk redovisning av skadeförsäkringsrörelse				
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)		723	–	723
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		76	–	76
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)		– 562	–	– 562
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)		– 91	–	– 91
Driftskostnader	(a)	– 68	1	– 67
Övriga tekniska kostnader				
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		78	1	79
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse				
Premieintäkter (före avgiven återförsäkring)		6 104	–	6 104
Premier för avgiven återförsäkring		– 10	–	– 10
Kapitalavkastning intäkter		6 950	–	6 950
Orealiserade vinster på placeringstillgångar				
Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		32	–	32
Värdeökning / Orealiserade vinster på placeringstillgångar		8 362	–	8 362
Övriga tekniska intäkter			–	0
Försäkringsersättningar (före avgiven återförsäkring)		– 5 046	–	– 5 046
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)		12 145	–	12 145
Förändringar i försäkringstekniska avseende där försäkringstagaren bär risk		– 57	–	– 57
Återbäring och rabatter		– 261	–	– 261
Driftskostnader	(a)	– 544	8	– 536
Kapitalavkastning, kostnader		– 983	–	– 983
Orealiserade förluster på placeringstillgångar				0
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar där försäkringstagaren bär placeringsrisk				0
Värdeminskning/Orealistiska förluster på placeringstillgångar		– 4 123	–	– 4 123
Övriga tekniska kostnader		– 6	–	– 6
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		22 563	8	22 571
Icke teknisk redovisning				
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		78	1	79
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		22 563	8	22 571
Kapitalavkastning intäkter		52	–	52
Orealiserade vinster på placeringstillgångar		61	–	61
Kapitalavkastning kostnader		– 9	–	– 9
Orealiserade förluster på placeringstillgångar		– 28	–	– 28
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		– 76	–	– 76
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		22 641	–	22 650
Bokslutsdispositioner		– 336	–	– 336
Skatt på årets resultat	(b)	– 716	0	– 716
Årets resultat		21 589	9	21 598

(a). Omräkningen har skett av avsättning för pensionsförpliktelser avseende anställda födda 1955 eller tidigare som har rätt att gå i pension vid 62 års ålder.

(b) Effekt i uppskjuten skatt av förändrad värdering av avsättning för pensionsförpliktelser.

Styrelsens och verkställande direktörens underskrift

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att, såvitt de känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för försäkringsföretag, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

Stockholm den 27 mars 2011

Nina Jarlbäck
Styrelsens ordförande

Johnny Capor

Sune Dahlqvist

Börje Enander

Thomas Eriksson

Susanna Gideonsson

Maj-Britt Johansson Lindfors

Anders L Johansson

Anita Modin

Sture Nordh

Eva Quist

Jan Rudén

Eva-Lis Sirén

Hans Tilly

Anders Sundström
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 27 mars 2011

Anders Bäckström
Auktoriserad revisor